

Ocena programowa

Profil praktyczny

Raport samooceny

PAŃSTWOWA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W KROŚNIE
Rynek 1
38-400 Krosno

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Filologia angielska

1. Poziom studiów: **studia I stopnia**
2. Forma studiów: **stacjonarne i niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
językoznawstwo

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
	-		

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK   NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

X nauczyciel przedmiotu język angielski²

- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych . . . . .²
 nauczyciel praktycznej nauki zawodu . . . . .²

_____

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018poz. 1818.

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

- nauczyciel prowadzący zajęcia . . . . .²
- nauczyciel psycholog
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- nauczyciel pedagoga specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Tabela odniesień kierunkowych efektów uczenia się [KEU] do charakterystyk efektów uczenia się [CEU]

Nazwa kierunku studiów: Filologia angielska Dziedzina/-y nauki: Dziedzina Nauk Humanistycznych Dyscyplina/-y nauki: Językoznawstwo Poziom studiów: Studia pierwszego stopnia Profil studiów: Praktyczny Tytuł zawodowy: Licencjat				
Opis zakładanych kierunkowych efektów uczenia się dla kierunku studiów, poziomu i profilu uwzględnia efekty uczenia się zdefiniowane w postaci uniwersalnych charakterystyk poziomów 6 i 7 pierwszego stopnia typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego określone w załączniku do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 2153) oraz w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. poz. 2218)				
Symbol efektu uczenia się dla kierunku studiów [KEU]	Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku Filologia angielska w kategorii:	Odniesienie do charakterystyk efektów uczenia się [CEU]:		
		pierwszego stopnia	drugiego stopnia	
			Efekty z części I	Efekty dla kwalifikacji obejmujące kompetencje inżynierskie
WIEDZA				
absolwent zna i rozumie:				
K_W01	w zaawansowanym stopniu zastosowania praktyczne wiedzy właściwej dla językoznawstwa, niezbędnej do przyswojenia i wykorzystywania języka angielskiego na poziomie C1 oraz wybranego drugiego języka obcego na poziomie minimum B1 w działalności zawodowej oraz posiada podstawową bazę terminologiczną z językoznawstwa ogólnego, uszczegółowioną nazewnictwem w zakresie języka angielskiego oraz wybranego drugiego języka obcego	P6U_W	P6S_WG	-
K_W02	w zaawansowanym stopniu teorii naukowej, metodologię i terminologię właściwą dla językoznawstwa oraz kierunki jego rozwoju, jak również ich zastosowania praktyczne w działalności zawodowej	P6U_W	P6S_WG	-
K_W03	w średnio zaawansowanym stopniu słownictwo specjalistyczne niezbędne do skutecznego funkcjonowania w kontekście zawodowym	P6U_W	P6S_WG	
K_W04	w zaawansowanym stopniu leksykę, składnię oraz inne elementy języka angielskiego umożliwiające rozumienie oraz tworzenie złożonych wypowiedzi ustnych i pisemnych o zróżnicowanej tematyce oraz potrzebne do analizy i tworzenia tekstów naukowych, a także jest świadomy kompleksowej natury języka, jak również zna zastosowanie praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej	P6U_W	P6S_WG	-
K_W05	w zaawansowanym stopniu podstawy literaturoznawstwa i literatury krajów anglojęzycznych oraz wybrane aspekty kultury i historii krajów anglojęzycznych, zorientowane na zastosowanie w praktyce zawodowej oraz podstawową terminologię w tym zakresie	P6U_W	P6S_WG	-
K_W06	sposoby wykorzystywania narzędzi informatycznych, z uwzględnieniem kontekstu pracy zawodowej	P6U_W	P6S_WG	-
K_W07	podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej	P6U_W	P6S_WK	-

	związanej z kierunkiem studiów			
K_W08	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu zawodowego	P6U_W	P6S_WK	-
K_W09	zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	P6U_W	P6S_WK	-
K_W10	podstawowe zasady tworzenia i funkcjonowania różnych form przedsiębiorczości	P6U_W	P6S_WK	-
UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:				
K_U01	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i analizować problemy, również te złożone i nietypowe, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania w działalności naukowej i zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, syntetyzować różne idee i punkty widzenia	P6U_U	P6S_UW P6S_UW	-
K_U02	przewodzić pogłębione obserwacje i analizy niezbędne do przyswojenia języka angielskiego oraz pracy nad poprawnością językową w celu zaspokajania potrzeb przyszłych klientów w przestrzeni edukacyjnej lub biznesowej	P6U_U	P6S_UW	-
K_U03	posługiwać się wyspecjalizowanymi narzędziami i technikami informatycznymi w celu pozyskiwania danych, a także analizować, syntetyzować, interpretować oraz prezentować informacje na potrzeby działalności naukowej i zawodowej	P6U_U	P6S_UW P6S_UW	-
K_U04	posługiwać się językoznawczą bazą pojęciową oraz samodzielnie analizować tekst na podstawie metod lingwistycznych zgodnie z opisem naukowym języka angielskiego, umiejętnie korzystać z różnorodnych źródeł	P6U_U	P6S_UW	-
K_U05	posługiwać się podstawowymi pojęciami przy opisie zagadnień literaturoznawczych, samodzielnie zdobywać, selekcjonować i użytkować informacje z zakresu literatury, kultury i historii krajów anglojęzycznych, korzystając z różnorodnych źródeł oraz analizować podstawowe zjawiska literackie, kulturowe i historyczne krajów anglojęzycznych oraz dostosowywać je do potrzeb zawodowych	P6U_U	P6S_UW	-
K_U06	zrozumieć tekst czytany oraz słuchany (w tym tekst popularno-naukowy, naukowy, literacki) w języku angielskim jak również przygotować wystąpienie ustne oraz pracę pisemną, np. prezentację, projekt, pracę dyplomową w języku angielskim	P6U_U	P6S_UW	-
K_U07	porównywać elementy języka angielskiego i polskiego (np. gramatykę, słownictwo) w celach naukowych i zawodowych	P6U_U	P6S_UW	-
K_U08	sprawnie posługiwać się językiem angielskim na poziomie C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, oraz wybranym językiem obcym na poziomie minimum B1, w tym w zakresie specjalistycznej terminologii właściwej dla programu studiów na kierunku filologia	P6U_U	P6S_UK	-
K_U09	stosować techniki efektywnego komunikowania się i negocjacji, w tym komunikowania się w sytuacjach zawodowych, merytorycznie argumentować (ustnie oraz pisemnie) z wykorzystaniem poglądów innych osób, oraz formułować wnioski, jak również brać udział w debacie i oceniać różne opinie i stanowiska	P6U_U	P6S_UK	-
K_U10	planować i organizować pracę, indywidualną i zespołową, współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym czy międzynarodowym)	P6U_U	P6S_UO	-
K_U11	samodzielnie planować i realizować własny rozwój, w tym zawodowy, podczas trwania studiów jak i po ich ukończeniu	P6U_U	P6S_UU	-
KOMPETENCJE SPOŁECZNE absolwent jest gotów do:				
K_K01	krytycznej oceny posiadanej wiedzy, kompetencji / umiejętności i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	P6U_K	P6S_KK	-
K_K02	zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z	P6U_K	P6S_KK	-

	samodzielnym rozwiązaniem problemów			
K_K03	rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu oraz określania priorytetów służących realizacji określonych zadań	P6U_K	P6S_KK	-
K_K04	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania / współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego oraz myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P6U_K	P6S_KO	-
K_K05	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, rozwijania dorobku i tradycji zawodu, podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych	P6U_K	P6S_KR	-

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko

Joanna Ziobro-Strzępek

Agnieszka Habrat

Teresa Przyprawa

Władysław Chłopicki

Anna Rewiś-Łętkowska

Dorota Rygiel

Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni

dr, wykładowca, Dyrektor Instytutu Humanistycznego

dr, wykładowca, Kierownik Zakładu Filologii Angielskiej

mgr, wykładowca, Koordynator ds. kształcenia na kierunku
Filologia angielska

dr hab. prof. PANS, wykładowca

dr, wykładowca

dr, wykładowca

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Prezentacja uczelni	7
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	14
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	26
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	36
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	37
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	40
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	45
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	47
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	53
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	55
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	58

Prezentacja uczelni

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie, do 1.01.2023 r. Karpacka Państwowa Uczelnia w Krośnie, a do 30.04.2020 r. PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie, założona na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15.06.1999 r., jest publiczną uczelnią zawodową działającą na podstawie ustawy z dnia 20.07.2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Statutu PANS.

W strukturze Uczelni wyróżnia się trzy instytuty (Humanistyczny, Politechniczny, Zdrowia i Gospodarki) obejmujące 17 zakładów. W Uczelni działa Rada Uczelni oraz Konwent zrzeszający interesariuszy zewnętrznych, któremu przewodniczy Prezydent Miasta Krosna. Uczelnia zatrudnia obecnie **194** pracowników dydaktycznych (**39** profesorów i doktorów habilitowanych, **87** doktorów i **68** magistrów). PANS w Krośnie kształci studentów na studiach licencjackich i inżynierskich I stopnia (18 kierunków), II stopnia (3 kierunki) oraz jednolitych magisterskich (1 kierunek). W Uczelni studiuje łącznie **1963 studentów** (dane na dzień 31.12.2022 r.). Wg rankingu publicznych uczelni zawodowych *Perspektyw* w roku 2022 Uczelnia zajęła 9 miejsce w Polsce.

Kształcenie na kierunku filologia angielska prowadzone jest od początku istnienia Uczelni, kontynuując działalność NKJO w Krośnie. Aktualnie kształcenie realizowane jest wyłącznie w trybie stacjonarnym na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Obecnie na kierunku studiuje **113 osób – 49 (rok I), 37 (rok II) i 27 (rok III)** osób – dane na dzień 06.03.2023 r., a wyniki rekrutacji od trzech lat utrzymują się na stałym poziomie.

Filologia czynnie uczestniczy w życiu naukowym i kulturalnym miasta oraz regionu, organizując lub współorganizując zajęcia dla szkół, kursy (np. maturalne), otwarte wykłady dla mieszkańców, targi pracy, Akademicki Dzień Nauki, czy Juwenalia. Zakład Filologii Angielskiej organizuje również cykliczne międzynarodowe konferencje naukowe Across Borders oraz Communication Styles, jak również telekonferencje Global Issues wspólnie z East Carolina University.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1. powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni, oczekiwania formułowane wobec kandydatów, oferowane specjalności/specjalizacje

Misją Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia studentów na studiach o profilu praktycznym, w celu przygotowania ich do realizacji karier zawodowych oraz odpowiedzialnego i twórczego funkcjonowania w społeczeństwie. Wśród kluczowych celów zapisanych w Strategii Uczelni na lata 2021-2025 wskazuje się między innymi na doskonałość dydaktyczną oraz współpracę z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Koncepcja kształcenia na kierunku *Filologia angielska* jest ściśle powiązana z misją i głównymi celami strategicznymi Uczelni zawartymi w Strategii Uczelni, zarówno w zakresie podstawowych celów związanych z kształceniem, wychowaniem i rozwojem kompetencji społecznych studentów, jak i w zakresie budowania relacji z otoczeniem społecznym miasta i regionu.

Wizją PANS jest bycie instytucją uznana i rozpoznawaną w regionie, w kraju i za granicą, dążącą do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego, uwzględniającą w swym działaniu globalną i lokalną perspektywę oraz zapotrzebowanie regionu na wysoko wykwalifikowane i kompetentne kadry, a także kształcąca studentów w duchu zaangażowania i odpowiedzialności społecznej. Uczelnia podkreśla wymiar regionalny swej tożsamości oraz dąży do zaspokojenia w swoich działaniach potrzeb i oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego regionu, placówek edukacyjnych, kulturowych, administracyjnych, a także społeczności lokalnej. Kierunek *Filologia angielska* wpisuje się w to założenie, kształcąc studentów pochodzących z lokalnych społeczności (dane z roku 2021 i 2022 wskazują, że największa liczba kandydatów pochodzi z Krosna i miejscowości oddalonych o maksymalnie 50 km od Krosna) w sposób kształtujący potrzebę tolerancji i otwartości na inne kultury. W aktualnej sytuacji geopolitycznej jest to widoczne w zaangażowaniu studentów filologii w działalność wolontariacką. Kierunek odzwierciedla tradycje i potrzeby edukacyjne oraz oczekiwania lokalnego i regionalnego rynku pracy, a wielu absolwentów znajduje pracę w lokalnych firmach i szkołach.

Kierunek *Filologia angielska* wpisuje się w dwa główne cele strategiczne Uczelni, po pierwsze, „Doskonałość dydaktyczna”, a po drugie „Współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego regionu”, zgodnie z dewizą Uczelni: „Doskonałość edukacji, otwartość na współpracę, rozwój badań naukowych oraz przejrzystość w zarządzaniu”, a praktyczny profil kształcenia w ramach kierunku znajduje silne powiązanie z misją Uczelni, dla której kluczowe jest utrzymanie synergicznego rozwoju dydaktyki w zakresie praktycznym, a także realizacja badań naukowych w obrębie dziedzin, które mają już w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie ugruntowaną pozycję.

Nadrzędnym celem Uczelni i Zakładu Filologii Angielskiej jest dbałość o podnoszenie jakości kształcenia poprzez odpowiedni dobór nauczycieli akademickich, tworzenie jak najlepszych warunków do studiowania oraz stałe doskonalenie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Koncepcja kształcenia na kierunku zakłada wspieranie działań prowadzących do umiędzynarodowienia studiów przez umożliwianie studentom odbycia części toku studiów (lub części praktyk zawodowych) za granicą oraz wymianę nauczycieli akademickich z partnerskimi uczelniami zagranicznymi.

Działania związane z rozwojem infrastruktury, specjalistycznych pracowni i zakupem pomocy dydaktycznych są spójne z trzecim celem strategicznym „Stwarzanie warunków do prowadzenia badań naukowych”. Uczelnia realizuje politykę dostępności, równych szans, niedyskryminacji i wdrażania racjonalnych dostosowań, a także gwarantuje pełne uczestnictwo w procesie kształcenia osób z niepełnosprawnościami.

Podstawowym celem kształcenia na kierunku *Filologia angielska* jest przygotowanie specjalistów o wysokich kwalifikacjach, posiadających wiedzę teoretyczną, umiejętności praktyczne i kompetencje

społeczne w zakresie językoznawstwa, które pozwalają absolwentom studiów licencjackich podjąć pracę zawodową lub kontynuować naukę na studiach II stopnia.

Programy studiów w ramach kierunku, zgodnie z celem strategicznym Uczelni zatytułowanym: „Dokształcenie dydaktyczne”, opracowywane we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi Zakładu, stanowią atrakcyjną ofertę edukacyjną dla absolwentów szkół ponadpodstawowych, odpowiadającą potrzebom rynku pracy.

2. związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej/gospodarczej właściwymi dla kierunku,

Analizując związek koncepcji kształcenia z obszarami działalności zawodowej i gospodarczej właściwej dla ocenianego kierunku studiów, należy stwierdzić, że realizacja efektów uczenia się pozwala na to, aby absolwent studiów kierunku *Filologia angielska* był teoretycznie oraz praktycznie przygotowany do podjęcia pracy zawodowej w szeroko rozumianym kontekście pracy z językiem obcym oraz do podjęcia studiów II stopnia.

Kształcenie specjalistów praktyków jest odpowiedzią na potrzeby społeczne i coraz większe zapotrzebowanie rynku pracy zarówno na fachowców będących nauczycielami / lektorami języka angielskiego, tłumaczami oraz specjalistami w kontekście biznesowym. Absolwenci kierunku przygotowani są do pracy w różnego rodzaju instytucjach oraz do prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

3. zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

Kierunek *Filologia angielska* w PANS w Krośnie jest przyporządkowany do dziedziny językoznawstwa. Ma to odzwierciedlenie w koncepcji planów studiów, w której trzon stanowią przedmioty językoznawcze (w tym wszystkie przedmioty specjalnościowe). Koncepcja kształcenia zakłada również wyposażenie studentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne z zakresu literatury (z elementami literaturoznawstwa), jak również kultury krajów anglojęzycznych czy nauk społecznych. Aspekty te nie są jednak kierunkowe, a jedynie subsydialne, potencjalnie przydatne w przyszłej pracy absolwenta, niezależnie od tego, którą specjalizację wybierze, dając mu ogólną orientację w realiach krajów anglojęzycznych (potrzebną np. w pracy tłumacza, lektora, jak i innych pracowników, których działalność zawodowa, związana z językiem angielskim, wymaga świadomości różnic kulturowych). Po akredytacji z roku 2020 zmniejszono zakres przedmiotów subsydialnych, jednocześnie nadając im bardziej praktyczny charakter i przyporządkowując kierunek do wiodącej dyscypliny językoznawstwo.

Koncepcja kształcenia na kierunku *Filologia angielska* jest wynikiem współdziałania wykładowców-praktyków oraz interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Interesariusze zewnętrzni wyrażają swoje opinie na temat programu studiów i swoich oczekiwań wobec sylwetki absolwenta / praktykanta na wielu płaszczyznach: podczas spotkań Kolegium Instytutu, w ankietach, podczas spotkań z opiekunami praktyk oraz w trakcie nieformalnych rozmów. Ta nieformalność wynika z faktu, iż Uczelnia jest zakorzeniona w społeczności małego miasta, a większość wykładowców to mieszkańcy Krosna i okolic, dla których PANS jest pierwszym miejscem pracy. Jest to zgrana grupa osób pracujących razem od wielu lat, współtworzących kierunek i firmujących go swoim nazwiskiem.

Uczelnia przywiązuje również dużą wagę do opinii studentów, wierząc, że nie można uczyć kogoś brania odpowiedzialności za własny rozwój, bez jednoczesnego traktowania go podmiotowo i bez włączania go w proces kształtowania tego rozwoju. Dlatego też bardzo poważnie traktuje się głosy studentów wyrażane w ankietach oceny procesu kształcenia oraz podczas spotkań z opiekunami rocznika, kierownikiem i dyrektorem. Opinia studentów brana jest pod uwagę przy wprowadzaniu zmian w planach studiów (np. zamiana przedmiotu Prawo Unii Europejskiej na Digital Media) oraz przy aktualizacji specjalności, czy modyfikacja specjalności angielskiej z językiem hiszpańskim w kierunku specjalności biznesowej z językiem hiszpańskim). Głos studentów jest również brany pod uwagę przy komponowaniu harmonogramów zajęć.

4. sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Absolwent *Filologii angielskiej* posiada biegłą znajomość języka angielskiego w mowie i piśmie na poziomie C1 (według ESOKJ) oraz drugiego języka (lektorat) na poziomie minimum B1. Koncepcja kształcenia, uwzględniająca praktyczny profil studiów, obejmuje także rozwój kompetencji w zakresie nowoczesnych technologii oraz psychologii – podporządkowanych celom praktycznym. Istotnym elementem kształcenia jest również rozwijanie tzw. umiejętności miękkich, czego przykładem może być przedmiot Psychologia z elementami treningu umiejętności społecznych.

Podsumowując, absolwent studiów I stopnia na kierunku ma nawyk dalszego samokształcenia i jest przygotowany do podjęcia studiów II stopnia.

Mając na uwadze praktyczny profil studiów, kształcenie na kierunku filologia uwzględnia i uwrażliwia studentów na postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku. W ramach tego studenci zapoznają się z najnowszymi nurtami i teoriami oraz zmianami zachodzącymi w języku (np. prace dyplomowe oparte na analizie różnego typu dyskursu, np. dyskursu reklamowego, z uwzględnieniem multimodalności przekazu, komunikatywna rola metafory w relacji pomiędzy myślą, językiem a komunikacją, badaniu zmian w języku, np. pod wpływem slangu graczy komputerowych), oprogramowaniem czy metodami nauczania, jak również biorą udział w wydarzeniach – konferencjach i warsztatach dotyczących współczesnego rynku pracy w wybranych przez nich dziedzinach, np. Akademickie Forum Biznesu PANS w Krośnie, konferencja Tertium, Global Issues Conference, Ogólnopolska Konferencja Studenckich Kół Naukowych, metodologiczna studencka konferencja w Ropczycach, wirtualna wizyta w DG Translation, konferencje branżowe, targi pracy i praktyk Absolvent Talent Days, RWS Campus Online 2023 itp.

Po ukończeniu studiów, studenci, którzy wybiorą **specjalność nauczycielską**, mogą pracować jako nauczyciel (po ukończeniu studiów nauczycielskich II stopnia) / trener językowy / lektor języka angielskiego. Studenci, którzy wybiorą **specjalność języki specjalistyczne**, mogą znaleźć pracę w charakterze tłumacza tekstów specjalistycznych, np. w biurach tłumaczeń, korporacjach czy małych i średnich przedsiębiorstwach oraz urzędach i instytucjach kultury, a także mogą pracować jako tłumacze na zasadzie freelance. Studenci, którzy wybiorą **specjalność biznesową z językiem hiszpańskim** mogą pracować w firmach o profilu międzynarodowym, np. jako sales representative, customer relationships manager, recruitment specialist, virtual assistant itp., także w firmach współpracujących z Hiszpanią.

5. cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe

Cechami wyróżniającymi koncepcję kształcenia na kierunku *Filologia angielska* są:

- atrakcyjne specjalności dostosowane do wymogów współczesnego rynku pracy,
- różnorodny charakter praktyk studenckich **w zakresie kształcenia nauczycielskiego** – w szkołach państwowych oraz prywatnych szkołach językowych i instytucjach szkoleniowych, **w zakresie języki specjalistyczne** – w biurach tłumaczeń oraz firmach, takich jak agencje zatrudnienia, instytucje kultury (muzea, biblioteki, domy kultury itp.), małe lub średnie przedsiębiorstwa, urzędy – wszędzie tam, gdzie wymagana jest znajomość języka angielskiego specjalistycznego oraz umiejętność tłumaczenia, **w zakresie biznes z językiem hiszpańskim** – korporacje oraz małe i średnie przedsiębiorstwa, a także urzędy, gdzie wymagana jest znajomość języka biznesu,
- bogata oferta wyjazdów w ramach programu Erasmus+, w tym możliwość odbywania kilkumiesięcznych praktyk wakacyjnych za granicą,
- osadzenie filologii w bardzo szerokim kontekście międzynarodowym, po drugie w kontekście akademickim, w sensie zaznajamiania studentów z najnowszymi badaniami naukowymi, a po trzecie w kontekście praktycznego uprawiania zawodu tłumacza, nauczyciela czy pracownika firmy międzynarodowej,
- wysoki stopień umiędzynarodowienia realizowany także poprzez konferencje międzynarodowe odbywające się regularnie w Krośnie, organizowane przez Zakład Filologii Angielskiej: Across Borders (co 2-4 lata od roku 2004), Communication Styles (co 2 lata od roku 2013) oraz międzynarodowa

studentcka konferencja online Global Issues Conference współorganizowana z East Carolina University, Greenville, USA,

- wiele wydarzeń związanych z działalnością kierunku: spotkania z zaproszonymi tłumaczami, coroczne warsztaty przekładowe dla studentów i uczniów szkół ponadpodstawowych, unikalne zajęcia Global Understanding czy inne zajęcia telekonferencyjne organizowane dzięki rozległej sieci kontaktów międzynarodowych oraz wysokiej jakości sprzętowi zapewnionemu przez Uczelnię, jak również spotkania z przedsiębiorcami, np. w trakcie dorocznych targów pracy i zajęć z przedsiębiorczości oraz wykładów dla I roku prowadzonych przez prezydenta lub wiceprezydentów Krosna.

Dobór metod nauczania oraz form weryfikacji efektów uczenia się dokonywany jest w oparciu o doświadczenia pracowników, zdobyte m.in. w trakcie pracy w innych organizacjach oraz podczas zagranicznych wizyt studyjnych, a także staży odbytych w uczelniach partnerskich. Wzorce międzynarodowe w zakresie dydaktyki uwzględniane są pośrednio również poprzez udział pracowników dydaktycznych w cyklicznych krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych i w wymianie międzynarodowej, a także poprzez członkostwo w organizacji Global Partners in Education z USA w ramach programu telekonferencyjnego.

Do prowadzenia zajęć dydaktycznych, poza doświadczoną kadrą naukową posiadającą doświadczenie z różnych ośrodków akademickich, dużą uwagę przywiązuje się do zatrudniania osób posiadających praktykę w pracy poza uczelnią, takich jak nauczyciele czy zawodowi tłumacze. Dzięki temu uzyskuje się efekt studiów praktycznych prowadzonych przez praktyków, jak również informacje z wielu różnych źródeł nt. oczekiwań zgłaszanych przez potencjalnych pracodawców.

6. *kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, ze wskazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, jak również stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku*

Do kluczowych efektów uczenia się na kierunku filologia angielska zaliczyć należy:

Absolwent zna i rozumie:

K_W01 – zastosowania praktyczne wiedzy właściwej dla językoznawstwa, niezbędnej do wykorzystywania języka angielskiego w działalności zawodowej

K_W02 – teorie naukowe i terminologię właściwą dla językoznawstwa i ich zastosowania praktyczne w działalności zawodowej

K_W03 – słownictwo specjalistyczne niezbędne do skutecznego funkcjonowania w kontekście zawodowym

K_W04 – leksykę, składnię oraz inne elementy języka angielskiego umożliwiające komunikację (pisemną i ustną) oraz kompleksową naturę języka i zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej

K_W06 – sposoby wykorzystywania narzędzi informatycznych z uwzględnieniem kontekstu pracy zawodowej

Absolwent potrafi:

K_U01 – wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i analizować problemy, dobierać metody i narzędzia w działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, syntetyzować różne idee i punkty widzenia

K_U02 – prowadzić pracę nad poprawnością językową w celu zaspokajania potrzeb przyszłych klientów w przestrzeni edukacyjnej lub biznesowej

K_U03 – posługiwać się wyspecjalizowanymi narzędziami i technikami informatycznymi w celu pozyskiwania danych, a także analizować, syntetyzować, interpretować oraz prezentować informacje na potrzeby działalności naukowej i zawodowej

K_U07 – porównywać elementy języka angielskiego i polskiego (np. gramatykę, słownictwo) w celach zawodowych

K_U08 – sprawnie posługiwać się językiem angielskim na poziomie C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, oraz wybranym językiem obcym na poziomie minimum B1, w tym w zakresie specjalistycznej terminologii właściwej dla programu studiów na kierunku filologia

K_U09 – stosować techniki efektywnego komunikowania się i negocjacji, w tym komunikowania się w sytuacjach zawodowych, merytorycznie argumentować

K_U11 – samodzielnie planować i realizować własny rozwój, w tym zawodowy, podczas trwania studiów jak i po ich ukończeniu

Absolwent jest gotów do:

K_K01 – krytycznej oceny posiadanej wiedzy, kompetencji / umiejętności i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych

K_K02 – zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów

K_K05 – odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych

Wszystkie te efekty składają się na sylwetkę absolwenta z przygotowaniem językoznawczym (K_W01, K_W02), wykształconego na uczelni o profilu praktycznym, umiejącego posługiwać się płynnie językiem angielskim (K_U08), ze znajomością słownictwa specjalistycznego (K_W03) z dziedziny kierunku studiów. Absolwent ten jest świadomy kompleksowości języka, zna jego elementy (K_W04) i wie jak tę wiedzę wykorzystać w komunikowaniu się. W przestrzeni komunikacyjnej, która w większości karier zawodowych absolwentów *Filologii angielskiej* będzie kluczowym elementem pracy, będzie umiał zastosować odpowiednie sposoby komunikacji (K_U09), jak również merytorycznie argumentować, formułować i rozwiązywać problemy, dobierając metody i narzędzia (K_U01). Będzie przy tym umiał porównywać elementy języka polskiego i angielskiego (K_U07) oraz pracować nad poprawnością języka (K_U02) – umiejętności niezbędne w pracy tłumacza, osoby wykorzystującej na co dzień język angielski do komunikacji, gdzie nieścisłości językowe mogą prowadzić do problemów komunikacyjnych oraz w pracy lektora / nauczyciela, który, szczególnie w młodszych klasach, jest niekiedy jedynym albo głównym wzorem językowym i jego poprawność przekłada się na dobre nawyki u uczniów. Absolwent będzie również znał sposoby wykorzystywania narzędzi informatycznych (K_W06), jak również będzie umiał posługiwać się wyspecjalizowanymi narzędziami i technikami informatycznymi w przetwarzaniu i prezentowaniu danych (K_U03). Absolwent filologii będzie także krytyczny wobec swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji (K_K01), gotowy do tego, by zasięgać porady (K_K02), oraz świadomy tego, że ukończenie studiów nie jest końcem jego nauki, ale że praca zawodowa będzie wymagała od niego rozwijania się przez całe życie (K_U11), ponieważ dziedzina, którą wybrał, ewoluuje, a on musi być stale na bieżąco z postępem w obszarach swojej działalności zawodowej, gotowy do odpowiedzialnego pełnienia wybranej przez siebie roli zawodowej (K_K05).

7. spełnienie wymagań odnoszących się do ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy

Po wizytacji PKA w roku 2021, koncepcję kształcenia specjalności nauczycielskiej dostosowano do standardu kształcenia nauczycieli, dodatkowo konsultując zakres przedmiotów z przedstawicielami IFA UJ w ramach bieżących konsultacji programu studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Wskazanie zamkniętego katalogu zawodów, do wykonywania których przygotowuje program studiów realizowany na kierunku	Wskazano katalog zawodów dla poszczególnych specjalności. Informacje te zostały umieszczone w programie studiów oraz na stronie internetowej Zakładu w zakładce Charakterystyka kierunku. Katalog zawodów opisano w ppkt 4 powyżej.
2.	Sformułowanie efektów uczenia się w sposób odzwierciedlający zgodnie z koncepcją kształcenia wiodącą lub subsydiarną dyscypliną naukową, do której kierunek został przyporządkowany.	Efekty uczenia się zostały zmodyfikowane w taki sposób, aby odzwierciedlały wiodącą rolę dyscypliny językoznawstwo, do której przyporządkowano kierunek.
3.	Uwzględnienie w efektach uczenia się wiodącej roli dyscypliny językoznawstwo w sposób odpowiadający proporcjom wskazanym w programie studiów.	Wykonano wg przyporządkowania do dyscypliny, biorąc pod uwagę elementy subsydialne programu studiów dla kierunku.
4.	Dostosowanie kierunkowych efektów uczenia się do poziomu 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji.	Dokonano odpowiednich dostosowań.
5.	Sformułowanie efektów uczenia się na poziomie kierunku tak, by nie zawierały efektów wykluczających się, osiąganych tylko przez część studentów kierunku.	Przeformułowano efekty uczenia się dla kierunku, eliminując te, które dotychczas były osiągane tylko przez część studentów, np. w ramach poszczególnych specjalności.
6.	Uwzględnienie na poziomie kierunku kluczowych dla profilu praktycznego elementów wiedzy i kompetencji społecznych zawartych w charakterystykach efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie PRK: P6S_WG i P6S_KK.	Przegląd i modyfikacja programów studiów zaowocowały sformułowaniem efektów odpowiadających PRK.
7.	Sformułowanie efektów uczenia się dla zajęć i grup zajęć w sposób odzwierciedlający praktyczny profil kształcenia – poprzez powiązanie wiedzy z jej zastosowaniami.	Po wizytacji PKA oraz na podstawie informacji i zaleceń wynikających z raportu po wizytacji PKA na kierunku <i>Filologia angielska</i> oraz na podstawie Uchwały Prezydium PKA, wprowadzono wszystkie te zmiany w programie studiów.
8.	Sformułowanie efektów uczenia się dla zajęć i grup zajęć w sposób specyficzny, powiązany z zakresem kształcenia wyznaczonym przez nazwę przedmiotu.	
9.	Sformułowanie efektów uczenia się w sposób rozumiały, odpowiadający jednej z trzech kategorii: wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne, w odniesieniu do spójnych kompetencji, dających się objąć wspólną oceną.	
10.	Wyłączenie z koncepcji kształcenia dla specjalizacji przygotowującej do zawodu nauczyciela kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I – III)	Wyłączono te informacje z koncepcji kształcenia oraz z materiałów adresowanych do kandydatów na studia.
11.	Wyraźne wskazanie w koncepcji kształcenia i informacjach adresowanych do kandydatów na studia i studentów, że uzyskanie kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela wymaga ukończenia studiów II stopnia, których program określa efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające podstawie programowej przedmiotu oraz obejmuje realizację	Opis koncepcji kształcenia oraz odpowiednie informacje adresowane do kandydatów (na stronie ZFA oraz w elektronicznym systemie rekrutacji) zostały zaktualizowane.

	standardów kształcenia nauczycieli w odniesieniu do szkoły ponadpodstawowej	
12.	W przypadku efektów uczenia się w zakresie przygotowania do zawodu nauczyciela dostosowanie efektów uczenia się do standardów kształcenia nauczycieli przedmiotu w sposób zapewniający osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych w standardzie na poziomie szkoły podstawowej z wyłączeniem kompetencji dotyczących nauczania na poziomie przedszkola i klas I-III szkoły podstawowej	Dostosowano do standardu, dodatkowo konsultując zakres przedmiotów z przedstawicielami IFA UJ w ramach bieżących konsultacji programu studiów specjalności nauczycielskiej.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

W raporcie po wizytacji zalecono podjęcie współpracy z Uczelnią prowadzącą odpowiednie studia II stopnia, w wyniku której koncepcja kształcenia i program specjalności nauczycielskiej prowadzonej na kierunku filologia w PANS w Krośnie umożliwi jej absolwentom uzyskanie kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela bez wyznaczania różnic programowych. Uczelnia podpisała porozumienie z Instytutem Filologii Angielskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Na podstawie tego porozumienia Zakład Filologii Angielskiej prowadzi bieżące konsultacje dotyczące specjalności. W związku ze zmianą statusu uczelni, od nowego roku akademickiego umowa taka nie będzie wymagana. Z dniem 1 stycznia 2023 roku, na mocy rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 30 listopada 2022r. w sprawie zmiany nazwy Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie (Dz. U. 2022 poz. 2532) Karpacka Państwowa Uczelnia w Krośnie zmieniła nazwę na Państwową Akademię Nauk Stosowanych w Krośnie.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

1. *dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z praktycznymi zastosowaniami wiedzy w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, normami i zasadami, a także aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia*

Dobór kluczowych treści kształcenia na kierunku *Filologia angielska* został dokonany zgodnie z aktualnym stanem wiedzy i praktyki oraz z zachowaniem zasad problemowego podejścia do treści, kształtowania umiejętności praktycznych oraz aktywizacji studentów i włączania ich w obszar działalności zawodowej. Treści programowe poszczególnych przedmiotów dobierano tak, aby móc zrealizować założone efekty uczenia się. Przyporządkowanie kierunkowych efektów uczenia się do poszczególnych zajęć dydaktycznych zawarto w matrycach efektów uczenia się, które wykazują, że program studiów umożliwia każdemu studentowi, niezależnie od wybranej przez niego specjalności, realizację wszystkich założonych efektów kierunkowych. W przypadku kształcenia nauczycieli, realizowane treści zgodne są z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 25 lipca 2019 r., w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. RP, 2.08.2019 r., poz. 1450).

Treści kształcenia realizowane w ramach zajęć przenikają się i uzupełniają tak, by zaistniała możliwość ukazania danego zagadnienia w możliwie jak najbardziej szerokim kontekście. Przykładem tego mogą być zajęcia z PNJA, w których jeden aspekt, np. gramatyczny, wprowadzany jest na zajęciach z gramatyki, a ćwiczony również na zajęciach z Use of English, Speaking and Listening czy Writing. Podobnie, zajęcia Writing i Tłumaczenie tekstów użytkowych uzupełniają się w realizowaniu

efektów K_U01 i K_U02 (absolwent potrafi syntetyzować różne idee, prowadzić analizy i pracować nad poprawnością językową) przez ćwiczenie pisania précis oraz tłumaczeń streszczających.

Treści kształcenia dobierane są przez koordynatorów przedmiotów z uwzględnieniem aktualnego stanu wiedzy w zakresie dziedziny, do której przyporządkowano kształcenie na kierunku *Filologia angielska*. Koordynator przedmiotu sprawdza poprawność opracowania karty przedmiotu i aktualizuje ją przed rozpoczęciem roku akademickiego, a Koordynator Kierunkowy ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w porozumieniu z kierownikiem Zakładu koordynuje ten proces. Koordynowanie treści kształcenia, szczególnie w przypadku PNJA oraz przedmiotów specjalnościowych, odbywa się również poprzez analizy kart przedmiotów oraz spotkania wykładowców prowadzących zajęcia z danej grupy przedmiotów, mające miejsce przed rozpoczęciem każdego semestru.

Koncepcja kształcenia na FA obejmuje również zajęcia z drugiego języka obcego w formie lektoratu, realizowanego przez 4 semestry w trakcie 30 godzin kontaktowych / semestr, co odpowiada 8 ECTS. Lektorat kończy się egzaminem na poziomie co najmniej B1. Aktualnie, z racji małej liczebności grup, studenci I i II roku mają jedynie lektorat z języka niemieckiego.

Przykłady powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się:

Przedmiot	Kierunkowy efekt	Treści przedmiotu
PNJA: Writing	W_01 zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zastosowania praktyczne wiedzy właściwej dla językoznawstwa, niezbędnej do przyswojenia i wykorzystywania języka angielskiego na poziomie C1 oraz wybranego drugiego języka obcego na poziomie minimum B1 w działalności zawodowej oraz posiada podstawową bazę terminologiczną z językoznawstwa ogólnego, uszczegółowioną nazewnictwem w zakresie języka angielskiego oraz wybranego drugiego języka obcego	Zasady kompozycji tekstu, <i>topic sentence</i> , akapit, linking words and phrases Style – formalny, nieformalny (charakterystyczne zwroty, układ tekstu) Zasady interpunkcji, wpływ interpunkcji na treść wypowiedzi Budowa i tworzenie różnych form pisemnych (précis, streszczenie, esej, opis, list, narracja, wypracowanie dyskursywne, opiniujące, raport, artykuł, recenzja itp.), ze szczególnym uwzględnieniem form wykorzystywanych w codziennej pracy zawodowej (np. raport, recenzja, artykuł, streszczenie, opis, notatka)
	W_04 zna i rozumie w zaawansowanym stopniu leksykę, składnię oraz inne elementy języka angielskiego umożliwiające rozumienie oraz tworzenie złożonych wypowiedzi ustnych i pisemnych o zróżnicowanej tematyce oraz potrzebne do analizy i tworzenia tekstów naukowych, a także jest świadomy kompleksowej natury języka, jak również zna zastosowanie praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej	Zasady kompozycji tekstu, <i>topic sentence</i> i akapit, linking words and phrases Zasady interpunkcji, wpływ interpunkcji na treść wypowiedzi Analizowanie błędów (zarówno gramatycznych i leksykalnych jak i logicznych i stylistycznych) Logika wypowiedzi, spójność tekstu, precyzja języka
	W_06 zna i rozumie sposoby wykorzystywania narzędzi informatycznych, z uwzględnieniem kontekstu pracy zawodowej	Budowa i tworzenie różnych form pisemnych (précis, streszczenie, esej, opis, list, narracja, wypracowanie dyskursywne, opiniujące, raport, artykuł, recenzja itp.), ze szczególnym uwzględnieniem form wykorzystywanych w codziennej pracy zawodowej (np. raport, recenzja, artykuł, streszczenie, opis, notatka) Edycja tekstu
	W_09 zna i rozumie zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	Budowa i tworzenie różnych form pisemnych (précis, streszczenie, esej, opis, list, narracja, wypracowanie dyskursywne, opiniujące, raport, artykuł, recenzja itp.), ze szczególnym uwzględnieniem form wykorzystywanych w codziennej pracy zawodowej (np. raport, recenzja, artykuł, streszczenie, opis, notatka)
	U_02 umie prowadzić pogłębione obserwacje i analizy niezbędne do przyswojenia języka angielskiego oraz pracy nad poprawnością językową w celu zaspokajania potrzeb przyszłych klientów w przestrzeni edukacyjnej lub biznesowej	Zasady kompozycji tekstu, <i>topic sentence</i> i akapit, linking words and phrases Style – formalny, nieformalny (charakterystyczne zwroty, układ tekstu) Zasady interpunkcji, wpływ interpunkcji na treść wypowiedzi Budowa i tworzenie różnych form pisemnych (précis, streszczenie, esej, opis, list, narracja, wypracowanie dyskursywne, opiniujące, raport, artykuł, recenzja itp.), ze szczególnym uwzględnieniem form wykorzystywanych w codziennej pracy zawodowej (np. raport, recenzja, artykuł, streszczenie, opis, notatka) Stawianie tezy/hipotezy, sposoby jej udowadniania /zaprzeczania, interpretacja, jakościowa i ilościowa analiza wyników badań Analizowanie błędów (zarówno gramatycznych i leksykalnych jak i logicznych i stylistycznych) Logika wypowiedzi, spójność tekstu, precyzja języka
U_07 umie porównywać elementy języka	Zasady kompozycji tekstu, <i>topic sentence</i> i akapit, linking words	

	angielskiego i polskiego (np. gramatykę, słownictwo) w celach naukowych i zawodowych	and phrases Style – formalny, nieformalny (charakterystyczne zwroty, układ tekstu) Zasady interpunkcji, wpływ interpunkcji na treść wypowiedzi Budowa i tworzenie różnych form pisemnych (précis, streszczenie, esej, opis, list, narracja, wypracowanie dyskursywne, opiniujące, raport, artykuł, recenzja itp.), ze szczególnym uwzględnieniem form wykorzystywanych w codziennej pracy zawodowej (np. raport, recenzja, artykuł, streszczenie, opis, notatka) Analizowanie błędów (zarówno gramatycznych i leksykalnych jak i logicznych i stylistycznych)
	U_06 umie zrozumieć tekst czytany oraz słuchany (w tym tekst popularno-naukowy, naukowy, literacki) w języku angielskim jak również przygotować wystąpienie ustne oraz pracę pisemną , np. prezentację, projekt, pracę dyplomową w języku angielskim	Zasady kompozycji tekstu, <i>topic sentence</i> i akapit, linking words and phrases Style – formalny, nieformalny (charakterystyczne zwroty, układ tekstu) Zasady interpunkcji, wpływ interpunkcji na treść wypowiedzi Budowa i tworzenie różnych form pisemnych (précis, streszczenie, esej, opis, list, narracja, wypracowanie dyskursywne, opiniujące, raport, artykuł, recenzja itp.), ze szczególnym uwzględnieniem form wykorzystywanych w codziennej pracy zawodowej (np. raport, recenzja, artykuł, streszczenie, opis, notatka) Stawianie tezy/hipotezy, sposoby jej udowadniania /zaprzeczania, interpretacja, jakościowa i ilościowa analiza wyników badań Analizowanie błędów (zarówno gramatycznych i leksykalnych jak i logicznych i stylistycznych) Logika wypowiedzi, spójność tekstu, precyzja języka Edycja tekstu
	U_08 umie sprawnie posługiwać się językiem angielskim na poziomie C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, oraz wybranym językiem obcym na poziomie minimum B1, w tym w zakresie specjalistycznej terminologii właściwej dla programu studiów na kierunku filologia	Zasady kompozycji tekstu, <i>topic sentence</i> i akapit, linking words and phrases Style – formalny, nieformalny (charakterystyczne zwroty, układ tekstu) Zasady interpunkcji, wpływ interpunkcji na treść wypowiedzi Budowa i tworzenie różnych form pisemnych (précis, streszczenie, esej, opis, list, narracja, wypracowanie dyskursywne, opiniujące, raport, artykuł, recenzja itp.), ze szczególnym uwzględnieniem form wykorzystywanych w codziennej pracy zawodowej (np. raport, recenzja, artykuł, streszczenie, opis, notatka) Analizowanie błędów (zarówno gramatycznych i leksykalnych jak i logicznych i stylistycznych) Logika wypowiedzi, spójność tekstu, precyzja języka
	U_09 potrafi skutecznie komunikować się pisemnie, merytorycznie argumentować z wykorzystaniem źródeł	Zasady kompozycji tekstu, <i>topic sentence</i> i akapit, linking words and phrases Style – formalny, nieformalny (charakterystyczne zwroty, układ tekstu) Zasady interpunkcji, wpływ interpunkcji na treść wypowiedzi Budowa i tworzenie różnych form pisemnych (précis, streszczenie, esej, opis, list, narracja, wypracowanie dyskursywne, opiniujące, raport, artykuł, recenzja itp.), ze szczególnym uwzględnieniem form wykorzystywanych w codziennej pracy zawodowej (np. raport, recenzja, artykuł, streszczenie, opis, notatka) Stawianie tezy/hipotezy, sposoby jej udowadniania /zaprzeczania, interpretacja, jakościowa i ilościowa analiza wyników badań Logika wypowiedzi, spójność tekstu, precyzja języka
	U_10 umie planować i organizować pracę, indywidualną i zespołową, współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym czy międzynarodowym)	Budowa i tworzenie różnych form pisemnych (précis, streszczenie, esej, opis, list, narracja, wypracowanie dyskursywne, opiniujące, raport, artykuł, recenzja itp.), ze szczególnym uwzględnieniem form wykorzystywanych w codziennej pracy zawodowej (np. raport, recenzja, artykuł, streszczenie, opis, notatka) Stawianie tezy/hipotezy, sposoby jej udowadniania /zaprzeczania, interpretacja, jakościowa i ilościowa analiza wyników badań Analizowanie błędów (zarówno gramatycznych i leksykalnych jak i logicznych i stylistycznych) Logika wypowiedzi, spójność tekstu, precyzja języka
	K_K01 jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, kompetencji / umiejętności i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	Budowa i tworzenie różnych form pisemnych (précis, streszczenie, esej, opis, list, narracja, wypracowanie dyskursywne, opiniujące, raport, artykuł, recenzja itp.), ze szczególnym uwzględnieniem form wykorzystywanych w codziennej pracy zawodowej (np. raport, recenzja, artykuł, streszczenie, opis, notatka) Analizowanie błędów (zarówno gramatycznych i leksykalnych jak i logicznych i stylistycznych)
	K_K02 jest gotów do zasięgnięcia opinii ekspertów	Budowa i tworzenie różnych form pisemnych (précis, streszczenie,

	w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemów	esej, opis, list, narracja, wypracowanie dyskursywne, opiniujące, raport, artykuł, recenzja itp.), ze szczególnym uwzględnieniem form wykorzystywanych w codziennej pracy zawodowej (np. raport, recenzja, artykuł, streszczenie, opis, notatka) Analizowanie błędów (zarówno gramatycznych i leksykalnych jak i logicznych i stylistycznych)
--	---	--

Przedmiot	Kierunkowy efekt	Treści przedmiotu
Język techniczny	K_W01 zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zastosowania praktyczne wiedzy właściwej dla językoznawstwa, niezbędnej do przyswojenia i wykorzystywania języka angielskiego na poziomie C1 oraz wybranego drugiego języka obcego na poziomie minimum B1 w działalności zawodowej oraz posiada podstawową bazę terminologiczną z językoznawstwa ogólnego, uszczegółowioną nazewnictwem w zakresie języka angielskiego oraz wybranego drugiego języka obcego	Zasady kompozycji tekstu technicznego Terminologia w tekstach technicznych Znajomość aspektów i poziomów stylistycznych języka tekstów technicznych (style – formalny, nieformalny (charakterystyczne zwroty, układ tekstu) Zasady interpunkcji, wpływ interpunkcji na treść wypowiedzi Stosowanie skrótów w tekstach technicznych Budowa i tworzenie różnych tekstów technicznych, ze szczególnym uwzględnieniem form wykorzystywanych w codziennej pracy zawodowej tłumacza Znajomość strategii identyfikacji i rozwiązywania problemów tłumaczeniowych
	K_W03 zna i rozumie w średnio zaawansowanym stopniu słownictwo specjalistyczne niezbędne do skutecznego funkcjonowania w kontekście zawodowym	Słownictwo specjalistyczne z zakresu tekstów technicznych Charakterystyczne wyrażenia stosowane w różnego rodzaju tekstach technicznych (teksty techniczne o dużej gęstości informacji kontekstowych – reklamowe, marketingowe, katalogi produktów, biuletyny, materiały informacyjne, rysunki, tabele, listy części, instrukcje obsługi, instrukcje bezpieczeństwa, teksty techniczne z elementami języka prawniczego (umowy, SIWZ), testy i procedury kontroli jakości, specyfikacje techniczne, karty bezpieczeństwa substancji, artykuły naukowe, opisy projektów badawczych itp.)
	W_04 zna i rozumie w zaawansowanym stopniu leksykę, składnię oraz inne elementy języka angielskiego umożliwiające rozumienie oraz tworzenie złożonych wypowiedzi ustnych i pisemnych o zróżnicowanej tematyce oraz potrzebne do analizy i tworzenia tekstów naukowych, a także jest świadomy kompleksowej natury języka, jak również zna zastosowanie praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej	Zasady gramatyki i interpunkcji, wpływ na treść wypowiedzi Analizowanie błędów (zarówno gramatycznych i leksykalnych jak i logicznych i stylistycznych) Logika wypowiedzi, spójność tekstu, precyzja języka tekstu tłumaczonego Korekta błędów (zarówno gramatycznych i leksykalnych jak i logicznych i stylistycznych)
	K_W07 zna i rozumie podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów	Konteksty pracy tłumacza tekstów technicznych oraz poruszania się na rynku pracy Formy działalności zawodowej tłumacza tekstów technicznych
	K_W09 zna i rozumie zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	Znaczenie zasad ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego w pracy tłumacza tekstów technicznych
	K_U02 potrafi prowadzić pogłębione obserwacje i analizy niezbędne do przyswojenia języka angielskiego oraz pracy nad poprawnością językową w celu zaspokajania potrzeb przyszłych klientów w przestrzeni edukacyjnej lub biznesowej	Rozwijanie warsztatu pracy tłumacza tekstów technicznych Uwzględnianie oczekiwań klienta w pracy tłumacza Praca nad poprawnością językową i terminologiczną tekstu Lista kontrolna tłumacza przed oddaniem wykonanego zlecenia (kontrola zgodności z wymaganiami dotyczącymi tekstu)
	K_U03 potrafi posługiwać się wyspecjalizowanymi narzędziami i technikami informatycznymi w celu pozyskiwania danych, a także analizować, syntetyzować, interpretować oraz prezentować informacje na potrzeby działalności naukowej i zawodowej	Praktyczne korzystanie z narzędzi wyszukiwania informacji oraz narzędzi terminologicznych Wykonanie tłumaczenia z użyciem narzędzi informatycznych Analiza i korekta tłumaczonego tekstu z wykorzystaniem narzędzi informatycznych Opracowanie terminologii w tłumaczeniu Analiza poprawności zastosowanych rozwiązań terminologicznych Praca z informacjami pozatekstowymi (rysunki techniczne, tabele, formuły obliczeniowe itp.) Odpowiednie formatowanie tekstu tłumaczonego
	K_U06 potrafi zrozumieć tekst czytany oraz słuchany (w tym tekst popularno-naukowy, naukowy, literacki) w języku angielskim jak również przygotować wystąpienie ustne oraz pracę pisemną, np. prezentację, projekt, pracę dyplomową w języku angielskim	Samodzielne opracowanie tekstu technicznego, również na potrzeby tłumaczenia Praca nad terminologią Opracowanie zagadnień teoretycznych Analizowanie błędów (zarówno gramatycznych i leksykalnych jak i logicznych i stylistycznych) Logika wypowiedzi, spójność tekstu, precyzja języka Edycja tekstu Tworzenie różnych tekstów technicznych, ze szczególnym uwzględnieniem form wykorzystywanych w codziennej pracy

		zawodowej tłumacza
	K_U08 potrafi sprawnie posługiwać się językiem angielskim na poziomie C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, oraz wybranym językiem obcym na poziomie minimum B1, w tym w zakresie specjalistycznej terminologii właściwej dla programu studiów na kierunku filologia	Słownictwo specjalistyczne z zakresu tekstów technicznych Charakterystyczne wyrażenia stosowane w różnego rodzaju tekstach technicznych (Teksty techniczne o dużej gęstości informacji kontekstowych – reklamowe, marketingowe, katalogi produktów, biuletyny, materiały informacyjne, rysunki, tabele, listy części, instrukcje obsługi, instrukcje bezpieczeństwa, teksty techniczne z elementami języka prawniczego (umowy, SIWZ), testy i procedury kontroli jakości, specyfikacje techniczne, karty bezpieczeństwa substancji, artykuły naukowe, opisy projektów badawczych itp.) Wykonanie poprawnego tłumaczenia tekstu technicznego o określonej funkcji Znajomość aspektów i poziomów stylistycznych języka tekstów technicznych (style – formalny, nieformalny (charakterystyczne zwroty, układ tekstu) Zasady gramatyki i interpunkcji, wpływ na treść wypowiedzi Budowa i tworzenie różnych tekstów technicznych, ze szczególnym uwzględnieniem form wykorzystywanych w codziennej pracy zawodowej tłumacza
	K_K01 jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, kompetencji / umiejętności i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	Analizowanie błędów w tłumaczeniu (zarówno gramatycznych i leksykalnych jak i logicznych, stylistycznych i terminologicznych) Lista kontrolna tłumacza przed oddaniem wykonanego zlecenia (kontrola zgodności z wymaganiami dotyczącymi tekstu) Krytyczna ocena i korekta tekstu tłumaczenia (własnego i cudzego)
	K_K02 jest gotów do zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemów	Wykonanie wspólnego projektu z udziałem wielu osób (występujących w roli tłumacza, weryfikatora, managera projektu tłumaczeniowego) Konsultowanie stosowanych strategii i rozwiązań podczas wykonywania tłumaczenia (konsultacje w ramach grupy, zasięgnięcie opinii eksperta)
	K_K03 jest gotów do rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu oraz określania priorytetów służących realizacji określonych zadań	Wykonanie wspólnego projektu z udziałem wielu osób (występujących w roli tłumacza, weryfikatora, managera projektu tłumaczeniowego) Pełnienie różnych ról przy opracowaniu tekstu tłumaczonego Podejmowanie strategii działania podczas tłumaczenia i weryfikacji tekstu
	K_K05 jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, rozwijania dorobku i tradycji zawodu, podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych	Wykonanie wspólnego projektu z udziałem wielu osób (występujących w roli tłumacza, weryfikatora, managera projektu tłumaczeniowego) Znaczenie odpowiedzialności tłumacza za wykonane tłumaczenie Wykonanie tłumaczenia zgodnie ze sztuką Etyczne zachowanie podczas pełnienia różnych ról związanych z wykonywanym tłumaczeniem i wymagania tego od innych podczas pracy nad wspólnym projektem

2. *dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w szczególności umożliwiających rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym posługiwanie się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego*

Przy doborze metod kształcenia kierowano się specyfiką przedmiotów, formą zajęć i praktycznym profilem kierunku studiów. Najczęściej na wykładach stosowane są metody podające (wykład informacyjny z użyciem technik multimedialnych, wykład interaktywny) i problemowe (studium przypadku). Pozostałe zajęcia mają charakter praktyczny i są realizowane na ogół przez nauczycieli z dużym doświadczeniem pozauczelnianym lub dorobkiem naukowym, co pozwala studentom zdobyć praktyczną wiedzę i umiejętności z zakresu prowadzonych przedmiotów. Wśród wykorzystywanych na ćwiczeniach metod wymienić można: metody podające (opis, prezentacja, objaśnienie), metody aktywizujące (gry dydaktyczne, nagranie, inscenizacje, metody sytuacyjne), eksponujące (film, prezentacja, nagranie), praktyczne (ćwiczenia, projekty, praca z tekstem, analizowanie zagadnień w kontekście, prezentacja teatralna wybranego fragmentu utworu, tworzenie różnych form pisemnych, wykonanie tłumaczeń, streszczeń, sprawozdań), problemowe (dyskusja, analiza przypadku); praca indywidualna, w parach i większych grupach.

Przykład powiązania metod kształcenia z efektami:

Zajęcia **Global Understanding** są prowadzone we współpracy z zagranicznymi uczelniami partnerskimi w ramach organizacji Global Partners in Education, której PANS jest członkiem. Główną metodą stosowaną w czasie zajęć jest **dyskusja**, podczas której studenci rozmawiają na tematy dotyczące różnic międzykulturowych i problemów współczesnej cywilizacji. Ważnym elementem kursu są też **projekty**, realizowane przez studentów poza zajęciami w parach/małych grupach wspólnie z partnerami z uczelni zagranicznych, a następnie prezentowane i omawiane na forum całej międzynarodowej grupy. Realizacja każdego projektu wymaga od studentów dobrej komunikacji w celu wypracowania wspólnego stanowiska w wybranym temacie oraz planowania pracy z uwzględnieniem wielu czynników, takich jak różne strefy czasowe czy preferowane w danym kraju technologie. **Tym samym studenci osiągają efekty K_W08 – zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w zakresie komunikacji i współpracy zdalnej w środowisku międzynarodowym, K_U09 – potrafi stosować techniki efektywnego komunikowania się i negocjacji, w tym komunikowania się w sytuacjach zawodowych, merytorycznie argumentować oraz formułować wnioski, brać udział w debacie, oceniać różne opinie i stanowiska, K_U10 – potrafi planować i organizować pracę, indywidualną i zespołową, współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym czy międzynarodowym), oraz K_K01 – jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, kompetencji / umiejętności i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych.**

W pierwszym semestrze realizowany jest przedmiot Technologia informacyjna. Treści programowe tych zajęć obejmują między innymi pracę z plikami i folderami, korzystanie z platformy Moodle oraz aplikacji służących do organizacji spotkań zdalnych (ZOOM, Ms Teams), funkcje i obsługa pakietu MS Office oraz zasady bezpiecznej pracy w Internecie. Z umiejętności posługiwania się technikami informacyjno-komunikacyjnymi studenci korzystają również na zajęciach z przedmiotu Global Understanding, ponadto, studenci ze specjalności nauczycielskiej i specjalności języki specjalistyczne mają w swoim planie studiów osobny przedmiot poświęcony rozwijaniu ich kompetencji komputerowych, ze szczególnym uwzględnieniem przyszłej działalności zawodowej (Współczesne technologie w nauczaniu oraz Nowoczesne technologie w pracy tłumacza).

Zdecydowana większość przedmiotów na kierunku *Filologia angielska* prowadzona jest w języku angielskim, co sprzyja praktyczności poprzez wykorzystywanie i rozwijanie przez studentów na co dzień kompetencji językowych i komunikacji w języku angielskim potrzebnych w przyszłej pracy zawodowej. Dobrą praktyką wprowadzaną przez niektórych uczących jest również komunikowanie się ze studentami w języku angielskim poza salą lekcyjną, np. w mailach, czy podczas konsultacji.

3. zakresu korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Aktualnie zdecydowana większość zajęć na kierunku *Filologia angielska* prowadzona jest w formie kontaktowej, chociaż okres pandemii pokazał, że wszyscy uczący są logistycznie przygotowani do płynnego przejścia do formy zdalnej. Kształcenie na odległość (przy użyciu aplikacji Zoom lub Teams) wykorzystuje się sporadycznie, np. kiedy student z powodów losowych nie może uczestniczyć w zajęciach na Uczelni i włącza się online do zajęć prowadzonych stacjonarnie. Forma hybrydowa (z częścią spotkań w formie kontaktowej i częścią online) wykorzystywana jest również do przeprowadzania wykładów na II roku *Filologii angielskiej*. Spowodowane jest to obecnością na II roku grupy 26+, której członkowie z powodów zawodowych lub innych osobistych nie są w stanie uczestniczyć w zajęciach w godzinach przedpołudniowych i hybrydowa forma wykładów w godzinach popołudniowych umożliwia zaspokojenie potrzeb grup dziennych (studenci nie muszą pozostawać na Uczelni w godzinach popołudniowych) i grupy 26+ (studenci mogą uczestniczyć w zajęciach). Część zajęć z przedmiotu Global Understanding oraz Business English (w ramach Global Business) również realizowana była online, w związku ze swoim międzynarodowym i telekonferencyjnym charakterem. Forma online wykorzystywana jest również do konsultacji. Jest to forma ceniona zarówno przez

studentów jak i nauczycieli, i zdecydowanie zwiększa frekwencję na konsultacjach w porównaniu z tradycyjną formą kontaktową.

W kształceniu na kierunku wykorzystywana jest również platforma e-Student, na której wykładowcy zamieszczają materiały z zajęć, materiały dodatkowe, zadania domowe, ćwiczenia oraz wykorzystują ją do przesyłania prac studentów. Platforma bywa również wykorzystywana do przeprowadzania testów i egzaminów (w formie kontaktowej, w sali komputerowej, ale jednocześnie na platformie).

4. *dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia*

Regulamin studiów PANS umożliwia dostosowywanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami (więcej informacji w Kryterium 7). Dotyczy to również odbywania praktyk studenckich i wyboru oraz dopasowania tematu i zakresu pracy dyplomowej do zainteresowań studenta, z zachowaniem określonych wymagań.

Regulamin studiów przewiduje i określa zasady indywidualnej organizacji studiów (IOS) oraz równoczesnego studiowania na dwóch kierunkach studiów). Regulamin przewiduje również udzielanie studentom urlopu (krótko- lub długoterminowego). Mogą go otrzymać w przypadku długotrwałej choroby, ważnych okoliczności losowych czy wyjazdu na studia krajowe lub zagraniczne do uczelni nieobjętej współpracą partnerską z PANS. Ważnym udogodnieniem dla studentów są również urlopy dla studentek w ciąży lub studentów będących rodzicami.

Indywidualne podejście do kształcenia danego studenta związane jest również z wyjazdami na wymianę studencką Erasmus+. W ramach wymiany, osoba zainteresowana wyjazdem konsultuje wybór uczelni z zakładowym Koordynatorem Erasmus+, biorąc pod uwagę treści programowe dostępne na uczelni zagranicznej, natomiast po powrocie ustala warunki zaliczenia semestru / ewentualne różnice programowe z dyrektorem IH.

Każdy rocznik *Filologii angielskiej* ma swojego opiekuna, do którego osoby wymagające zindywidualizowanego podejścia w kwestii nauki, spowodowanego sytuacją osobistą (zdrowotną, rodzinną, naukową itd.) mogą zwrócić się o pomoc. Istnieje też możliwość skorzystania z konsultacji u kierownika Zakładu oraz dyrektora Instytutu Humanistycznego.

W ramach rozwijania swoich zainteresowań, studenci mogą brać udział w pracach studenckich kół naukowych, np. *SpeakUp!* czy Kole Naukowym Tłumaczy *Przekładka*, jak również tych spoza ścieżki kształcenia filologicznego.

5. *harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć kształtujących umiejętności praktyczne oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru*

Program studiów obejmuje sekwencyjność treści – na pierwszym etapie (semestry I i II) intensywne przygotowanie w zakresie PNJA, a następnie wybór specjalności i odpowiednio dostosowanych (również etapowanych) praktyk.

Aktualnie studia na kierunku *Filologia angielska* odbywają się jedynie w trybie stacjonarnym. Studia trwają 6 semestrów. Aktualnie realizowane są trzy plany studiów (cykl 2020-23 – III rok, cykl 2021-24 – II rok, cykl 2022-25 – I rok). Każdy z nich obejmuje 180 punktów ECTS.

Harmonogram realizacji programu studiów od roku akademickiego 2022/2023: ogólna liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 1990; na samokształcenie przewidziano odpowiednio 2178 godzin (specjalność nauczycielska), 2183 godz. (specjalność biznesowa z językiem hiszpańskim) i 2208

(specjalność języki specjalistyczne). Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne realizowane są w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów i wynoszą 124,4 (specjalność nauczycielska), 129,9 (specjalność biznesowa z językiem hiszpańskim) i 126,4 pkt ECTS. Zajęciom podlegającym wyborowi przez studenta (kształcenie na konkretnej specjalności, praktyki, przygotowanie pracy dyplomowej) przypisano; 72 punkty ECTS, co stanowi 40% liczby punktów. Zajęcia z dziedziny nauk społecznych obejmują 75 godzin (5 punktów ECTS). Praktykom zawodowym, obejmującym łącznie 960 godzin (24 tygodnie) przypisano 33 punkty ECTS.

Rozwijanie kompetencji w zakresie drugiego języka obcego realizowane jest podczas lektoratów języka obcego (głównie języka niemieckiego), w wymiarze 120 godz. (8 ECTS).

Harmonogram realizacji studiów od roku 2022/2023 na kierunku *Filologia angielska* obejmuje następujące grupy przedmiotów:

- A. Grupa przedmiotów ogólnych (255 godzin; 13 ECTS)
- B. Grupa przedmiotów podstawowych (735 godzin; 58 ECTS)
- C. Grupa przedmiotów kierunkowych (535 godzin; 49 ECTS)
- D. Grupa przedmiotów do wyboru, czyli odpowiednio kształcenie w zakresie:
  - D1. kształcenia nauczycielskiego (390 godzin; 22 ECTS)
  - D2. biznes z językiem hiszpańskim (390 godzin; 22 ECTS)
  - D3. języki specjalistyczne (390 godzin; 22 ECTS)
- E. W zakresie praktyk zawodowych (960 godzin; 33 ECTS)
- F. Grupa przedmiotów z dziedziny nauk społecznych (75 godzin; 5 ECTS).

Kształcenie z zakresu przedmiotów do wyboru służy nabyciu specjalistycznej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji potrzebnych w przyszłej pracy zawodowej. Grupa tych przedmiotów obejmuje przedmioty specjalnościowe (specjalność w zakresie kształcenia nauczycielskiego, w zakresie biznes z językiem hiszpańskim, w zakresie języki specjalistyczne) oraz praktyki zawodowe. W przypadku praktyk, w każdym semestrze wyborowi podlega miejsce ich odbywania. Dzięki temu studenci mogą wybierać szkołę, firmę lub instytucję odpowiadającą ich zainteresowaniom zawodowym, a jednocześnie położoną w pobliżu miejsca zamieszkania. Miejsce odbywania praktyk musi przy tym spełniać kryteria doboru praktyk i być zaakceptowane przez opiekuna praktyk. Znalezienie nowych miejsc praktyk i nawiązanie kontaktu z nowym praktykodawcą zwiększa bazę interesariuszy zewnętrznych uczelni, którzy, świadomi potrzeb zmieniającego się ciągle rynku pracy, pomagają dostosować do niego kierunek, współtworząc również sylwetkę absolwenta.

Na kierunku filologia angielska realizowane są następujące formy zajęć: wykłady, ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia warsztatowe, ćwiczenia projektowe, seminaria, lektorat, praktyki studenckie. W cyklu 2021-24 wykłady stanowią 24% wszystkich zajęć w przypadku kształcenia w zakresie biznes z językiem hiszpańskim, 25% dla kształcenia w zakresie języki specjalistyczne oraz 28% w przypadku kształcenia nauczycielskiego.

Zajęcia na kierunku *Filologia angielska* odbywają się zgodnie z harmonogramem, podawanym studentom na 2 tygodnie przed rozpoczęciem zajęć. Jest on umieszczony na stronie kierunku (w postaci linku do harmonogramu w systemie USOS), wieszany w gablocie oraz przekazywany bezpośrednio studentom poszczególnych roczników jako załącznik do e-maila. Zajęcia odbywają się z uwzględnieniem praktyk zawodowych (rok II – jeden dzień w tygodniu, piątek, przeznaczony na praktykę; rok III – trzy dni, poniedziałek, wtorek, czwartek, przeznaczone na praktykę). Harmonogramy planowane są w taki sposób, aby studenci nie mieli niepotrzebnych przerw między zajęciami oraz by zdążyli przemieścić się z Uczelni do domu w przypadku, gdy w danym dniu zaplanowane są zajęcia zarówno kontaktowe jak i zdalne (hybrydowe, telekonferencyjne). Harmonogramy są każdorazowo konsultowane ze studentami i w miarę możliwości uwzględniają ich życzenia i potrzeby, w tym możliwości komunikacyjne.

6. program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiar i termin realizacji oraz dobór instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczba miejsc praktyk

Praktyki w PANS w Krośnie odbywają się zgodnie z Regulaminem Praktyk Studenckich, stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 30/22 Rektora Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie z dnia 04 kwietnia 2022 r.

Regulamin ten obejmuje kryteria doboru opiekuna praktyk z ramienia Uczelni, kryteria doboru miejsca praktyk, zadania opiekuna praktyk z ramienia Uczelni oraz obowiązki miejsca pracy przyjmującego studenta na praktyki, jak również warunki zaliczenia praktyki.

Zgodnie z regulaminem, opiekunki praktyk zawodowych na kierunku *Filologia angielska* posiadają: wykształcenie z dziedziny naukowej właściwej dla kierunku studiów, na którym sprawują opiekę, doświadczenie w pracy dydaktycznej ze studentami, doświadczenie we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, rozwinięte umiejętności organizacyjne i komunikacyjne, doświadczenie pozauczelniane związane ze specyfiką kierunku (współwłaściciel szkoły języków obcych, wieloletni nauczyciel). Dodatkowo obie opiekunki posiadają uprawnienia pedagogiczne.

Program praktyk zawodowych na kierunku *Filologia angielska* realizowany jest od trzeciego semestru studiów, zgodnie z planem studiów. Dla cyklu 2021/2022 oraz 2022/2023 praktyka odbywa się w wymiarze 24 tygodni [semestr 3: 120 godz. (1 dzień w tygodniu przeznaczony na realizację praktyk) = 3 tygodnie; semestr 4: 120 godz. (1 dzień w tygodniu) + 160 godz. (wrzesień) = 7 tygodni; semestr 5: 280 godz. (7 x tydzień A); semestr 6: 280 godz. (7 x tydzień A)]. Po wizycie Komisji Akredytacyjnej z 2020 roku dokonano zmian w rozplanowaniu praktyk w trakcie studiów w taki sposób, by rozłożone były stosunkowo równomiernie i były możliwe do zrealizowania bez kolizji z pozostałymi zajęciami oraz bez konieczności odbywania ich na wakacjach po 3 roku studiów, co uniemożliwiłoby studentom zakończenie studiów przed wakacjami. Dla cyklu 2000/2021 praktyka odbywa się zgodnie ze starym trybem: 4 tygodnie we wrześniu po semestrze drugim oraz w październiku na początku semestru trzeciego; 4 tygodnie we wrześniu przed semestrem czwartym; 2 tygodnie w semestrze piątym oraz – według planu studiów: 13 tygodni w semestrze 6 oraz we wrześniu po semestrze szóstym. Mając na uwadze fakt, że studenci mają prawo zakończyć wszystkie zajęcia w czerwcu, harmonogram zajęć ułożony jest w taki sposób (3 dni wolne na praktyki), by studenci mogli jak najwięcej godzin praktyk odbyć w ciągu semestru. Dodatkowo, uzyskano zgodę na odbywanie praktyk przed rozpoczęciem szóstego semestru, w przerwie semestralnej, aby wszystkie wymagane godziny praktyk zrealizować przed wakacjami, tym samym umożliwiając studentom zamknięcie roku / studiów w czerwcu / lipcu.

Program praktyk jest etapowany. Dokładny plan działań przewidzianych na dany etap praktyk dostępny jest w karcie przedmiotu Praktyka (E1).

Zgodnie z Regulaminem praktyk studenckich (§9) dobór miejsca praktyk odbywa się według następujących kryteriów: miejsce odbywania praktyki powinno być zbieżne ze specyfiką studiowanego kierunku oraz pozwolić na realizację efektów uczenia się zawartych w programie praktyk; w pierwszej kolejności student powinien wybierać miejsce realizacji praktyk wyszczególnione w bazie firm i instytucji partnerskich zamieszczonej na stronie Uczelni; dobór miejsca odbywania praktyk powinien uwzględniać odpowiednią infrastrukturę i wyposażenie niezbędne do realizacji programu praktyk; przy wyborze miejsca odbywania praktyki należy uwzględnić dotychczasowe opinie studentów i/lub osoby hospitującej zajęcia, dotyczące instytucji przyjmującej; weryfikacja miejsca odbywania praktyk powinna być przeprowadzana przez opiekuna praktyk lub kierownika zakładu; wstępna weryfikacja miejsca praktyki odbywa się podczas rozmowy ze studentem, na podstawie informacji uzyskanej ze źródeł internetowych lub rozmowy telefonicznej z przedstawicielem instytucji przyjmującej.

W przypadku kierunku *Filologia angielska* kryteria doboru odbywania miejsc praktyk są zachowywane. Liczba firm / instytucji, w których studenci odbywają praktyki waha się między 30 a 40. Lista ulega modyfikacji w wyniku:

- zmian na rynku pracy (firma przestaje działać, pojawiają się nowe potencjalne miejsca praktyk);

- opinii uzyskanych od studentów na temat przydatności wykonywanych w czasie praktyki zadań do przyszłego zawodu (krótka ankieta lub spotkanie ogólne i rozmowa ze studentami po zakończeniu praktyk);
- wyników ankiet przeprowadzanych wśród pracodawców przyjmujących studentów na praktyki zawodowe lub zatrudniających absolwentów (część dokumentacji prowadzonej przez opiekuna praktyk).

Firmy/instytucje sugerowane przez opiekunów jako miejsca praktyk to przede wszystkim biura tłumaczeniowe, biura podróży, firmy mające kontakty z klientami lub partnerami zagranicznymi i prowadzące dokumentację, korespondencję lub rozmowy w j. angielskim i hiszpańskim (dotyczy praktykantów ze sp. biznesowej z j. hiszpańskim). Na liście miejsc praktyk znajdują się także instytucje kultury, edukacji oraz muzea, gdzie student może osiągać efekty uczenia się poprzez tłumaczenie tekstów kultury czy pomoc w przygotowywaniu i organizowaniu materiałów językowych. Wybrane miejsca praktyk umożliwiają studentowi osiągnięcie efektów uczenia się związane z takimi umiejętnościami jak wykorzystywanie narzędzi informatycznych, planowanie i organizacja pracy, indywidualnej i zespołowej oraz współdziałanie z innymi osobami w ramach prac zespołowych.

W związku z etapowaniem praktyk, na liście firm/instytucji znajdują się także miejsca, w których językiem komunikacji i funkcjonowania zawodowego jest j. polski. Są one proponowane studentom w semestrze trzecim, jako miejsca praktyki obserwacyjno-wdrożeniowej. Umożliwiają one osiągnięcie takich efektów, jak zapoznanie się z organizacją pracy czy zapoznanie się z wzorami dokumentów, a także wykonanie pomocniczych prac administracyjno-biurowych. Dokładny opis obowiązków wykonywanych w trakcie każdego etapu praktyki zawodowej student przedstawia w dzienniku praktyk będącym częścią dokumentacji składanej po zakończeniu praktyki.

Jeżeli chodzi o praktyki nauczycielskie, praktyka zawodowa odbywa się w szkołach podstawowych, lub w poradniach psychologiczno-pedagogicznych (w przypadku praktyk psychologiczno-pedagogicznych). Listy instytucji, w których można odbyć praktyki znajdują się na stronie Zakładu Filologii Angielskiej, w zakładce Praktyki pedagogiczne.

Dobór instytucji, w której student zamierza odbywać praktyki, pozostawiony jest uznaniu studenta, a w przypadku potrzeby doboru placówki spoza listy, konsultowany jest z opiekunem praktyk. Liczba miejsc na praktyki w danej placówce jest zmienna; zależy od możliwości organizacyjnych i waha się od 1 do 4 studentów. W przypadku przekroczenia limitu osób w instytucji, którą student wybrał na praktyki lub ograniczeniami ich możliwości organizacyjnych, studentowi sugeruje się inne niż wybrane miejsce odbywania praktyki.

Praktyki mogą odbywać się w kraju, a także za granicą, o ile program praktyk uwzględnia efekty uczenia się przypisane do praktyk pedagogicznych, jakie student ma osiągnąć.

Praktyki w kraju realizowane są w szkołach, w których program nauczania pozostaje w zgodzie z obowiązującą podstawą programową. Opiekunem praktyki z ramienia szkoły jest nauczyciel języka angielskiego w stopniu co najmniej mianowanym lub, w przypadku praktyk pedagogiczno-psychologicznych psychologiem/pedagogiem z doświadczeniem pracy w szkole lub poradni dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

W organizacji praktyk zagranicznych pomaga Biuro Współpracy z Zagranicą PANS.

Program studiów i osiągnięte efekty uczenia się pozwalają absolwentom kierunku filologia na kontynuowanie nauki na studiach II stopnia w innych ośrodkach akademickich. Na szczególną uwagę zasługuje tu współpraca z Uniwersytetem Jagiellońskim, dzięki której studenci *Filologii angielskiej* ze specjalności nauczycielskiej mogą kontynuować studia na uzupełniających studiach magisterskich na UJ bez konieczności wyrównywania różnic programowych, zdobywając tam kwalifikacje do nauczania języka angielskiego w szkołach.

7. *spełnienie reguł i wymagań w zakresie programu studiów i sposobu organizacji kształcenia, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy*

Kierunek *Filologia angielska* spełnia reguły i wymagania w zakresie kształcenia nauczycieli zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 25 lipca 2019 r., w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. RP, 2.08.2019 r., poz. 1450).

Dobór przedmiotów (wraz z godzinami i przyporządkowanymi im punktami ECTS), wymiar praktyk, efekty kształcenia oraz metody ich weryfikacji umożliwiają studentom kształcenie przygotowujące do zawodu nauczyciela w odniesieniu do poziomu szkoły podstawowej. Studenci uzyskują kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela **po** ukończeniu studiów II stopnia uwzględniających kształcenie w zakresie realizacji standardu kształcenia w odniesieniu do szkół ponadpodstawowych. Prowadzenie kształcenia nauczycieli możliwe było dzięki porozumieniu z UJ przed zmianą statusu Uczelni 1.01.2023 r.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zapewnienie treści programowych odpowiadających praktycznemu profilowi kształcenia ukierunkowanych na aplikacyjną wiedzę z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa, możliwą do zastosowania w pracy nauczyciela i tłumacza.	Treści programowe zostały w nowych programach studiów przerezegowane, z naciskiem na praktyczność i aplikacyjność wiedzy z językoznawstwa, będącego wiodącą dziedziną kształcenia na kierunku filologia angielska. Treści związane z literaturą i literaturoznawstwem, jak również kulturą pozostają w programie studiów, jednak w zmniejszonej liczbie godzin, jako treści pomocnicze.
2.	Zapewnienie treści programowych umożliwiających osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku i poszczególnych zajęć.	Nowe plany studiów umożliwiają osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku (uwidocznione jest to w matrycy).
3.	Umożliwienie wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie	Nowe plany studiów umożliwiają studentom wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze 1395 godz.; 72 ECTS.
4.	Zapewnienie w programie studiów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów.	Programy studiów zapewniają zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w odpowiednim wymiarze, tj. - w zakresie: kształcenia nauczycielskiego 2565 godzin; 124,4 ECTS - w zakresie: biznes z językiem hiszpańskim 2730 godzin; 129,9 ECTS - w zakresie: języki specjalistyczne 2650 godzin; 126,4 ECTS W cyklach ocenianych podczas poprzedniej wizytacji PKA w roku 2020 zidentyfikowano błędne obliczenia, ze względu na niewłaściwą interpretację aspektu praktyczności, co zostało skorygowane w kolejnych cyklach.
5.	Zapewnienie w programie studiów zajęć z dziedziny nauk społecznych, którym przyporządkowano co najmniej 5 punktów	Nowe programy studiów obejmują przedmioty z dziedziny zajęć społecznych z przyporządkowanymi 5 punktami ECTS.

	ECTS.	
6.	Wprowadzenie zróżnicowanych i specyficznych dla zajęć metod kształcenia, zorientowanych na studentów i umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się.	Nowe karty przedmiotów wg nowych planów studiów przewidują zróżnicowane metody. Wprowadzono nowe metody kształcenia, specyficzne dla danych zajęć.
7.	W zakresie praktyk zawodowych: a) określenie godzinowego wymiaru praktyk zawodowych, b) zróżnicowanie efektów uczenia się i treści programowych dla każdej specjalizacji i każdego etapu praktyki, c) rezygnacja z przyznawania punktów ECTS i zaliczania praktyk wspólnie w dwóch różnych semestrach, d) zaplanowanie praktyk zawodowych w sposób, w którym nie będą się kończyły w okresie wakacyjnym po semestrze szóstym, e) zapewnienie miejsc odbywania praktyk umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się i realizację treści programowych, f) zapewnienie doboru opiekunów praktyk zawodowych o kwalifikacjach umożliwiających osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się; g) sformułowanie wymagań, które muszą spełnić kwalifikowane do odbywania praktyk zakłady pracy oraz opiekunowie praktyk w zakładach pracy; h) rezygnacja z zaliczania praktyk na podstawie doświadczenia zawodowego	a) Nowe plany studiów określają godzinowy wymiar praktyk b) Karty przedmiotów przedstawiają poszczególne etapy praktyk. Praktyka dla specjalności nauczycielskiej oraz dla pozostałych dwóch specjalności – rozpisane oddzielnie, c) Każdy semestr ma osobno przyznawane punkty ECTS d) Praktyki odbywane według nowych planów studiów kończą się przed okresem wakacyjnym. Praktyka na aktualnym roku trzecim według planu studiów może odbywać się w okresie wakacyjnym po roku trzecim, jednak dzięki wyrażonej przez Dyrektora IH zgodzie na odbywanie praktyk przed początkiem semestru 6 oraz rozplanowaniu harmonogramu w sposób maksymalnie ułatwiający studentom odbywanie praktyk w ciągu semestru, możliwe jest zakończenie odbywania praktyk przed okresem wakacyjnym e) miejsca odbywania praktyk są stale monitorowane pod kątem zgodności zakresu praktyk z założonymi etapami ich odbywania oraz pod kątem możliwości osiągnięcia konkretnych, zamierzonych efektów w danej instytucji. <i>Więcej informacji o realizacji efektów w ramach praktyk w Kryterium nr 3.</i> f) opiekunki praktyk zawodowych posiadają: wykształcenie z dziedziny naukowej właściwej dla kierunku studiów, na którym sprawują opiekę, doświadczenie w pracy dydaktycznej ze studentami, doświadczenie we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, rozwinięte umiejętności organizacyjne i komunikacyjne, doświadczenie pozauczelniane związane ze specyfiką kierunku (współwłaściciel szkoły języków obcych, wieloletni nauczyciel). Dodatkowo obie posiadają uprawnienia pedagogiczne g) miejsca praktyk dobierane są zgodnie z kryteriami doboru miejsca praktyk określonego regulaminem praktyk (Załącznik do Zarządzenia Rektora 30/22) h) §13, punkt 5 wyżej wymienionego regulaminu praktyk określają, że student nie może być zwolniony z odbywania praktyki na podstawie zdobytego w przeszłości doświadczenia zawodowego.
8.	w zakresie spełniania standardów kształcenia nauczycieli: a) dostosowanie treści programowych do etapu edukacyjnego właściwego dla przygotowania do zawodu nauczyciela	a) treści programowe w nowych kartach przedmiotów zostały dostosowane b, c) praktyki w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego odbywają się; stanowią odrębny przedmiot w nowych planach

<p>przedmiotu; b) zapewnienie w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego zajęć prowadzonych w formie warsztatów zintegrowanych z praktyką zawodową; c) zapewnienie praktyki w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego.</p>	<p>studiów (D1.9). Treści programowe w ramach przedmiotu praktyka zostały skoordynowane z treściami przedmiotów psychologia i pedagogika oraz skonsultowane z wykładowcami. Dodatkowo, zgodność potwierdzono z konsultantami z ramienia UJ.</p>
---	---

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

1. wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów

Rekrutacja na kierunku *Filologia angielska* odbywa się drogą elektroniczną, zgodnie z zasadami uchwalonymi przez Senat Uczelni, w których podane są bezstronne i przejrzyste kryteria kwalifikacji. Senat zatwierdza również na dany rok akademicki planowaną liczbę miejsc na dany kierunek.

Zgodnie z zasadami rekrutacji, w pierwszej kolejności przyjmowani są laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych, pozostali kandydaci przyjmowani są w kolejności określonej sumą punktów uzyskanych w postępowaniu rekrutacyjnym na dany kierunek. W przypadku *Filologii angielskiej*, warunkiem przyjęcia jest znajomość języka angielskiego, potwierdzona oceną z języka angielskiego na świadectwie maturalnym (stara oraz nowa matura) albo certyfikatem językowym (FCE, CAE, CPE lub ich odpowiednikami). Osoby, które ukończyły szkołę średnią poza granicami kraju muszą również legitymować się oceną z języka angielskiego na końcowym dyplomie.

2. zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Uznawanie efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, odbywa się zgodnie z §26 Regulaminu studiów, który stanowi, że student przenoszący zajęcia z innej uczelni w związku z podjęciem studiów na wybranym kierunku otrzymuje taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się uzyskiwanym w wyniku realizacji odpowiednich zajęć w PANS w Krośnie, po stwierdzeniu zbieżności uzyskanych przez studenta efektów uczenia się. O przeniesieniu i uznaniu osiągnięcia efektów zajęć decyduje dyrektor danego instytutu, w przypadku *Filologii angielskiej* – dyrektor Instytutu Humanistycznego. Szczegóły dotyczące trybu i zasad przenoszenia efektów opisano w procedurze nr 10 Księgi procedur.

Student *Filologii angielskiej* realizujący część studiów w uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus+ konsultuje (pod opieką zakładowego koordynatora Erasmus+) z uczelnią zagraniczną program, który zamierza tam realizować, po czym program ten jest zatwierdzany przez kierownika zakładu. Po zrealizowaniu programu i powrocie z wymiany, student przedstawia swój learning agreement i na jego podstawie dyrektor Instytutu Humanistycznego uznaje efekty uczenia się z modułów, które student realizowałby programowo w PANS w Krośnie. W razie wystąpienia różnic programowych (np. z powodu niezaliczenia przez studenta podczas wymiany przedmiotu, który obejmował learning agreement), dyrektor Instytutu Humanistycznego decyduje o sposobie zrealizowania brakujących efektów.

3. zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

W PANS w Krośnie istnieje możliwość potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów zgodnie z Regulaminem studiów (§29) oraz Regulaminem potwierdzania efektów uczenia się w Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie (Procedura WSZJK-U/3). W uchwale tej zawarto informacje dotyczące zasad (§4, 5), warunków (§6) oraz trybu (§12)

potwierdzania efektów uczenia się. Kandydatowi można zaliczyć nie więcej niż 50% pkt. ECTS, przypisanych do zajęć objętych programem studiów.

Zgodnie z § 29 regulaminu studiów, efektów uczenia się nie potwierdza się na kierunkach przygotowujących do zawodu nauczyciela, w związku z tym na kierunku *Filologia angielska* nie potwierdza się efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów w przypadku przedmiotów ze specjalności nauczycielskiej.

4. zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów

Zasady, warunki i tryb dyplomowania reguluje Regulamin studiów oraz Procedura WSZJK-U/6. Pracę dyplomową student przygotowuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego zatrudnionego w Uczelni, ze stopniem naukowym co najmniej doktora. W bieżącym roku akademickim na kierunku *Filologia angielska* promotorami prac jest dwoje doktorów oraz doktor habilitowany.

Praca dyplomowa musi spełniać następujące kryteria: temat zgodny z kierunkiem studiów, odpowiedni poziom szczegółowości, w relacji do poziomu studiów; uwzględniać aspekt praktyczny rozumiany w szczególności jako samodzielna analiza problemu z propozycją jego rozwiązania przy użyciu właściwych dla kierunku narzędzi i metod. Każda praca dyplomowa przed oceną podlega weryfikacji za pomocą procedur antyplagiatowych, zgodnie z zarządzeniem Rektora.

Oceny pracy dyplomowej dokonują promotor oraz recenzent wyznaczony przez dyrektora instytutu na wniosek kierownika zakładu. Recenzja pracy powinna zawierać krótkie uzasadnienie, a w przypadku oceny negatywnej lub wyróżniającej – szczegółową analizę. Przy ocenie pracy dyplomowej stosuje się skalę ocen podaną w §24 ust. 1 Regulaminu studiów. Ocena pracy dyplomowej wystawiona przez kierującego pracą i recenzenta, wynika z łącznej liczby punktów uzyskanych przez studenta zgodnie z formularzem oceny.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest wypełnienie wszystkich obowiązków przewidzianych programem studiów oraz uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS, uzyskanie z pracy dyplomowej oceny co najmniej dostatecznej oraz złożenie wszystkich wymaganych dokumentów i wypełnienie innych zobowiązań wobec Uczelni.

Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez dyrektora instytutu na wniosek kierownika zakładu, w skład której wchodzi: przewodniczący, opiekun pracy (promotor) oraz recenzent lub inny nauczyciel akademicki ze stopniem naukowym co najmniej doktora. W skład komisji mogą wchodzić w charakterze obserwatorów przedstawiciele pracodawców, organizacji i stowarzyszeń zawodowych oraz innych organizacji i instytucji.

Egzamin dyplomowy składa się z dwóch części: pierwsza część obejmuje prezentację pracy dyplomowej (maksymalnie 7 minut). Członkowie komisji mogą zadawać pytania dotyczące zawartości pracy, szczególnie zastosowanej metodyki oraz uzyskanych wyników lub wniosków. Z części pierwszej student otrzymuje jedną ocenę cząstkową. Szczegółowe kryteria oceny części pierwszej egzaminu dyplomowego określa kierownik zakładu i zamieszcza na stronie internetowej kierunku. W drugiej części egzaminu dyplomowego student udziela odpowiedzi na trzy pytania sprawdzające osiągnięcie przez niego kierunkowych efektów uczenia się, otrzymując trzy oceny cząstkowe. Student, aby otrzymać pozytywną ocenę z egzaminu dyplomowego, musi za każde pytanie uzyskać ocenę co najmniej 3,0. Ocenie podlega także prezentowany poziom języka angielskiego studenta. Zestawy pytań są przygotowane przez kierownika zakładu w porozumieniu z pracownikami zakładu i przedstawione studentom na początku semestru poprzedzającego egzamin dyplomowy.

5. sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działania podejmowane na podstawie tych informacji, jak również sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Monitoring liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, a także liczby studentów kończących studia w terminie odbywa się dzięki danym opracowywanym przez sekretariat, w tym dzięki sprawozdaniom przygotowywanym dla Ministerstwa Edukacji i Nauki. Bieżąca analiza liczby

studentów oraz wyników przez nich uzyskiwanych prowadzona jest z wykorzystaniem systemu USOS oraz dzięki pracy opiekunów poszczególnych roczników, którzy regularnie sprawdzają liczbę studentów uczęszczających na zajęcia z wykładowcami prowadzącymi poszczególne przedmioty. Opiekunowie roczników odpowiedzialni są również za bezpośredni kontakt ze studentami, których frekwencja na zajęciach może sugerować (planowaną) rezygnację ze studiów.

Obserwując wyniki rekrutacji oraz liczbę absolwentów na kierunku Filologia angielska, widać stosunkowo wysoki odsiew. W ostatnich trzech latach liczby te wynosiły:

w roku 2020 studia zakończyło 26 studentów z 78, którzy rozpoczęli studia w roku 2018 (33,33%);

w roku 2021 studia zakończyło 33 studentów z 89, którzy rozpoczęli studia w roku 2019 (37,07%);

w roku 2022 studia zakończyło 23 studentów z 52, którzy rozpoczęli studia w roku 2020 (44,23%).

Duża liczba studentów, mimo pozytywnie zakończonej rekrutacji, nie rozpoczyna studiów, wielu rezygnuje w pierwszych tygodniach, część osób, biorąc pod uwagę specyfikę kierunku i fakt, że treści programowe na pierwszym roku, a zwłaszcza w pierwszym semestrze, skupiają się wokół praktycznej nauki języka angielskiego oraz technologii informacyjnych, traktuje studia jako intensywny kurs językowy, z którego można skorzystać na przykład w oczekiwaniu na rozpoczęcie studiów na innych uczelniach, w tym również na innych filologiach.

Stosunkowo niewielka liczba studentów odpada po pierwszym roku studiów z powodu nieotrzymania zaliczeń czy też niezdania egzaminów. Przykładowo, spośród 39 studentów pierwszego roku którzy rozpoczęli II semestr w roku akademickim 2021/22, trzy osoby zrezygnowały, natomiast dwie powtarzają drugi semestr I roku. Mimo wcześniejszego niepowodzenia, nadal próbują zdobyć wykształcenie na tym samym kierunku. Pozostałe 34 osoby studiuje aktualnie na drugim roku.

Na kierunku *Filologia angielska* niemal co roku studiuje również osoby, które łączą studia ze sportem i ich rezygnacja ze studiów w Krośnie związana jest nie tyle z ich postrzeganiem poziomu kształcenia na Uczelni, co z rozwojem kariery – zmieniają barwy klubowe i wraz z nimi uczelnię, na której studiuje.

6. ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Dla wszystkich założonych w programie studiów efektów uczenia się zostały dobrane adekwatne i zróżnicowane metody weryfikacji, zawarte w kartach poszczególnych przedmiotów. Za sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów odpowiada wykładowca lub inna osoba prowadząca zajęcia (np. opiekun praktyk z ramienia instytucji przyjmującej studenta na praktykę). Na początku zajęć uczący zobowiązany jest przedstawić studentom kartę przedmiotu oraz zaznajomić ich z metodami sprawdzania i oceniania osiągnięcia przez nich efektów.

Ogólne zasady dotyczące oceniania i sprawdzania osiągnięcia efektów określa Regulamin Studiów, ze szczególnym uwzględnieniem §24, opisującego skalę ocen i zasady wyliczania oceny semestralnej; §27 opisującego zasady zaliczania zajęć; §30 opisującego zasady zaliczania praktyk; §31-33 opisującego kwestie związane z egzaminami, §34-35 opisującego zasady dotyczące zaliczania semestrów oraz §19 zawierający przepisy dotyczące wyrównywania różnic programowych.

7. dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do umiejętności praktycznych, efektami dotyczącymi stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

System sprawdzania i oceniania efektów uczenia się na kierunku *Filologia angielska* określony jest przez procedurę WSZJK-U/5. Weryfikacja odbywa się na kilku poziomach: studenta (ankiety, samoocena), wykładowcy (metody weryfikacji efektów zgodnie z kartami przedmiotów, konsultacje), kierownika Zakładu (hospitacje, konsultacje, weryfikacja wyników ankiet), koordynatora przedmiotu (ustala warunki i sposoby zaliczenia). Weryfikacja obejmuje cały proces kształcenia, od poszczególnych przedmiotów – w ramach bieżącej oceny pracy studenta podczas zajęć, prac

etapowych (kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje, projekty) i egzaminów (pisemnych i ustnych), przez praktyki, po proces dyplomowania.

Weryfikacja i ocena osiągania efektów uczenia określona jest szczegółowo w kartach przedmiotów i obejmuje wszystkie kategorie efektów: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Sposoby weryfikacji efektów są bardzo zróżnicowane.

Przykłady powiązania efektów i sposobów ich weryfikacji:

Przedmiot	Efekt	Sposób weryfikacji
Socjolingwistyka	ZNA zastosowania praktycznego, w tym w działalności zawodowej, wiedzy właściwej dla socjolingwistyki oraz terminologię z tej dziedziny	zadania na platformie e-Student (np. zadania typu Prawda / Fałsz lub uzupełnianie definicji pojęć wprowadzanych na wykładzie), test zaliczeniowy (zawierający np. pytania o terminologię)
Global Understanding	ZNA fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w zakresie komunikacji i współpracy zdalnej w środowisku międzynarodowym	ocena udziału w dyskusji, ocena komunikacji i współpracy z partnerami przy tworzeniu projektu
Kultura i instytucje Wlk. Brytanii	ZNA w zaawansowanym stopniu wybrane aspekty kultury krajów anglojęzycznych oraz podstawową terminologię i słownictwo specjalistyczne w odniesieniu do kultury i instytucji W. Brytanii	prezentacja (ustna lub multimedialna), dyskusja, projekt, test cząstkowy, egzamin
Dydaktyka: organizacja lekcji	ZNA egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu	egzamin, testy, zadania praktyczne, analiza produktu – testu językowego skonstruowanego przez studenta
Tłumaczenie w biznesie	ZNA w zaawansowanym stopniu leksykę, składnię oraz inne elementy języka angielskiego umożliwiające wykonanie tłumaczenia, zna kompleksową naturę języka biznesu	ocena tłumaczenia pisemnego / ustnego, egzamin
Język techniczny	ZNA w średnio zaawansowanym stopniu słownictwo specjalistyczne niezbędne do skutecznego funkcjonowania w kontekście zawodowym w odniesieniu do tekstów technicznych	test ze słownictwa, ocena tłumaczenia pisemnego
Technical Writing	POTRAFI analizować, syntetyzować, interpretować oraz prezentować informacje (w formie pisemnej) na potrzeby działalności zawodowej	prace etapowe i praca/test zaliczeniowa/y

Art of Argument	POTRAFI stosować techniki efektywnego komunikowania się i negocjacji, w tym komunikowania się w sytuacjach zawodowych, merytorycznie, formułować wnioski, jak również brać udział w debacie i oceniać różne opinie i stanowiska	obserwacja aktywności na zajęciach, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności przedstawiania argumentów obserwacja debaty
Literatura angielska (ze wstępem do literaturoznawstwa)	POTRAFI merytorycznie argumentować, formułować wnioski, oceniać różne opinie i stanowiska	ocena udziału w dyskusji, praca pisemna (esej, recenzja), kolokwium pisemne (pytania otwarte), egzamin pisemny
Podstawy dydaktyki	POTRAFI zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej;	dyskusja, ocena studium przypadku przeprowadzonego przez studenta, obserwacja odgrywania ról, obserwacja w warunkach symulowanych
Proseminarium i Academic Writing	POTRAFI planować i organizować pracę, indywidualną i zespołową, współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych	ustne lub pisemne sprawozdanie z pracy w grupie, ocena spisu treści oraz not bibliograficznych
Dydaktyka: nauczanie w szkole podstawowej	POTRAFI dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów	obserwacja w warunkach symulowanych poprzez mikronauczanie, obserwacja w warunkach rzeczywistych poprzez hospitację lekcji studenta, ćwiczenia praktyczne
Praktyczna nauka języka hiszpańskiego	POTRAFI porównywać elementy języka hiszpańskiego i polskiego (np. gramatykę, słownictwo) w celach naukowych i zawodowych	bieżąca kontrola na zajęciach, zadania domowe i testy (zawierające np. ćwiczenia na tłumaczenie), egzamin
PNJA: Reading	JEST GOTÓW DO krytycznej oceny posiadanej wiedzy, kompetencji / umiejętności i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	obserwacja aktywności na zajęciach, ocena i analiza zadań domowych (np. streszczeń, parafrazy, prezentacji opartej na kilku tekstach)
Dydaktyka: nauczanie w szkole podstawowej	JEST GOTÓW DO zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej	obserwacja w warunkach rzeczywistych poprzez hospitację lekcji studenta, ćwiczenia praktyczne, wywiad z opiekunem praktyk z ramienia szkoły
Komunikacja w biznesie	JEST GOTÓW DO rozwiązywania złożonych problemów etycznych oraz określania priorytetów w dziedzinie negocjacji biznesowych	obserwacja studenta w trakcie gry symulacyjnej, rozmowa ze studentem
Tłumaczenie tekstów użytkowych	JEST GOTÓW DO zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemów związanych z tłumaczeniem	ocena sposobu korzystania przez studenta z serwisów zawierających zasoby dla tłumaczy (np. Proz.com) i dostępnych glosariuszy terminologicznych

Podstawę do zaliczenia przedmiotu (i uzyskania punktów ECTS) stanowi otrzymanie przez studenta oceny w skali 3-5, która potwierdza, że każdy z założonych efektów został osiągnięty. Ten wymóg zapewnia, że absolwent kończący studia osiągnął wszystkie efekty uczenia się. W Zakładzie Filologii Angielskiej uwrażliwia się studentów szczególnie na efekty z kategorii umiejętności oraz kompetencji społecznych, często lekceważone przez studentów, przyzwyczajonych na poprzednich etapach

edukacji do zaliczania testów / sprawdzianów z faktów, czy wykonania określonych konkretnych zadań i ćwiczeń, a umiejętności i kompetencje takie jak na przykład: „student umie planować własny rozwój”, „współdziałać z innymi”, czy „jest gotów do zasięgnięcia opinii ekspertów”, „przestrzegania etyki zawodowej” itd. często (szczególnie w początkowym okresie studiowania) uznawane są przez wielu studentów za nieistotne i niewpływające na zaliczenie przedmiotu, mimo, że są to właśnie te umiejętności i kompetencje, które zaważyć później mogą na ich sukcesie na rynku i są pożądane przez pracodawców.

Sposób weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych w trakcie praktyki zawodowej określa Regulamin Praktyk oraz kierunkowy program praktyk. Program praktyk może zostać zweryfikowany przez opiekuna praktyk w porozumieniu z interesariuszami zewnętrznymi, których opinie zawarte są w ankietach przeprowadzanych na koniec danego etapu praktyk. Stopień osiągnięcia poszczególnych efektów sprawdzany jest na podstawie ocen w Karcie weryfikacji efektów przez opiekuna praktyk ze strony firmy / instytucji, w której odbywa się praktyka. Do metod weryfikacji efektów uczenia się uzyskiwanych w procesie realizacji praktyk zawodowych zalicza się również wypełnienie Dziennika praktyk, składanego po zakończeniu praktyki u opiekuna ze strony Uczelni.

Student ze specjalności nauczycielskiej przekazuje dodatkowo do oceny dokumentację w formie teczki, zawierającej konspekty przeprowadzonych zajęć, arkusze obserwacyjne i sprawozdania z wydarzeń z życia szkoły. Teczka podlega ocenie przez opiekuna praktyk z ramienia uczelni lub nauczyciela akademickiego dokonującego hospitacji. Hospitacja odbywa się jednorazowo i obejmuje sprawdzenie konspektu zajęć, ocenę przeprowadzonej lekcji oraz rozmowę z opiekunem praktyk z ramienia szkoły. Wymienione działania mają na celu weryfikację efektów kształcenia zakładanych dla praktyki pedagogicznej. Zatem, na ocenę końcową składa się ocena z hospitacji, ocena za teczkę praktyk, karta weryfikacji oraz Dziennik praktyk.

Weryfikacji efektów w procesie dyplomowania odbywa się poprzez ocenę pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy (opisane powyżej, w punkcie 4). W obydwu elementach weryfikacji efektów duży nacisk kładzie się na praktyczność, stąd przy egzaminie dyplomowym mogą pojawić się pytania takie jak (pytania przykładowe):

- Jak wykorzysta Pan/Pani w przyszłej pracy zawodowej nabytą podczas pisania pracy dyplomowej świadomość dwuznaczności językowej?
- Jakie są możliwości praktycznego wykorzystania w przyszłej pracy zawodowej wyników Pana/Pani pracy dyplomowej?
- Jak wykorzysta Pan/Pani w przyszłej pracy zawodowej nabytą podczas pisania pracy dyplomowej umiejętność analizy i syntezy przeciwstawnych poglądów?
- Jak użyje Pan/Pani zbadane strategie przekładowe zastosowane w pracy dyplomowej do wykonania przykładowego zadania w pracy zawodowej?
- W jakim stopniu tematyka Pana/Pani pracy umożliwi Panu/Pani modyfikację planu lekcji w przypadku nieprzewidzianych problemów związanych z poziomem uczniów?
- Jak Pana/Pani praca przygotowuje Pana/Panią do zastosowania właściwych technik poprawiania błędów i odpowiedniego testowania wiedzy uczniów?
- Jak tematyka Pana/Pani pracy pomoże Panu/Pani w rozwiązywaniu problemów z dyscypliną podczas nauczania języka angielskiego?
- W jaki sposób wyniki Pana/Pani pracy / umiejętności zdobyte podczas przygotowywania pracy przyczynić się mogą do rozwiązania przykładowego problemu, który może Pan/Pani napotkać w pracy zawodowej?
- Które z technik omawianych w Pana/Pani pracy wydają się Panu/Pani najbardziej potrzebne w przyszłej pracy zawodowej?
- Proszę podać dwa przykłady sytuacji zawodowych, w których będzie można zastosować wyniki Pani/Pana pracy licencjackiej?

Dokumentację procesu dyplomowania stanowią: praca dyplomowa, raport z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego, recenzje promotora i recenzenta sporządzone na ujednoliconym formularzu. Przebieg egzaminu dyplomowego dokumentowany jest protokołem podpisywanym przez członków komisji egzaminacyjnej. Ponadto studenci III roku dokonują samooceny osiągniętych efektów uczenia się wypełniając ankietę.

Sposoby weryfikacji i oceny wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiąganych w zakresie znajomości drugiego języka obcego (lektorat) obejmują: bieżącą ocenę przygotowania do zajęć, ocenę aktywności studentów na zajęciach, ocenę testów, prezentacji i egzamin końcowy.

Po dokonaniu weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, wyniki i opinie końcowe przedstawiane są w formie zbiorczego sprawozdania rocznego z realizacji osiągniętych efektów uczenia się przez studentów.

Dokumentowanie osiągniętych efektów uczenia się następuje w: systemie USOS – prowadzący przedmiot ma obowiązek wpisania oceny do elektronicznego protokołu, w dzienniku praktyk; raporcie z systemu antyplagiatoowego do weryfikacji samodzielności prac; protokołach z egzaminów / zaliczeń komisyjnych; dyplomie i suplemencie do dyplomu. Wykładowcy mają też obowiązek przechowywania prac pisemnych / testów studentów.

W przypadku stwierdzenia negatywnych zjawisk, dotyczących poziomu osiągania efektów uczenia się (np. nieosiągnięcie efektów lub spadek poziomu ich osiągania w porównaniu do lat ubiegłych), kierownik zakładu zobowiązuje nauczyciela akademickiego do wprowadzenia działań naprawczych wg procedury WSZJK-U/7. Do tej pory na ocenianym kierunku nie stwierdzono negatywnych zjawisk w zakresie osiągania efektów uczenia się.

8. *dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, ze wskazaniem przykładowych powiązań tych metod z efektami uczenia się, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera*

Nie dotyczy.

9. *spełnienie reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy*

Na kierunku *Filologia angielska* metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się zostały dostosowane do wymogów ustawowych.

„Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się wymaga zastosowania zróżnicowanych form oceniania studentów oraz uczestników studiów podyplomowych, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności albo kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty. Osiągnięcie efektów uczenia się w kategorii wiedzy można weryfikować za pomocą egzaminów pisemnych w formie zadań otwartych lub testów, lub egzaminów ustnych. Egzamin ustny jest ukierunkowany na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym i nie może ograniczać się do wyłącznej znajomości faktów, w szczególności służy sprawdzeniu poziomu zrozumienia, umiejętności analizy, syntezy i rozwiązywania problemów. Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się w kategorii umiejętności wymaga bezpośredniej obserwacji studenta albo uczestnika studiów podyplomowych w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego (dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego) wynikającego z roli nauczyciela”

10. *opisać rodzaje, tematykę i metodykę prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów*

Tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych oraz projektów jest zdeterminowana przez zakres treści realizowanych w ramach danego przedmiotu. Szczegóły oraz zakres realizowanych tematów opisane są w kartach poszczególnych przedmiotów. W kartach wymienione są również zasady zaliczenia poszczególnych modułów.

11. *scharakteryzować rodzaje, tematykę i metodykę prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów umiejętności praktycznych oraz kompetencji inżynierskich (w przypadku, gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera)*

Prace dyplomowe realizowane na kierunku *Filologia angielska* mają charakter problemowy, badawczy, dzięki czemu studenci nabywają umiejętności praktyczne niezbędne do podjęcia pracy w zależności od obranej ścieżki specjalnościowej: przyszły nauczyciel języka angielskiego, tłumacz, czy pracownik obracający się w kontekście języka biznesu.

Tematyka prac specjalności nauczycielskiej (po zmianach rekomendowanych przez PKA w Uchwale) dotyczyć będzie od roku 2023 szeroko pojmowanej problematyki nauczania w szkołach podstawowych z badaniami będącymi odpowiedzią na potrzeby i problemy danej szkoły. Możliwe jest także prowadzenie badań z udziałem uczniów i nauczycieli.

Tematyka prac specjalności języki specjalistyczne koncentruje się wokół problematyki związanej z przekładem na zlecenie instytucji przyjmujących studentów na praktyki. Mogą to być projekty wykonane w odpowiedzi na potrzeby danej firmy czy instytucji, jak tłumaczenie specjalistycznego tekstu o określonej tematyce (technicznego, ekonomicznego, prawnego itp.), analiza językoznawcza i przekładoznawcza zastosowanych strategii i rozwiązań przy wykonaniu projektu i przedstawienie produktu końcowego.

Tematyka pracy specjalności biznesowej z językiem hiszpańskim jest odpowiedzią na potrzeby firm w zakresie języka biznesu i realizuje projekty zlecane zgodnie z bieżącym zapotrzebowaniem firm.

Dyplomanci dokonują analizy i interpretacji wyników badań lub też projektów przez siebie wykonanych i na ich podstawie formułują wnioski, które mają wartość aplikacyjną i są wykorzystywane przez interesariuszy zewnętrznych, gdyż problemy badawcze są formułowane zgodnie z ich potrzebami. Do opisu zjawisk stosują teorie naukowe z zakresu językoznawstwa, metodologię i terminologię, w zależności od obranej ścieżki specjalizacyjnej, a także ich zastosowania w działalności związanej z przyszłym zawodem. Ważną częścią dyplomowania są zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego, a wszystkie prace studentów są sprawdzane przez Jednolity System Antyplagiatowy, aby zapewnić oryginalność prac. Studenci wykorzystują wiedzę w celu sformułowania problemu w porozumieniu z interesariuszami zewnętrznymi, a przy pisaniu pracy korzystają z odpowiednich narzędzi informatycznych. Tworzą odpowiednią bibliografię z dziedziny, której dotyczy praca, a także korzystają z właściwej odmiany języka specjalistycznego. Zadaniem studenta jest także określenie wartości aplikacyjnej tworzonej przez siebie pracy. W razie wątpliwości student zasięga opinii i porady promotora, a także opiekuna z ramienia instytucji, na potrzeby której tworzona jest dana praca licencjacka.

W związku z powyższym, w trakcie procesu dyplomowania student osiąga następujące efekty:

K_W02 zna w zaawansowanym stopniu teorie naukowe, metodologię i terminologię w zależności od tematyki seminarium, jak również ich zastosowania praktyczne w działalności zawodowej
K_W09 zna zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego
K_U01 potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i analizować problemy, w tym problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania w działalności naukowej i zawodowej, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, syntetyzować różne idee i punkty widzenia
K_U03 potrafi posługiwać się wyspecjalizowanymi narzędziami i technikami informatycznymi w celu pozyskiwania danych, a także analizować, syntetyzować, interpretować oraz prezentować dane na potrzeby działalności naukowej i zawodowej
K_U04 potrafi posługiwać się bazą pojęciową w zakresie wybranej specjalności oraz samodzielnie analizować zgodnie z opisem naukowym języka angielskiego, umiejętnie korzystać z różnorodnych źródeł
K_U06 potrafi zrozumieć tekst naukowy w języku angielskim jak również przygotować prezentacje i pracę dyplomową w języku angielskim oraz określić wartość aplikacyjną wyników pracy
K_K02 jest gotów do zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemów

12. opisać sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych)

Efekty uczenia się osiągane przez studentów dokumentowane są w formie: prac egzaminacyjnych, prac etapowych, prezentacji multimedialnych prowadzonych i przygotowywanych indywidualnie lub grupowo, prezentacji wyników badań, pracy dyplomowej, protokołów z egzaminów dyplomowych, wypełnionego dziennika praktyk, konspektów zajęć. Wyniki sprawdzianów są dokumentowane przez nauczyciela prowadzącego przedmiot. Dokumentacja potwierdzająca uzyskanie założonych efektów uczenia się, jest gromadzona i przechowywana, a po upływie wymaganego okresu niszczone. Dzienniki praktyk przechowywane są przez opiekuna praktyki z ramienia Uczelni przez okres cyklu kształcenia, a następnie archiwizowane. Prace dyplomowe, recenzje prac, cała dokumentacja dotycząca praktyk, protokoły z egzaminów dyplomowych przechowywane są w archiwum uczelnianym.

13. przedstawić wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku

W Uczelni działa Biuro Karier i Praktyk PANS w Krośnie, które zajmuje się organizacją warsztatów i wykładów oraz spotkań z pracodawcami np. w formie Targów Pracy. Biuro organizuje również indywidualne oraz grupowe spotkania z doradcami zawodowymi, pomagające w przygotowaniu się do rozmowy kwalifikacyjnej, opracowaniu dokumentów aplikacyjnych oraz określeniu predyspozycji zawodowych. Biuro prowadzi serwis internetowy i stronę na Facebooku, w których pracodawca może zamieścić ofertę pracy, stażu, praktyki czy pracy dorywczej. Biuro Karier i Praktyk PANS w Krośnie pomaga również studentom w znalezieniu odpowiedniego pracodawcy w celu odbycia praktyk studenckich.

Uczelnia podejmuje działania, które mają ułatwić absolwentom odnalezienie się na rynku pracy. Przykładem jest organizacja spotkań zainteresowanych pracodawców ze studentami w ramach Forum Gospodarczego w Krośnie. Ponadto w Uczelni od lat corocznie organizuje się Targi Pracy. W ostatnich latach (lock-down) miały one formę wirtualną. Do tradycyjnej formy powrócono w 2022 r. Biuro Karier PANS w Krośnie, w ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, organizuje spotkania z pracodawcami regularnie kilka razy w semestrze.

Od 2014 r. Uczelnia monitoruje losy zawodowe swoich absolwentów po roku i po trzech latach od dnia ukończenia studiów. Systemem ankietyzacji metodą CAWI zajmuje się Biuro Karier. Badanie losów zawodowych absolwentów ma na celu uzyskanie informacji o sytuacji absolwentów na rynku pracy w kontekście zdobytego wykształcenia. Stały monitoring może być pomocny w dostosowaniu oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy. Dodatkowo wyniki badań Ministerstwa dostępne są na stronie www.ela.nauka.gov.pl. Jednym z parametrów badań jest określenie czasu, jaki upłynął od ukończenia studiów do momentu zatrudnienia.

Z przeprowadzonych w 2022 roku badań wynika, że 37,50% absolwentów kierunku *Filologia angielska* kontynuuje naukę na studiach II stopnia, żaden z nich w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie. 50% absolwentów wskazało, że chcieliby kontynuować naukę na studiach II stopnia na tym samym kierunku na Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie/Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie, gdyby były one w ofercie uczelni.

Poziom zwrotu ankiet z monitoringu prowadzonego na Uczelni na kierunku *Filologia angielska* w 2022 roku wynosi 28,57%.

Według danych udostępnionych przez portal ela.nauka.gov.pl wynika, że w 2020 roku absolwent *Filologii angielskiej* studiów stacjonarnych poszukiwał pracy przez średnio 4,3 miesiąca (przy 3,04 miesiąca dla absolwentów kierunków w dziedzinie nauk humanistycznych). Mediana wynagrodzenia ogółem brutto wynosiła 2684,68 zł dla absolwentów studiów stacjonarnych (mediana wynagrodzenia brutto dla absolwentów kierunków w dziedzinie nauk humanistycznych wynosiła 2729,03 zł).

Według danych udostępnionych przez portal ela.nauka.gov.pl wynika, że w 2019 roku wskaźnik bezrobocia absolwentów kierunku *Filologia angielska* wyniósł 1,78 na studiach stacjonarnych, natomiast w 2020 roku 0,95.

W 2019 roku wskaźnik wynagrodzeń absolwentów kierunku *Filologia angielska* wyniósł 0,53 na studiach stacjonarnych, natomiast w 2020 roku 0,56.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Sformułowanie przejrzystych i bezstronnych, zgodnych z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce zasad rekrutacji, zapewniających dobór kandydatów, posiadających kompetencje wstępne umożliwiające osiągnięcie zakładanych na kierunku efektów uczenia się.	Zasady rekrutacji zostały doprecyzowane zgodnie z zaleceniami i Uchwałą Senatu KPU w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposobu jej przeprowadzenia na studia pierwszego stopnia na poszczególnych kierunkach studiów w roku akademickim 2023/2024
2.	Opracowanie merytorycznych zasad dyplomowania z uwzględnieniem specyfiki studiów o profilu praktycznym z wyraźnym wskazaniem na prowadzenie prac rozwojowych lub badań aplikacyjnych, a także powiązanie tematyki seminarium z wiodącą dyscypliną, do której został przyporządkowany kierunek studiów.	Nowy program kształcenia zakłada aplikacyjność prac dyplomowych (karta przedmiotu Seminarium dyplomowe). Treści przedmiotu Seminarium oraz dobór promotorów prac dyplomowych ukierunkowane są na zapewnienie, by prace związane były z dziedziną wiodącą kierunku – językoznawstwem.
3.	Rzeczywiste powiązanie metod weryfikacji efektów uczenia się z kategoriami wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, skutkujące wiarygodnością i porównywalnością ocen.	W nowym programie studiów dokonano przeglądu wszystkich kart przedmiotu, dokładając starań, by metody weryfikacji efektów realnie weryfikowały zakładane efekty z każdej kategorii: wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych.
4.	Opracowanie zgodnych ze standardem kształcenia metod weryfikacji przygotowujących do zawodu nauczyciela.	W nowych kartach przedmiotów, metody weryfikacji są zgodne ze standardem kształcenia nauczycieli.
5.	Uściślenie procedur związanych z uznawaniem efektów uczenia się związanych z praktyczną nauką języka w stosunku do rodzimych użytkowników języka angielskiego.	Rodzimi użytkownicy języka angielskiego nie mają automatycznie uznawanych efektów związanych z praktyczną nauką języka. Podlegają takim samym procedurom jak w przypadku wszystkich innych efektów.
6.	Rozszerzenie dokumentacji praktyk o załączniki do dziennika praktyk związane z wykonywanymi przez studentów	W celu dokumentowania wykonanych przez studentów zadań, dzienniki praktyk są wypełniane bardziej szczegółowo, natomiast w przypadku praktyk nauczycielskich studenci przygotowują dodatkowo teczki z np. konspektami przygotowanych lekcji oraz

	zadaniami.	opisem innych zadań wykonywanych w trakcie praktyk.
7.	Przesunięcie punktu ciężkości w działalności kół naukowych z obszaru działań popularyzatorskich w kierunku badań aplikacyjnych lub prac rozwojowych we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.	Członkowie kół naukowych są informowani o konferencjach naukowych i zachęceni do uczestnictwa. W poprzednich latach brali udział w Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Kół Naukowych oraz międzynarodowej konferencji studenckiej Global Issues. Oprócz tego, uczestniczą w działaniach popularyzatorskich i promocyjnych Uczelni odpowiadając na zapotrzebowanie zgłaszane przez Uczelnię, szczególnie w Akademickim Dniu Nauki, prowadząc warsztaty dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Na kadrę kierunku filologia angielska w PANS w Krośnie składa się grupa 15 anglistów i jednego iberysty (2 doktorów habilitowanych, 10 doktorów, 4 magistrów) tworzących Zakład Filologii Angielskiej oraz 9 pracowników z innych zakładów i studiów (w tym jedna anglistka, jedna germanistka, wykładowcy i instruktorzy z dziedziny psychologii, pedagogiki, przedsiębiorczości oraz wychowania fizycznego). Zdecydowana większość anglistów zatrudniona jest w PANS jako podstawowym miejscu pracy, natomiast dwoje z nich (doktorzy habilitowani, profesorowie PANS) reprezentują Uniwersytet Jagielloński oraz Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie.

Większość wykładowców pracujących ze studentami kierunku *Filologia angielska* rozwija stale swój dorobek naukowy, biorąc udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych, wykładając w ramach wymian pracowników na uczelniach zagranicznych, prowadząc badania oraz publikując artykuły.

Wszyscy angliści prowadzący zajęcia na kierunku *Filologia angielska* mają ponad 10-letnie doświadczenie w nauczaniu języka angielskiego. Większość ma również doświadczenie pozauczelniane, zdobyte w szkołach państwowych, szkołach prywatnych, na kursach językowych lub jako tłumacze pisemni czy ustni (w tym jeden tłumacz przysięgły).

Zajęcia przygotowujące do zawodu nauczyciela prowadzone są przez specjalistów z dziedziny psychologii i pedagogiki oraz anglistów specjalizujących się w metodyce nauczania języka angielskiego. Zajęcia na specjalności języki specjalistyczne prowadzone są przez tłumaczy-praktyków, spośród których trzy osoby mają doktorat lub otwarty przewód doktorski z dziedziny translatoryki. Bardzo starannie dokonuje się również doboru opiekunów prac dyplomowych, aby prace realizowane pod ich opieką wpisywały się w wiodącą dziedzinę kierunku, jaką jest językoznawstwo.

Kadra do prowadzenia zajęć dobierana jest zgodnie z procedurą WSZJK-U/4, zawartą w Księdze Procedur PANS w Krośnie. Ewaluacja kadry dokonywana jest na bieżąco przez Kierowników Zakładów, a także w postaci ogólnouczelnianej okresowej oceny pracowniczej. W cyklu rocznym studenci PANS w Krośnie w anonimowych ankietach elektronicznych oceniają jakość prowadzenia zajęć, a wyniki ankiet są analizowane na szczeblu ogólnouczelnianym i w ramach Zakładów, prowadząc do działań naprawczych z uwzględnieniem uwag studentów w planowaniu obsady zajęć na kolejny rok akademicki. Hospitacje prowadzone są zaś zgodnie z procedurą WSZJK-U/2.

Rozwój naukowy i dydaktyczny kadry zapewniony jest przez finansowanie udziału w krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych, wyjazdach stypendialnych i studyjnych, szkoleniach oraz przez finansowanie publikacji. Wykładowcy biorą również udział w licznych szkoleniach, np. na temat metod aktywnych, kreatywnych i innowacyjnych w dydaktyce akademickiej, czy pracy ze studentami z zaburzeniami psychicznymi. Wykładowcy dbają również o rozwój wiedzy w zakresie postępów związanych z nauczaniem przedmiotami. Przykładem może być wydarzenie Practice-based Learning Dissemination Event organizowane na Uniwersytecie Jagiellońskim, w którym wzięło udział sześciu przedstawicieli kadry ZFA, czy też wydarzenia branżowe związane z praktyką przekładu (Translation and Interpreting Forum in Olomouc).

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Doskonalenie warsztatu i kompetencji dydaktycznych nauczycieli prowadzących zajęcia o charakterze warsztatowym i konwersatoryjnym o różne formy aktywizujące studentów	Uczelnia zorganizowała szkolenie z wykorzystywania metod aktywizujących w pracy nauczyciela akademickiego (Metody aktywizujące, kreatywne i innowacyjne w dydaktyce akademickiej), jak również uwrażliwiono wykładowców co do specyfiki zajęć warsztatowych i zwracano uwagę na aktywizację studentów podczas hospitowanych zajęć.
2.	Właściwsze wykorzystanie potencjału kadrowego kierunku w obsadzie zajęć, w tym wyeliminowanie takich sytuacji w których zarówno opiekunem jak i recenzentem jest niesamodzielny pracownik, przy czym recenzent ma niższe kwalifikacje naukowe niż opiekun pracy oraz powierzanie opieki nad pracą dyplomową pracownikom, którzy mają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek studiów	Dokładane są wszelkie starania, aby obsada zajęć odzwierciedlała kwalifikacje i dorobek naukowy wykładowców. Spośród 56 prac dyplomowych z ostatnich 2 lat, w 12 przypadkach recenzent miał niższy stopień naukowy niż promotor pracy. Zarówno to, jak i fakt, że w wielu przypadkach promotorem i recenzentem byli wykładowcy ze stopniem doktora, a nie samodzielni pracownicy wynika z tego, że w skład kadry <i>Filologii angielskiej</i> wchodzi dwóch doktorów habilitowanych, co więcej – żadne z nich nie specjalizuje się w dziedzinie metodyki nauczania języka angielskiego. Zgodnie z zaleceniami, opieka nad pracami dyplomowymi z roku 2022 powierzona została pracownikom z dorobkiem naukowym w dziedzinie językoznawstwa. Wśród opiekunów prac z roku 2021 występują przypadki nieściśłości pomiędzy dyscyplinami do których przyporządkowano kierunek studiów, a dziedziną w której dorobek naukowy ma opiekun pracy, jednak wynika to z faktu, że w momencie rozpoczęcia działań naprawczych po wizytacji PKA w roku 2020 prace nad pracami dyplomowymi były już w toku i zmiana opiekuna / tematyki pracy dyplomowej dokonałaby się kosztem studentów.
3.	Zwrócenie większej uwagi w przeglądach kadry na umiejętności dydaktyczne prowadzące do realizacji związanych z praktycznym profilem studiów oraz ich doskonalenie w planowaniu ścieżek pracowników	Wykładowcy biorą udział w szkoleniach z metod aktywizujących w pracy nauczyciela akademickiego; przy weryfikacji kart przedmiotów zwraca się uwagę na odzwierciedlenie w nich praktycznego profilu studiów; podczas hospitacji zwraca się uwagę na to, czy wykładowca planując i realizując zajęcia bierze pod uwagę praktyczny aspekt wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobywanych na danych zajęciach oraz czy aktualizuje treści prowadzonego przez siebie przedmiotu, zgodnie z postępowaniem dokonywanym się w nauce.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Studia na kierunku *Filologia angielska* prowadzone są w Instytucie Humanistycznym PANS, który ma swą siedzibę w zespole budynków Collegium Pigionianum przy ulicy Kazimierza Wielkiego 4-8 w Krośnie. Mając na uwadze praktyczny profil kształcenia prowadzony w PANS, a także charakter kierunku *Filologia angielska*, zaplecze infrastrukturalne niezbędne do realizacji programu i osiągnięcia założonych efektów przedstawia się w sposób następujący:

1. Do dyspozycji Zakładu Filologii Angielskiej są następujące sale:

- 7 sal lekcyjnych o pojemności od 22 do 44 osób (ul. Kazimierza Wielkiego 4), w tym: sala do doskonalenia kompetencji w zakresie tłumaczeń konsekwentnych i symultanicznych wyposażona w specjalistyczną kabinę do tłumaczenia symultanicznego (sala nr 5) oraz

nowa sala do połączeń telekonferencyjnych, wyposażona również w komputery dla studentów (sala nr 11 – sprzęt w trakcie instalacji – termin realizacji: 20.03.2023 r.)

- sala na potrzeby doskonalenia kompetencji związanych z wymową oraz tłumaczeniem ustnym, wyposażona w wielostanowiskowe laboratorium SANAKO Lab 100 z jednostką centralną (ul. Kazimierza Wielkiego 8);
- sala do połączeń telekonferencyjnych, wyposażona również w komputery dla studentów (sala nr 202, ul. Rynek 1, budynek Biblioteki);
- cztery sale komputerowe, w tym jedna z komputerami Apple. Komputery wyposażone są w programy do edycji tekstu oraz programy CAT (Trados, Memsource – licencje akademickie, OmegaT) na potrzeby tłumaczeń. Oprogramowanie komputerów jest systematycznie uaktualniane (ul. Kazimierza Wielkiego 4, Kazimierza Wielkiego 6);
- pracownia dydaktyczna, przeznaczona w razie potrzeby do realizacji zajęć przedmiotów ze specjalności nauczycielskiej, wyposażona w tablicę interaktywną, dywan oraz pomoce do pracy z małymi dziećmi (ul. Kazimierza Wielkiego 8), na co dzień wykorzystywana przez kierunek pedagogika;
- sala wykładowa o pojemności 143 osób (ul. Kazimierza Wielkiego 8).
- sala międzynarodowa przeznaczona na spotkania kół naukowych oraz studentów programu Erasmus przyjeżdżających do PANS w Krośnie (ul. Kazimierza Wielkiego 8, sala 23).

Wszystkie sale wyposażone są w tablice (suchościernalne lub kredowe), jak również w komputery z dostępem do szerokopasmowego Internetu 1Gbit/1Gbit (wszystkie z zainstalowaną aplikacją Zoom), rzutniki i systemy nagłaśniające.

2. Część pomieszczeń dydaktycznych oraz większość korytarzy w kampusie objętych jest zasięgiem pracy sieci Wi-Fi.
3. W uczelni funkcjonuje platforma e-Student, na której uczący mogą umieszczać materiały z zajęć, materiały dodatkowe, jak również wykorzystywać ją np. do zbierania prac pisemnych czy testowania.
4. Uczelnia wykorzystuje system USOSweb, który od roku akademickiego 2022/2023 ściśle współpracuje z modułem Planista, dzięki czemu oprócz wglądu do swoich ocen, studenci mają również w systemie USOS dostęp do swoich zindywidualizowanych harmonogramów.
5. Wszyscy studenci oraz pracownicy Uczelni mają możliwość bezpłatnego korzystania z pakietu Office 365.
6. Niemal wszystkie sale w których odbywają się zajęcia na kierunku *Filologia angielska* jak również Biblioteka oraz Czytelnia dostosowane są do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami ruchowymi, w tym dla studentów korzystających z wózków inwalidzkich. Jedynymi salami nieprzystosowanymi do takich potrzeb są sale w budynku przy ulicy Rynek 5 (Studium Języków Obcych). Aktualnie odbywają się tam lektoraty z języka niemieckiego dla studentów I i II roku FA, zważywszy na fakt, że na żadnym z tych dwóch roczników nie ma studentów z niepełnosprawnościami ruchowymi. Jeśli tacy studenci się pojawią, zajęcia automatycznie przeniesione zostaną do sal w budynkach dostosowanych (ul. Kazimierza Wielkiego 4-8).
7. W odległości około 100 metrów od ulicy Kazimierza Wielkiego znajduje się Biblioteka oraz Czytelnia PANS.

Biblioteka wspomaga proces kształcenia oferując księgozbiór ściśle dostosowany do potrzeb studentów. Profil zbiorów odpowiada kierunkom i specjalnościom kształcenia. Dla studentów kierunku *Filologia angielska* stanowi dobre zaplecze ze względu na gromadzone od wielu lat publikacje z zakresu nauk humanistycznych, w tym bezpośrednio odnoszących się do dyscypliny naukowej – językoznawstwo.

Zlokalizowana w samym centrum miasta Biblioteka Główna jest łatwo dostępna dla użytkowników. Otwarta 44 godziny w tygodniu (od poniedziałku do piątku w godz. 10:00 – 18:00, sobota w godz. 9:00 – 13:00) wypożyczalnia stwarza możliwość łatwego i szybkiego dostępu do zbiorów przeznaczonych do wypożyczania na zewnątrz. Zastosowane tutaj rozwiązania pozwalają

użytkownikom na samoobsługę w dużym zakresie. Wolny dostęp do półek umożliwia czytelnikowi bezpośredni kontakt ze zbiorami bibliotecznymi, gwarantując swobodne przeglądanie i wybór materiałów. Przewidziano tutaj także 6 stanowisk komputerowych z dostępem do katalogu bibliotecznego i Internetu.

Czytelnia Główna – z księgozbiorem podręcznym (około 8 tysięcy woluminów), magazynem gazet i czasopism oraz czytelnią internetową – jest czynna pięć dni w tygodniu, w godzinach od 8:00 do 18:00. Do dyspozycji użytkowników jest tu 25 komputerów, wszystkie z dostępem do Internetu i zbiorów Wirtualnej Biblioteki Nauki. Uwzględniając różnorodne potrzeby użytkowników, w czytelni przewidziano wygodne miejsca do pracy indywidualnej i pracy w grupie, stoliki z wygodnymi fotelami stwarzające bardziej komfortowe warunki do lektury, a także miejsca dla użytkowników, którzy zechcą pozostawić w bibliotece swoje materiały. Wszystkich miejsc w czytelni jest 105.

Bibliotekę uczelnianą tworzą jeszcze dwie agendy – czytelnie instytutowe, mieszczące się w obiektach dydaktycznych Uczelni oddalonych od centrum.

W chwili obecnej zbiór biblioteczny liczy 87 tys. woluminów i 6 tys. jednostek zbiorów specjalnych. Prenumerata obejmuje 100 tytułów gazet i czasopism.

Istotnym wsparciem w pracach badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych, a także ważną pomocą dla pracowników i studentów przygotowujących prace dyplomowe jest dostęp do zasobów cyfrowych, m.in. Wirtualnej Biblioteki Nauki. Ponadto użytkownicy biblioteki mają dostęp do zbiorów cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej ACADEMICA oraz e-booków baz: Ibuk Libra oraz Biblio.

W celu umożliwienia studentom szerszego dostępu do literatury zostały podpisane porozumienia pomiędzy krośnieńską uczelnią i bibliotekami krośnieńskimi: Biblioteką Pedagogiczną i Krośnieńską Biblioteką Publiczną.

Pracownicy i studenci mają także możliwość korzystania z Wypożyczalni międzybibliotecznej, która realizuje zamówienia na materiały niedostępne w bibliotekach krośnieńskich.

W Czytelni Głównej biblioteki znajduje się również specjalnie wydzielona Czytelnia im. Pika Mirandoli, dedykowana humanistom i miłośnikom języków obcych, gdzie dostępne są publikacje i czasopisma poświęcone językom obcym i przekładowi.

Biblioteka uczelniana zapewnia osobom z niepełnosprawnościami taki sam dostęp do wiedzy jak osobom pełnosprawnym. Zgodnie z zasadą „uczelnia bez barier” w bibliotece wprowadzono rozwiązania dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i udogodnienia ułatwiające korzystanie ze zbiorów. Czytelnicy z niepełnosprawnościami ruchowymi mogą korzystać ze zbiorów samodzielnie w wypożyczalni, która mieści się na parterze i zapewnia wolny dostęp do zbiorów. Biblioteka dysponuje urządzeniami, które ułatwiają osobom z niepełnosprawnościami korzystanie z zasobów uczelnianych lub materiałów własnych. Dostępne są: powiększalnik pozwalający na korzystanie z materiałów drukowanych, klawiatury dla osób niedowidzących, klawiatura dla osoby jednoręcznej, a także słuchawki.

Szczegółowe informacje dotyczące biblioteki w kontekście potrzeb kierunku *Filologia angielska* zawarto w Załączniku 2.5.

8. Wszystkie komputery są systematycznie sprawdzane pod kątem uaktualnień; karty przedmiotów są corocznie sprawdzane pod kątem bibliografii i dostępności wymienionych w nich pozycji.

9. Ankieta przeprowadzona przez studentów pokazuje, iż ponad 19% studentów ocenia infrastrukturę Uczelni jako bardzo dobrą, a ponad 69% jako dobrą. Wśród rzeczy, które należałoby poprawić / dodać studenci najczęściej wymieniają lepszy dostęp do Wi-Fi, modernizację głośników / komputerów w salach, więcej miejsc do siedzenia na korytarzach, parking, czy dostępność bezpłatnych środków higienicznych w toalecie. Sugestie studentów zostały przekazane do władz Uczelni. W celu ułatwienia studentom przedstawiania wniosków

i propozycji, na korytarzu w budynku KW4 zainstalowana jest również „skrzynka życzeń”, do której studenci mogą składać swoje pomysły.

10. Na podstawie obserwacji opiekunów praktyk oraz informacji od studentów (wyrażonej w ankiecie), infrastruktura instytucji, w których prowadzone są praktyki jest oceniana jako bardzo dobra (niemal 85% studentów ocenia ją na 5).

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zwiększenie liczby kabin do tłumaczenia symultanicznego	Biorąc pod uwagę fakt, że na kierunku filologia angielska w zmodyfikowanych programach studiów nie ma aktualnie osobnego przedmiotu kształtującego umiejętność tłumaczenia symultanicznego, jedna kabina wydaje się być adekwatna do potrzeb.
2.	Wyodrębnienie pracowni dydaktycznej	Pracownia powstała w Zakładzie Pedagogiki (ten sam instytut, ten sam kampus co ZFA), jest w razie potrzeby do dyspozycji ZFA. Dodatkowo nowo tworzona pracownia telekonferencyjna (sala 11 w budynku KW4) będzie mogła również pełnić funkcję metodycznej pracowni dydaktycznej.
3.	Uzupełnienie prenumeraty o czasopisma wspierające kształcenie tłumaczy	W Czytelni im. Pika Mirandoli dostępne jest czasopismo „Przekładaniec”, a studenci mają również dostęp do wielu czasopism w systemie Open Access. Szczegółowe informacje znajdują się w Załączniku 2.5.
4.	Skorelowanie wykazów literatury zalecane w sylabusach z zasobami bibliotecznymi	Sylabusy zostały zaktualizowane, a odpowiednie książki zamówione do biblioteki lub złożone przez uczących w depozycie w bibliotece, do dyspozycji studentów.
5.	Poddanie kompleksowej ocenie studentów infrastruktury służącej kształceniu oraz wykorzystanie wyników tych przeglądów w doskonaleniu infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej	Wśród studentów kierunku <i>Filologia angielska</i> wszystkich roczników przeprowadzona została ankieta dotycząca infrastruktury. Wyniki ankiety służą stałemu ulepszaniu infrastruktury, a sugestie studentów zostały uwzględnione przy planowaniu zakupów sprzętu. Studenci mogą również oceniać infrastrukturę w corocznej, anonimowej ankiecie ogólnouczelnianej.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

1. zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływu na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych

Zgodnie z misją Uczelni współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest istotnym elementem wpływającym na jakość i program kształcenia na wszystkich kierunkach w Uczelni, w tym także na kierunku *Filologia angielska*. Współpraca ta jest realizowana na różnych poziomach struktury Uczelni.

W Uczelni funkcjonuje Rada Uczelni oraz Konwent, będące forum wymiany informacji z otoczeniem gospodarczym. Konwent jest organem opiniotwórczo-doradczym funkcjonującym w Uczelni nieprzerwanie od 1999 roku, któremu przewodniczy Prezydent Miasta Krosna, a w jego skład wchodzi przedstawiciele firm i instytucji, najwięksi pracodawcy w regionie, przedstawiciele władz samorządowych oraz dyrektorzy szkół ponadpodstawowych. Jednym z zadań Konwentu jest wsparcie Uczelni w zakresie prac nad dostosowaniem oferty kształcenia do aktualnych potrzeb rynku pracy

oraz nawiązanie bliższej współpracy pomiędzy Uczelnią a przedsiębiorcami, szkołami i administracją samorządową.

Ponadto, zgodnie z par. 60, pkt. 9 Statutu Uczelni powołano w Kolegium Instytutu Humanistycznego, obecnie w nowym składzie po zmianach kadrowych. Kolegium jest ciałem opiniodawczo-doradczym dyrektora Instytutu. Powoływane jest na wniosek dyrektora Instytutu przez Rektora. W jego skład wchodzi: 1) dyrektor jako przewodniczący; 2) kierownicy zakładów funkcjonujących w instytucie; 3) minimum dwóch przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych; 4) przedstawiciele pracowników instytutu w Senacie; 5) przedstawiciel studentów instytutu wskazany przez samorząd studencki.

Uczelnia prowadzi współpracę z podmiotami zewnętrznymi w oparciu o umowy i porozumienia. Dla podkreślenia wagi, jaką dla środowiska akademickiego mają relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, Rektor powołał z grona pracowników Uczelni swojego pełnomocnika ds. współpracy z pracodawcami.

Na kierunku *Filologia angielska* funkcjonuje zespół ds. programu studiów i dokonywania działań naprawczych, powołany po wizytacji PKA w roku 2020. W jego skład wchodzi przedstawiciele pracowników Zakładu Filologii Angielskiej oraz studentów kierunku, których sugestie są uwzględniane przy modyfikacji programu studiów. Dla zapewnienia poprawności i stałego doskonalenia programów studiów, a także ich zgodności z oczekiwaniami rynku pracy, zespół prowadzi stosowne konsultacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, których przykłady przedstawiono poniżej. Do zadań zespołu należy wskazywanie aktualnych potrzeb kształcenia w zakresie *Filologii angielskiej*, opiniowanie programów studiów oraz dbałość o wysoką jakość kształcenia na kierunku, we współpracy z Instytutową i Uczelnianą Komisją ds. zapewnienia jakości kształcenia. Współpracę kierunku z jego otoczeniem społeczno-gospodarczym reguluje Procedura (WSZJK-U/8). Z przedsięwzięciami mającymi szczególne znaczenie dla kierunku podpisywane są umowy o współpracy. W ostatnim czasie zawarto nowe umowy, również w zakresie tłumaczeń wykonywanych zdalnie, a kilka nowych propozycji współpracy w zakresie praktyk jest obecnie na etapie negocjacji. Pracownicy Zakładu Filologii Angielskiej utrzymują kontakty z otoczeniem społeczno-gospodarczym podczas organizacji praktyk zawodowych oraz przygotowania do realizacji prac dyplomowych o charakterze aplikacyjnym (na podstawie ankiet opisanych poniżej).

Uczelnia organizuje także szereg wydarzeń z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, m.in. Dni otwarte, Targi Pracy, Akademickie Forum Biznesu, czy Warsztaty Przekładowe, podczas których przedsiębiorcy i specjaliści z różnych dziedzin są zapraszani do wygłaszania wykładów i prelekcji. Podczas tych wydarzeń poruszane są tematy istotne dla studentów kierunku *Filologia angielska*. Dają też studentom możliwość zorientowania się, jakie są potrzeby / oferty lokalnego rynku pracy, jak również bezpośredniego spotkania z pracodawcami, często dawnymi studentami krośnieńskiej uczelni.

2. sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji

Zgodnie z Procedurą WSZJK-U/8, konsultacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym odbywają się systematycznie, nie rzadziej niż raz w roku. Formy konsultacji to ankiety, wywiady, spotkania z kierownikiem Zakładu i dyrektorem Instytutu, konsultacje telefoniczne, konferencje, a także rozmowy przeprowadzane przez opiekunów praktyk z podmiotami przyjmującymi studentów. Formą konsultacji programu studiów są spotkania zespołu ds. programu studiów i dokonywania działań naprawczych z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Na podstawie sugestii i zaleceń, zebranych podczas tych form konsultacji, kierownik Zakładu w porozumieniu z koordynatorem zakładowym ds. zapewnienia jakości kształcenia opracowuje wnioski z konsultacji. Pracownicy zakładu opracowują projekt zmian w programie studiów, uwzględniający sugestie interesariuszy zewnętrznych oraz studentów. Zmodyfikowany program studiów, zgodnie z odrębnymi wytycznymi, zostaje zatwierdzony przez Senat.

Zalecenia po konsultacjach mogą też być zrealizowane według odrębnej procedury WSZJK-U/7 dotyczącej działań doskonaląco-naprawczych.

Kierownik Zakładu Filologii Angielskiej w sprawozdaniu rocznym z realizacji efektów uczenia się przedstawia wnioski ze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, które przekazuje Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Dodatkowo, program studiów specjalności nauczycielskiej jest konsultowany z przedstawicielami Instytutu Filologii Angielskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, na podstawie porozumienia dotyczącego konsultacji ws. kształcenia nauczycielskiego. Konsultacje te zaowocowały zmianami w programie studiów tejże specjalności i dostosowanie go do wymogów standardu kształcenia nauczycieli.

Na podstawie konsultacji z ekspertami z Uniwersytetu Jagiellońskiego w zakresie przekładu planowane jest również uwzględnienie w nowym cyklu studiów elementów lokalizacji w przekładzie. W ramach wprowadzania tej tematyki dla bieżących cykli studiów planowane są praktyczne warsztaty z ekspertem z zakresu lokalizacji (kwiecień/maj 2023 r.) dla zainteresowanych studentów.

Konsultacje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego kierunku *Filologia angielska* zaowocowały m.in. wprowadzeniem do planu studiów przedmiotu Nowoczesne technologie w pracy nauczyciela, a także modyfikację treści w kartach przedmiotów przekładowych. Ponadto zgodnie z sugestią respondentów zmodyfikowano plan odbywania praktyk w poszczególnych semestrach (na podstawie ankiety dotyczącej praktyk i ich zakresu) celem optymalizacji ich odbywania przez studentów kierunku.

Szerokie konsultacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w latach 2021 i 2022 doprowadziły również do sformułowania odpowiednich etapów praktyk w różnych rodzajach instytucji. Konsultacje te miały formę ankiety skierowanej do podmiotów przyjmujących studentów na praktyki, której celem było uzyskanie informacji o czynnościach, jakie student może w danej organizacji wykonywać podczas praktyk, w zależności od rodzaju instytucji (agencja zatrudnienia, biuro obsługi turystycznej, biuro tłumaczeń, instytucja kultury, instytucja szkoleniowa, korporacja, małe lub średnie przedsiębiorstwo, czy urząd). Na podstawie wcześniej przygotowanych opcji do zaznaczenia oraz uzyskanych odpowiedzi stworzono katalog czynności wykonywanych w poszczególnych rodzajach instytucji oraz podzielono praktyki na stosowne etapy, w zależności od stopnia zaawansowania czynności (związanych np. z tłumaczeniem). Szczegóły znajdują się w karcie przedmiotu Praktyka (E1).

W ramach przygotowań do wdrożenia prac aplikacyjnych na kierunku *Filologia angielska*, po uwagach zespołu wizytującego PKA, zadano interesariuszom zewnętrznym pytania dotyczące udziału w pracach aplikacyjnych. Odpowiedzi respondentów w dużej mierze wskazywały brak lub niewielkie doświadczenie instytucji z pracami tego typu, ale jednocześnie dużą otwartość i chęć współpracy w tym zakresie. Do programu studiów od roku akademickiego 2021/2022, po wizytacji PKA na kierunku *Filologia angielska*, wprowadzono realizację prac aplikacyjnych, do prowadzenia których przygotowują się promotorzy w porozumieniu z firmami. Seminaria obejmujące prace aplikacyjne rozpoczną się dla tego cyklu studiów w roku akademickim 2023/24.

Kolejnym konsultowanym aspektem był zakres praktyk oraz dostosowanie wymiaru praktyk w poszczególnych semestrach w programie studiów. Instytucjom zadano pytania dotyczące liczby osób, które mogą przyjąć na praktyki, w jakim trybie najchętniej przyjęliby studentów na praktykę (praktyki śródroczne, wakacyjne itp.), co składa się na stanowisko pracy dla praktykanta w danej instytucji, na podstawie dotychczasowego doświadczenia z praktykantami, jakie kompetencje/umiejętności należy rozszerzać u studentów, jakich kompetencji brakuje studentom, bez jakich umiejętności student nie będzie miał możliwości odbycia praktyki online w instytucji. Wyniki ankiet i sugestie pracodawców uwzględniono w modyfikacjach wprowadzanych przez zespół oraz opiekunów praktyk w programie praktyk od cyklu rozpoczynającego się w roku akademickim 2021/22.

Liczba firm/instytucji, w których studenci odbywają praktyki waha się między 30 a 40. Firmy/instytucje sugerowane przez opiekuna jako miejsca praktyk to przede wszystkim biura tłumaczeniowe, biura podróży, firmy mające kontakty z klientami lub partnerami zagranicznymi i prowadzące dokumentację, korespondencję lub rozmowy w j. angielskim lub hiszpańskim (dotyczy praktykantów ze sp. biznesowej z j. hiszpańskim). Na liście miejsc praktyk znajdują się także instytucje kultury, edukacji oraz muzea, gdzie studenci mogą osiągać efekty uczenia się poprzez tłumaczenie

tekstów kultury czy pomoc w przygotowywaniu i organizowaniu materiałów językowych. Wybrane miejsca praktyk umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się związanych z takimi umiejętnościami jak wykorzystywanie narzędzi informatycznych, planowanie i organizacja pracy, indywidualnej i zespołowej, oraz współdziałanie z innymi osobami w ramach prac zespołowych.

W związku z etapowaniem praktyk, na liście firm/instytucji znajdują się także miejsca, w których językiem komunikacji i funkcjonowania zawodowego jest j. polski. Są one proponowane studentom w sem. 3, jako miejsca praktyki obserwacyjno-wdrożeniowej. Umożliwiają one osiągnięcie takich efektów jak zapoznanie się z organizacją pracy czy zapoznanie się z wzorami dokumentów, a także wykonanie pomocniczych prac administracyjno-biurowych. Dokładny opis obowiązków wykonywanych w trakcie każdego etapu praktyki zawodowej student przedstawia w dzienniku praktyk będącym częścią dokumentacji składanej po zakończeniu praktyki.

W lutym 2023 r. przeprowadzono kolejną ankietę wśród podmiotów przyjmujących studentów na praktyki. Celem ankiety było uzyskanie opinii na temat zgodności zakładanych w programie studiów efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz na temat kompetencji, jakimi wykazują się studenci odbywający praktykę zawodową. Miała ona na celu również poznanie oczekiwań pracodawców wobec absolwenta. Wyniki wykazały, że 30% pracodawców uznaje efekt związany z umiejętnością brania udziału w debacie i oceny różnych opinii i stanowisk za nieistotny. Według 10%, nieistotna jest umiejętność sprawnego organizowania pracy własnej i zespołu oraz znajomość metod wykorzystania najnowszych technologii informacyjnych i wiedza o różnych formach przedsiębiorczości. Wszyscy pracodawcy określili obowiązki powierzane studentom jako wykonywanie bieżących zadań zleczanych przez opiekuna. 70% uważa, że studenci odbywający praktykę są dobrze przygotowani językowo, a pozostałe 30% ocenia ich przygotowanie językowe jako bardzo dobre. Połowa ankietowanych uważa, że poprawy wymagają umiejętność komunikacji, 80% uważa, że kompetencje interpersonalne studentów, potrzebne do pracy w zespole są na odpowiednim poziomie, 20% uważa, że poprawy wymaga podejście studentów do odpowiedzialności w realizacji powierzonych zadań, a 10% stwierdza, że studenci wykonują zadania poprawnie, sugerując, iż nie ma konieczności poprawy żadnych umiejętności. 90% pracodawców postrzega studenta odbywającego praktykę jako potencjonalnego kandydata do pracy po ukończeniu studiów, natomiast 10% było przeciwnego zdania. Sugestie respondentów zostaną uwzględnione w najbliższej korekcie programowej.

Praktyka zawodowa pedagogiczna odbywa się we współpracy ze szkołami podstawowymi, lub w poradniach psychologiczno-pedagogicznych (w przypadku praktyk psychologiczno-pedagogicznych). Listy instytucji, w których można odbyć praktyki znajdują się na stronie Zakładu Filologii Angielskiej, w zakładce Praktyki pedagogiczne. Praktyki mogą odbywać się w kraju, a także za granicą, o ile program praktyk uwzględnia efekty uczenia się przypisane do praktyk pedagogicznych jakie student ma osiągnąć. Praktyki w kraju realizowane są w szkołach, w których program nauczania pozostaje w zgodzie z obowiązującą podstawą programową. Opiekunem praktyki z ramienia szkoły jest nauczyciel języka angielskiego w stopniu co najmniej mianowanym lub, w przypadku praktyk pedagogiczno-psychologicznych, z psychologiem/pedagogiem z doświadczeniem pracy w szkole lub poradni dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Podobna ankietę została skierowana do podmiotów, w których realizowane są praktyki specjalności nauczycielskiej celem konsultacji prowadzących do zmian w programie studiów i organizacji praktyk studenckich. 100% ankietowanych określiło wszystkie wymienione efekty uczenia się na *Filologii angielskiej* jako istotne z punktu widzenia pracodawcy. W kwestii oczekiwań pracodawców wobec absolwenta *Filologii angielskiej*, 25% oceniło przygotowanie pod względem metodycznym dobrze, a 75% bardzo dobrze. Podobne proporcje wystąpiły w ocenie umiejętności językowych – 25% badanej grupy oceniło je jako dobre, a 75% jako bardzo dobre. Ponadto, tylko 25% wskazało odpowiedzialność w realizacji powierzonych zadań jako wymagającą poprawy, a pozostałe obszary uznano za zadowalające. Cała ankietowana grupa uznała, że podczas praktyki zawodowej studenci zaprezentowali się jako potencjalni kandydaci do pracy po ukończeniu studiów.

Istotną rolę w kształtowaniu programu studiów na kierunku *Filologia angielska* pełni również East Carolina University w ramach konsorcjum Global Partners in Education, którego członkiem jest Zakład

Filologii Angielskiej PANS w Krośnie. Konsultacje z przedstawicielami GPE zaowocowały wprowadzeniem do programu studiów zajęć Global Understanding, Global Education oraz Global Business, a wykładowcy prowadzący te moduły korzystają z bardzo szczegółowych szkoleń dla instruktorów, prowadzonych w ramach platformy GPE. Konsultacje z przedstawicielami GPE odbywają się na bieżąco w razie potrzeby, w związku z tymi modułami programu studiów. W ramach tej współpracy prowadzone są również badania naukowe w zakresie telekolaboracji w projektach międzynarodowych, a wyniki tych badań zostaną zaprezentowane w maju 2023 r. podczas kolejnej edycji konferencji Global Partners in Education w Greenville, USA.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Przygotowanie doboru współpracujących z kierunkiem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, by odpowiadali zakładanej sylwetce absolwenta.	W wyniku szerokich konsultacji z dotychczasowymi przedstawicielami, po zdefiniowaniu sylwetki absolwenta poszczególnych specjalności, dokonano selekcji współpracujących z kierunkiem instytucji, aby lepiej odpowiadały zdefiniowanemu w ramach konsultacji zakresowi czynności realizowanych w trakcie praktyk.
2.	Podjęcie systematycznej współpracy z przedstawicielami lokalnych pracodawców w zakresie opracowywania koncepcji kształcenia na kierunku, a także wdrażania tej koncepcji poprzez udział pracodawców w doskonaleniu programu studiów i jego realizacji.	Rozszerzono znacznie współpracę w różnych formach z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresie konsultacji dotyczących koncepcji kształcenia. Szczegóły opisano powyżej w Kryterium 6.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

W kwietniu/maju 2023 r. planowane jest posiedzenie Kolegium Instytutu w nowym składzie, na które zostaną zaproszeni przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Podczas posiedzenia omawiane będą proponowane zmiany na kolejny cykl studiów.

Przykłady spotkań z otoczeniem społeczno-gospodarczym, które odbyły się w Zakładzie Filologii Angielskiej w ramach konsultacji:

Dnia 21.02.2022 r. oraz 20.06.2022 r. odbyły się spotkania z mgr inż. Piotrem Sową, Managerem IT / CEO, InfoSoftware Polska zainicjowane przez opiekuna praktyk studenckich w KPU w Krośnie, dr Agnieszkę Habrat. Spotkanie miało miejsce w siedzibie Infosoftware, ul. Przemysłowa 2, w Szczepańcowej, k. Krosna. Tematem wiodącym było podsumowanie dotychczasowej współpracy w zakresie zatrudniania absolwentów *Filologii angielskiej* przez InfoSoftware oraz uwagi na temat przydatności absolwentów do potrzeb pracodawcy. P. Piotr Sowa wyraził pozytywne zdanie na temat znajomości języka angielskiego, umiejętności komunikacyjnych oraz gotowości do pracy w zespole wśród zatrudnionych absolwentów *Filologii angielskiej*. Wspomniał również o rozwijającej się współpracy z klientami zagranicznymi oraz przewidywanym zwiększonym zapotrzebowaniu na pracowników na stanowisku młodszego specjalisty do spraw obsługi klienta. Dr Agnieszka Habrat zgłosiła propozycję zorganizowania spotkania informacyjnego reprezentanta InfoSoftware ze studentami *Filologii angielskiej* w celu zaprezentowania firmy, oferty praktyk zawodowych oraz możliwości zatrudnienia absolwentów. Propozycja spotkała się z aprobatą, wstępny termin ustalono na semestr letni roku akademickiego 2022/23.

Dnia 16.05.2022 r. miała miejsce rozmowa z wieloletnim opiekunem praktyk studentów *Filologii angielskiej* z ramienia Szkoły Podstawowej nr 12 w Krośnie, mgr Katarzyną Świątek-Pytlarz. Rozmowę przeprowadziła opiekun praktyk ze strony uczelni, dr Agnieszka Habrat. Rozmowa dotyczyła przebiegu praktyk nauczycielskich na przestrzeni ostatnich kilku lat. Poruszono kwestię trudności w odbywaniu praktyk w zdalnym trybie nauczania. Ponadto, wymieniono kilka refleksji o poziomie przygotowania studentów do pracy nauczyciela. P. Katarzyna Świątek pozytywnie oceniła aspekty merytoryczne i wskazała, że niektórzy praktykanci wymagają bardziej intensywnego nadzoru metodycznego na etapie planowania, w celu właściwego rozłożenia akcentów w lekcji. Sugestie te zostaną uwzględnione w planowaniu zakresu przedmiotów nauczycielskich w nowym cyklu. Wspomniała również o osobistej inicjatywie zapoznawania studentów z różnorodnymi dokumentami szkolnymi, co wydaje się bardzo korzystnym, praktycznym rozwiązaniem. Dr Agnieszka Habrat zgłosiła propozycję zorganizowania gościnnych zajęć ze studentami specjalizacji nauczycielskiej w celu zapoznania ich z najważniejszymi rodzajami dokumentacji obowiązującej w szkole podstawowej.

Przykładowe tematy poruszane podczas konsultacji z przedstawicielami IFA UJ (od 17 listopada 2021 r.):

- sesja pytań i odpowiedzi – wymiana wiedzy jako podstawa do wprowadzenia działań naprawczych po wizytacji Polskiej Komisji Akredytacyjnej na kierunku filologia angielska
- konsultacje w zakresie dyplomowania; prowadzenia prac licencjackich – tematyka, format, metodologia badań naukowych
- praktyczność i aplikacyjność prac licencjackich jako pole do wprowadzenia działań naprawczych – analiza prac prowadzonych w Uczelni, sugestie co do ulepszeń
- kontekst prawa oświatowego – źródła wiedzy dla studentów i nauczycieli
- dobre praktyki w nauczycielskim kształceniu językowym
- zróżnicowane konteksty współczesnej edukacji językowej, edukacja alternatywna – jak przygotować studentów w tym zakresie
- przygotowanie studentów do pracy uczniem ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi.
- wskazanie wartościowych źródeł, zasygnalizowanie kluczowych zagadnień we wspomnianych obszarach, sugestie jak wdrożyć znajomość wymienionych zagadnień
- prezentacja tematów prac licencjackich i dyskusja na temat trudności występujących wśród studentów w trakcie pisania prac – tematyka, format, metodologia badań naukowych
- konwersatorium nt. roli i metod kształcenia językowego w różnych grupach wiekowych
- system praktyk nauczycielskich zgodnie ze Standardem kształcenia nauczycieli – usprawnienie systemu praktyk nauczycielskich prowadzonych w Uczelni, regulamin praktyk
- dyskusja na temat zagadnień do egzaminu dyplomowego specjalności nauczycielskiej
- podsumowanie działań związanych z raportem PKA i uwagami dotyczącymi specjalności nauczycielskiej – przedstawienie podjętych działań i wdrożonych zmian w Zakładzie Filologii Angielskiej
- dyskusja nad ewentualnymi zmianami w planach studiów na kolejny cykl kształcenia nauczycielskiego – zasadność wprowadzenia przedmiotu „Academic Writing” dla studentów drugiego roku
- dyskusja nad procedurą dyplomowania oraz przebiegiem egzaminów dyplomowych – zagadnienia
- omówienie obron specjalności nauczycielskiej
- omówienie sugerowanych ewentualnych zmian w planie studiów specjalności nauczycielskiej na nowy cykl kształcenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

1. rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku

Działania podejmowane w Uczelni w ramach umiędzynarodowienia procesu kształcenia oparte są o Uchwałę Senatu Nr 30/18. Istotnym celem Uczelni w strategii dotyczącej działalności dydaktycznej jest doskonalenie jakości procesu kształcenia poprzez czynny udział kadry naukowej i administracyjnej w wymianie zagranicznej. Ważną rolę odgrywają wyjazdy międzynarodowe w ramach programu Erasmus+. Najczęściej realizowane są one jako indywidualne wyjazdy szkoleniowe lub dydaktyczne. W programie Erasmus+ PANS współpracuje z ponad 75 uczelniami partnerskimi. Kadra naukowo-dydaktyczna oraz administracyjna bierze udział w konferencjach, seminariach i kursach, a także publikuje w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym, co ma wpływ na podnoszenie jakości oferty Uczelni.

Kierunek *Filologia angielska* stawia na kompleksowy rozwój umiędzynarodowienia, organizując cykliczne konferencje w uczelni: Across Borders (co 2-4 lata od roku 2004), Communication Styles (co 2 lata od roku 2013), które przyciągają do Krosna wielu cenionych naukowców z zagranicy, a także studencka konferencja międzynarodowa Global Issues Conference.

We wrześniu 2023 r. w PANS w Krośnie odbędzie się międzynarodowa konferencja Polskiego Towarzystwa Językoznawstwa Kognitywnego pt. „Applied Cognition: Cognitive Thought and Action”, w której udział jako mówcy plenarni zapowiedzieli czołowi światowi badacze w tej dziedzinie: Prof. Lera Boroditsky, University of California, San Diego, USA; Prof. Neil Cohn, Tilburg (Visual Language Lab), Holandia; Prof. Vasyl Stariko, University of Lviv, Ukraina; Prof. Peter Stockwell, The University of Nottingham, UK. Strona konferencji: <https://kpu.krosno.pl/fa/jezykoznawstwo-kognitywne-w-roku-2023>.

2. aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

Unikalną częścią oferty na kierunku *Filologia angielska* są zajęcia telekonferencyjne w ramach programów Global Understanding, Global Education oraz Global Business prowadzone we współpracy z East Carolina University w Greenville, USA (konsorcjum Global Partners in Education). Podczas tych zajęć studenci łączą się z partnerami z wielu uczelni na świecie, aby dyskutować na kluczowe tematy dotyczące istotnych tematów o znaczeniu globalnym.

Oprócz przedmiotów w programie studiów prowadzonych w języku angielskim, studenci Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie mają także do wyboru lektorat z języka niemieckiego oraz rosyjskiego. Student po ukończeniu cyklu kształcenia osiąga poziom co najmniej B1. Zajęcia z języka obcego trwają 4 semestry i kończą się egzaminem sprawdzającym poziom kompetencji językowych. Na lektorat języka obcego w programie studiów przewidziano 120 godzin, którym przypisano 8 pkt. ECTS.

Większość przedmiotów w programie studiów stanowią przedmioty prowadzone w języku angielskim, za wyjątkiem przedmiotów ogólnouczelnianych oraz niektórych z zakresu nauk społecznych.

Na szczególną uwagę zasługują również zajęcia Art of Argument zainicjowane kilkanaście lat temu przez wizytującego regularnie dra Colina Swatridge’a z Wielkiej Brytanii. Zajęcia te zostały na stałe wprowadzone do programu studiów jako odpowiedź na potrzebę rozwijania u studentów *Filologii angielskiej* umiejętności ustnego i pisemnego merytorycznego argumentowania w języku angielskim.

Uczelnia prowadzi także kursy języka polskiego dla obcokrajowców oraz organizuje Międzynarodowy Festiwal Młodzieży. Wykładowcy z zagranicy, od lat współpracujący z Zakładem, są zapraszani do prowadzenia zajęć na kierunku (wykładowcy z USA, Anglii, Walii, Irlandii Północnej). W PANS w Krośnie od kilku lat raz w roku goszczą również studenci z Belfastu, którzy wraz z miejscowymi wykładowcami prowadzą wybrane zajęcia językowe lub kulturowe w uczelni, ale także w zaprzyjaźnionych szkołach ponadpodstawowych z Krosna i okolic (w ramach działań promocyjnych kierunku *Filologia angielska*).

3. stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

Ponieważ większość zajęć jest prowadzona w języku angielskim, studenci są właściwie przygotowani od początku studiów do studiowania w języku angielskim. Ich poziom językowy jest stale weryfikowany w ramach Praktycznej nauki języka angielskiego, a sposoby weryfikacji zostały zapisane w kartach poszczególnych przedmiotów. Program studiów obejmuje również wspomniany wcześniej lektorat języka obcego, w ramach którego studenci osiągają poziom co najmniej B1.

4. skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

Uczelnia od wielu lat utrzymuje się w ścisłej czołówce prestiżowego rankingu *Perspektyw* w kategorii umiędzynarodowienia studiów. Współpracuje ona z 75 uczelniami zagranicznymi w kwestii wymiany studentów i pracowników w ramach Programu Erasmus+. Każdego roku z Krosna wyjeżdża do 15 studentów na semestralne studia w uczelniach zagranicznych, a ponad 60 studentów z uczelni zagranicznych co roku studiuje w Krośnie. Do tej pory z tych możliwości skorzystało ponad 380 studentów krośnieńskiej Uczelni oraz ponad 700 studentów zagranicznych. Studenci kierunku *Filologia angielska* mogą wybierać uczelnie zagraniczne z listy uczelni, z którymi PANS w Krośnie ma podpisane umowy. Lista dostępna jest pod linkiem: <https://kpu.krosno.pl/iro/list-of-universities/>. Z wyjazdów tych regularnie korzystają także wykładowcy.

Oprócz współpracy z uczelniami w Europie, PANS w Krośnie zawarła także umowy z następującymi uniwersytetami:

- East Carolina University (Greenville, USA)
- Westfield State University (Westfield, USA)
- Suleyman Demirel University (Ałmaty, Kazachstan)
- Batumi Shota Rustaveli State University (Batumi, Gruzja)
- Beijing Union University (Pekin, Chiny).

Dzięki tym umowom, w roku 2022 do East Carolina University wyjechało w sumie 9 przedstawicieli kadry kierunku *Filologia angielska*. W maju 2023 pojadą tam kolejne 3 osoby, 1 osoba do Westfield State University, a w roku 2024 kolejne 3 osoby będą mogły wyjechać do Pekinu. W ramach tej współpracy możliwe są także wyjazdy na kilkutygodniowe staże kadry naukowej do East Carolina University w celu prowadzenia zajęć w tej uczelni.

5. sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenie warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływ rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację

Monitorowanie i ocena umiędzynarodowienia procesu kształcenia w skali Uczelni dokonywane są przez Biuro Współpracy Międzynarodowej. Stosowne wnioski i decyzje związane z umiędzynarodowieniem kierunków przekazywane są każdorazowo prorektorowi ds. rozwoju.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie sformułowano zaleceń.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

1. dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami

Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów uczenia się rozpoczyna się od pierwszego dnia ich kontaktu z Uczelnią i przybiera rozmaite formy. Każdego roku dyrektor Instytutu na wniosek kierownika Zakładu spośród nauczycieli akademickich wyznacza osoby pełniące funkcje opiekunów rocznika. Opiekun reprezentuje interesy studentów danego roku wobec władz Uczelni w zakresie organizacji procesu dydaktycznego oraz organizowania życia kulturalnego,

społecznego i naukowego. Ponadto do kompetencji opiekunów roczników należy stały kontakt ze starostą rocznika w sprawach bieżących, a także kontakt z pełnomocnikiem Rektora PANS w Krośnie ds. osób niepełnosprawnych w przypadku, gdy na roku są studenci z niepełnosprawnościami. Opiekunowie poszczególnych roczników, pozostając w stałym kontakcie ze studentami, mogą skutecznie identyfikować pojawiające się problemy i odpowiednio na nie reagować.

Dobłą praktyką dla studentów przychodzących na studia są dni adaptacyjne, podczas których studenci mają możliwość spotkać się dyrektorem instytutu, kierownikiem zakładu, opiekunem rocznika, przedstawicielami samorządu studenckiego, przedstawicielami kół naukowych oraz Pełnomocnikiem Rektora ds. osób niepełnosprawnych. Ponadto studenci pierwszego roku odbywają szkolenie BHP i szkolenie biblioteczne.

Regulamin Studiów PANS uwzględnia różne możliwości dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów. Przede wszystkim przewiduje indywidualną organizację studiów /IOS/ (Uchwała Senatu nr 29/19).

Ponadto istotnym dostosowaniem procesu uczenia się do potrzeb osób pracujących jest możliwość studiowania w trybie 26+ (jest to forma studiów dziennych, podczas której student realizuje zajęcia w tym samym wymiarze i wg planu obowiązującego dla studentów studiów stacjonarnych. Jedyną różnicę stanowi popołudniowy termin odbywania zajęć). Aktualnie na kierunku działa jedna grupa 26+ na II roku studiów. Zajęcia w tym trybie realizowane są głównie popołudniami, kilka razy w tygodniu; studia w tej formie są nieodpłatne, a taka organizacja procesu uczenia się pozwala osobom pracującym w lepszy sposób łączyć naukę z życiem zawodowym i osobistym.

Student może także za zgodą Prorektora ds. studiów uczestniczyć równolegle w większej niż przewidziano w programie studiów liczbie przedmiotów do wyboru, a także równolegle studiować na więcej niż jednym kierunku. Studenci mogą zostać przyjęci na studia, jak również zaliczyć poszczególne moduły przewidziane programem studiów, w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się. Na uzasadniony wniosek studenta dyrektor Instytutu może zezwolić na odbycie przez niego praktyki w innym terminie niż wskazany w planie studiów.

W Uczelni działa Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych (BON), które realizuje szereg zadań związanych ze stwarzaniem studentom, będącym osobami z niepełnosprawnościami, warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia w PANS w Krośnie. Zadania tej jednostki obejmują pomoc w trakcie rekrutacji na studia, pośredniczenie w kontaktach z pracownikami dydaktycznymi, administracyjnymi i władzami uczelni, aktywizacja studentów w życiu uczelnianym i pozauczelnianym, np. zachęcanie do członkostwa w kołach naukowych, odbywania kursów, szkoleń i staży zawodowych aktywizujących studentów z niepełnosprawnościami do życia zawodowego i funkcjonowania w społeczeństwie. Biuro to w ramach zadań własnych zapewnia, m.in.: transport, pomoc asystenta, konsultacje psychologiczne oraz alternatywne formy zajęć z wychowania fizycznego.

Biuro prowadzi również wypożyczalnię urządzeń specjalistycznych dla studentów z niepełnosprawnościami, a są to m.in. laptop, zestaw FM, mikrofon Oticon, tablet, dyktafon, lupa przenośna I-LOVIEW, klawiatury specjalistyczne (tj. klawiatura dla osób piszących jedną ręką, klawiatura z dużymi klawiszami dla osób słabowidzących, czy klawiatura z dużymi kontrastowymi literami).

Wszelkie informacje na temat oferowanych form wsparcia znajdują się na stronie <https://kpu.krosno.pl/bon/>. W ramach projektu „Uczelnia bez barier – w kierunku edukacji włączającej” w bibliotece zaprojektowano rozwiązania komunikacyjne dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowo pracownicy uczestniczą w szkoleniach dotyczących pracy z osobami z niepełnosprawnościami i dostosowania materiałów edukacyjnych do potrzeb tych osób, a także w szkoleniach na temat pracy ze studentami z zaburzeniami psychicznymi.

W ramach działalności Biura Karier i Praktyk studenci mogą korzystać ze wsparcia doradcy zawodowego, z pomocy w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych oraz uzyskać pomoc w poszukiwaniu miejsc odbywania praktyk zawodowych.

2. zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Nauczyciele prowadzący zajęcia w danym semestrze zobowiązani są do prowadzenia konsultacji (2 godz. zegarowe w tygodniu). Terminy konsultacji są określane na początku każdego semestru i podawane do wiadomości na stronie Zakładu. Celem konsultacji jest przede wszystkim umożliwienie studentom uzupełnienia braków oraz pomoc w opanowaniu trudniejszych partii materiału. Konsultacje są dostępne w formie stacjonarnej oraz zdalnej (forma ta okazała się korzystniejsza dla studentów, którzy dużo chętniej w niej uczestniczą niż w formie stacjonarnej).

W ramach wspierania procesu uczenia się studenci mają możliwość korzystania z nowoczesnego sprzętu i specjalistycznych pracowni, możliwość bezpłatnego korzystania z najnowszej wersji pakietu biurowego Office 365, a także z materiałów zamieszczanych na platformie e-Student. Studenci mają również dostęp do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki.

Kolejną formą wsparcia jest Indywidualna Organizacja Studiów, gdy student np. studiuje na dwóch kierunkach.

3. Formy wsparcia:

a) krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

W ramach mobilności krajowej, kontakty kierunku *Filologia angielska* umożliwiają studentom wyjazdy w ramach kół naukowych na warsztaty do uczelni takich jak UAM czy UJ. Są to np. warsztaty z tłumaczenia ustnego (UAM) czy tłumaczenia pisemnego (UJ).

W PANS w Krośnie funkcjonuje Biuro Współpracy Międzynarodowej (Erasmus+). Biuro to odpowiada za sprawny i skuteczny nadzór nad wszystkimi działaniami związanymi z mobilnością studentów i nauczycieli. Oprócz wyjazdów Erasmus, studenci mają możliwość odbywania części praktyk za granicą.

Umiejętności to także regularne spotkania z młodzieżą z całego świata. Międzynarodowy Festiwal Młodzieży, organizowany przez Uczelnię, jest okazją do spotkania studentów PANS w Krośnie ze studentami partnerskich uczelni zagranicznych. Studenci przyjeżdżający do Krosna w ramach programu Erasmus+ biorą udział w International Afternoon, gdzie prezentują swoją kulturę studentom PANS oraz zapoznają się z polską kulturą.

b) we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji

W Uczelni działa Biuro Karier i Praktyk PANS w Krośnie, które zajmuje się organizacją warsztatów i wykładów oraz spotkań informacyjno-rekrutacyjnych z pracodawcami dla studentów i absolwentów (Targi Pracy, Akademickie Forum Biznesu). Biuro organizuje również indywidualne oraz grupowe spotkania z doradztwa zawodowego, pomagające w przygotowaniu się do rozmowy kwalifikacyjnej, opracowaniu dokumentów aplikacyjnych oraz określeniu predyspozycji zawodowych. Biuro Karier i Praktyk współpracuje z otoczeniem pracodawców pozyskując oferty pracy, staży i praktyk, które zamieszczane są na bieżąco na stronie internetowej biura oraz na Facebooku.

Studenci kierunku *Filologia angielska* uczestniczą w Targach Pracy i Praktyk „Absolvent Talent Days” (w Rzeszowie i Krakowie), a także spotkaniach z przedstawicielami firm z branży, podczas których prezentowane są aktualne trendy na rynku pracy oraz ścieżki kariery w przedsiębiorstwach. Spotkania są również okazją do nawiązania kontaktów między studentami a potencjalnymi pracodawcami.

Zakład organizuje także spotkania pt. „Popołudnie z tłumaczem”, w ramach których zapraszani są tłumacze-eksperti zajmujący się różnymi rodzajami przekładu, co daje studentom możliwość poznania jego różnych odmian oraz możliwości kariery w tym zakresie.

c) aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości

Zadaniem Akademickiego Związku Sportowego PANS Krosno jest promowanie sportu akademickiego wśród studentów poprzez organizowanie i uczestnictwo w różnych imprezach sportowych, turystycznych i rekreacyjnych. Celem AZS jest integracja studencka, rozwijanie umiejętności organizacyjnych, co jest równoznaczne z przygotowaniem młodej osoby do pracy, rozwiązywania problemów, funkcjonowania w przyszłym dorosłym życiu. Studenci należący do związku reprezentują

Uczelnię, biorąc udział w zawodach np. Akademickie Mistrzostwa Województwa Podkarpackiego, Akademickie Mistrzostwa Polski. AZS PANS Krosno wraz ze Studium Wychowania Fizycznego organizuje Ligę Akademicką, w której studenci wszystkich roczników rywalizują w siedmiu dyscyplinach sportowych.

Każdego roku Rada Samorządu Studenckiego współorganizuje z Uczelnią Tydzień Kultury Studenckiej, obejmujący między innymi Juwenalia, koncerty okolicznościowe, wykłady i inne lokalne wydarzenia kulturalne i rozrywkowe.

Ważnym elementem wspierającym rozwój przedsiębiorczości wśród studentów jest otwarty w 2021 roku w Krośnie Inkubator Przedsiębiorczości, którego partnerem jest PANS w Krośnie. Głównym celem działalności Inkubatora jest wsparcie młodych, początkujących przedsiębiorców w zakresie przygotowania i wdrożenia własnej działalności gospodarczej.

4. system motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposoby wsparcia studentów wybitnych

W 2017 r. ze środków własnych Uczelni został utworzony Fundusz stypendialny im. Stanisława Pigionia przeznaczony na stypendia dla pracowników i studentów. Stypendia z Funduszu stypendialnego im. Stanisława Pigionia mogą otrzymać studenci, którzy uzyskali wysokie wyniki w nauce, w tym prowadzili działalność badawczą i naukową związaną z oferowanymi w Uczelni kierunkami studiów.

Kolejnym czynnikiem motywacyjnym jest Stypendium Rektora przyznawane na dany rok akademicki. Może je otrzymać student, który uzyskał w poprzednim roku akademickim wysoką średnią ocen lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym.

Studentom wyróżniającym się bardzo dobrymi wynikami w nauce, w sporcie bądź aktywnym udziałem w życiu Uczelni, mogą być przyznane nagrody i wyróżnienia, zgodnie z §47 Regulaminu Studiów. Jedną z nagród jest dyplom ukończenia studiów z wyróżnieniem, który przyznaje Senat uczelni na wniosek dyrektora instytutu. Najlepsi absolwenci i studenci są tradycyjnie nagradzani przez władze samorządowe podczas inauguracji roku akademickiego.

5. sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Studenci informowani są o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej, poprzez informacje umieszczone na stronie internetowej Uczelni. Zasady przyznawania poszczególnych rodzajów pomocy zostały określone i udostępnione na stronie internetowej Uczelni w sekcji Stypendia (<https://kpu.krosno.pl/stypendia/>).

Informacje te zamieszczone są także w informatorach i przekazywane są również na spotkaniach z opiekunami roczników, kierownikami, przedstawicielami Samorządu oraz podczas dni adaptacyjnych.

6. sposób rozstrzygnięcia skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczność

W Uczelni powołany został Akademicki Rzecznik Dyscyplinarny. Do zadań i kompetencji Rzecznika należy między innymi pomoc w rozwiązywaniu problemów zgłaszanych przez społeczność akademicką: studentów, nauczycieli akademickich oraz pracowników administracji. Ścieżka służbowa jest następująca: opiekun roku, kierownik Zakładu, dyrektor Instytutu, prorektor ds. studiów, Rzecznik Dyscyplinarny.

Na stronie internetowej Instytutu Humanistycznego znajduje się e-skrzynka postulatów i wniosków, przez którą studenci mogą anonimowo zgłosić zastrzeżenia lub wnioski. Wiadomości z e-skrzynki trafiają bezpośrednio do dyrektora instytutu, który, po zapoznaniu się z przesłaną wiadomością, kieruje ją do odpowiednich pracowników Uczelni.

W 2021 roku w Uczelni powołany został Rzecznik Akademicki Rektora. Jest nim dr hab. Piotr Łopatkiewicz, prof. PANS. Do zadań i kompetencji Rzecznika należy między innymi pomoc w

rozwiązywaniu problemów zgłaszanych przez członków społeczności akademickiej – studentów, nauczycieli akademickich, pracowników administracji.

7. zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia

Za obsługę administracyjną studentów kierunku *Filologia angielska* odpowiada sekretariat Instytutu Humanistycznego zlokalizowany przy ul. Kazimierza Wielkiego 8. Z pracownikami obsługi administracyjnej studentów możliwy jest kontakt osobisty, telefoniczny lub za pośrednictwem poczty elektronicznej. Sekretariat jest czynny 5 dni w tygodniu.

Wsparcie informatyczne zapewnia dział IT (instrukcje obsługi programów, logowanie się na pocztę, zakładanie konta itp.).

Ocena administracji Uczelni przeprowadzana jest corocznie przez studentów w związku z obowiązującym Zarządzeniem Rektora Nr 1/20 w sprawie zatwierdzenia wzorów ankiet pracy Uczelni. Ocena ta obejmuje m.in. pracę biblioteki, księgozbiór oraz pracę administracji uczelnianej.

8. działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Studenci I roku są przechodzą obowiązkową edukację w zakresie BHP, ochrony własności przemysłowej oraz pedagogiki studiowania w ramach przedmiotu Wprowadzenie do studiowania.

W Uczelni funkcjonuje Akademickie Centrum Wsparcia (ACW), w którym dyżur pełni psycholog. W przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy studenci mogą uzyskać pomoc ze strony ACW. Osoby, które dopuściły się naruszenia przepisów obowiązujących w Uczelni ponoszą odpowiedzialność przed komisją dyscyplinarną, zgodnie z regulacjami ustawowymi i z Regulaminem Studiów.

W celu zapobiegania negatywnym zjawiskom wewnętrznym oraz realizacji zadań Uczelni w zakresie niedyskryminacji wprowadzono (na mocy Zarządzenia 132/20) Procedurę przeciwdziałania dyskryminacji studentów.

W Instytucie Humanistycznym obowiązuje również Standard antydyskryminacyjny (<https://kpu.krosno.pl/instytut-humanistyczny/standard-antydyskryminacyjny/>), którego przestrzega cała społeczność akademicka skupiona wokół Instytutu Humanistycznego, w tym pracownicy i studenci kierunku *Filologia angielska*.

9. współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

W Uczelni funkcjonuje Rada Samorządu Studenckiego, która angażuje się w życie Uczelni. Ważna i dostrzegalna jest rola studentów w opiniowaniu regulaminów, programów studiów, m.in. poprzez uczestnictwo studentów w obradach Senatu oraz członkostwo w Uczelnianej i Instytutowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Pracownicy współpracują ze studentami w ramach Studenckich Kół Naukowych. Działalność w kołach rozwija zarówno zainteresowania związane z kierunkiem studiów jak i te wybiegające poza jego ramy. Każde koło posiada opiekuna – nauczyciela akademickiego, który pełni rolę wspierającą, a kierunki rozwoju i działalności określają samodzielnie jego członkowie. Obok prowadzenia działalności naukowej i udziału w konferencjach, studenckie koła naukowe aktywnie wspierają działania promocyjne, wolontariat oraz popularyzację nauki.

Na ocenianym kierunku działają: Studenckie Koło Naukowe Anglistów *SpeakUp!* oraz Koło Naukowe Tłumaczy *Przekładka* (we współpracy z Zakładem Studiów Dwujęzycznym). Uczelnia wspiera działalność kół naukowych poprzez corocznie przyznawaną pulę środków, które koło może przeznaczyć na swoją działalność.

10. sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

W ramach corocznej ankiety oceny procesu kształcenia studenci odpowiadają na pytania dotyczące obsługi administracyjnej, w szczególności oceny działalności sekretariatu Instytutu. Studenci wypełniają elektroniczny formularz ankiety anonimowo i dobrowolnie. Ankieta zawiera pytania zamknięte w skali punktowej, ale także pozostawia miejsce na dodatkowy komentarz. W skali pięciopunktowej oceniane są: poziom kompetencji merytorycznych i sprawności (terminowości) w rozwiązywaniu problemów, załatwianie spraw studenckich bez zbędnej zwłoki, kultura osobista i życzliwość.

Znaczącym usprawnieniem obsługi procesu dydaktycznego jest wdrożenie systemu USOS, który umożliwia studentom bieżącą obserwację postępów procesu dydaktycznego, dzięki czemu studenci uzyskują bezpośrednią informację o otrzymanych świadczeniach pomocy materialnej, mają bezpośredni kontakt z prowadzącymi zajęcia. System ten jest sukcesywnie rozbudowywany i dostosowywany do bieżących potrzeb Uczelni. W ramach systemu USOS wdrożono również moduł Planista umożliwiający wyświetlanie spersonalizowanych harmonogramów studentów i nauczycieli akademickich.

W corocznych ankietach studenci oceniają kursy pod względem przydatności z punktu widzenia przyszłej pracy, a po zakończeniu studiów wypełniają ankietę, w której proszeni są o opinie na temat przygotowania do przyszłej pracy. Opinie te są brane pod uwagę przy modyfikacjach programu studiów oraz planowaniu nowych specjalności.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	przekazywanie studentom pełnej informacji o oferowanych specjalizacjach i określenie dłuższego terminu na podjęcie decyzji co do ich wyboru	Informacja na temat specjalizacji do wyboru jest podana na stronie internetowej kierunku. Przekazuje ją także kierownik Zakładu oraz opiekun pierwszego rocznika podczas regularnych spotkań ze studentami już po pierwszym semestrze studiów, a studenci mają cały drugi semestr na podjęcie decyzji.
2.	wzmacnianie świadomości studentów o ich prawach i obowiązkach, uwzględniając w sposób szczególny studentów rozpoczynających naukę w uczelni	W ramach dni adaptacyjnych studenci są zaznajamiani ze swoimi prawami i obowiązkami. Również na spotkaniu z przedstawicielami Samorządu studenckiego studentom I rocznika przedstawiane są prawa i obowiązki studenta. Ponadto przewodnicząca RSS organizuje spotkania ze starostami poszczególnych roczników. Opiekunowie poszczególnych roczników, jak również kierownik Zakładu oraz dyrektor Instytutu zwracają uwagę na istotę praw i obowiązków studentów zawartych w Regulaminie studiów podczas spotkań ze studentami.
3.	cykliczne upublicznianie oraz angażowanie różnych grup interesariuszy w dyskusję na temat ankiet ewaluacyjnych, opracowywanie działań naprawczych lub wzmacniających określone sektory działania uczelni.	Informacje te są na bieżąco przekazywane interesariuszom przez opiekunów praktyk, a informacja zwrotna jest uwzględniana w działaniach naprawczych prowadzonych w zakładzie.
4.	organizacja cyklicznych szkoleń dla studentów w zakresie korzystania z technologii umożliwiających kształcenie	Na stronie internetowej Uczelni, na platformie e-Student zamieszczono filmy instruktażowe dotyczące wykorzystania narzędzi do komunikacji zdalnej i

	na odległość oraz zamieszczenie odpowiednich kursów (instrukcji) na stronach internetowych	prowadzenia zajęć z wykorzystaniem platform Zoom, MS Teams i Moodle, przeprowadzone zostały szkolenia dla nauczycieli i studentów w tym zakresie (ogólnouczelniane, jak i zakładowe), a dodatkowo opiekunowie pierwszych roczników przeprowadzili szkolenie z powyższego zakresu na spotkaniach rozpoczynających rok akademicki 2020/2021 (w trakcie dni adaptacyjnych).
5.	podjęcie działań zmierzających do angażowania studentów do różnego typu projektów oraz wykorzystanie ich potencjału, wiedzy i umiejętności w konkursach	Członkowie studenckich kół naukowych w szerszym zakresie biorą udział w wydarzeniach naukowych, takich jak Ogólnopolska Konferencja Studenckich Kół Naukowych, Global Issues Conference. Studenci kierunku FA aktywnie uczestniczą w pracach Samorządu studenckiego, wchodzi w skład Rady Samorządu Studenckiego. W uczelni powstała koncepcja Studenckiego Biura Tłumaczeń, które w ramach swej działalności będzie wykonywało projekty praktyczne z udziałem studentów na rzecz Uczelni oraz interesariuszy zewnętrznych. W roku 2022 zorganizowano konkurs przekładowy dla studentów na najlepsze tłumaczenia opowiadania.
6.	w zakresie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, rozszerzenie monitorowania wsparcia studentów o ocenę warunków socjalnych, wsparcia w rozwijaniu zawodowym i społecznym, w tym wsparcia udzielanego osobom z niepełnosprawnościami oraz upublicznianie raportów studentom oraz interesariuszom mającym wpływ na rozwój kierunku oraz samej uczelni.	Zadania te pełni grupa opiekunów roczników, w ramach której prowadzone są działania mające na celu ocenę warunków socjalnych studentów, zapewnienie wsparcia w tym zakresie. Informacje na ten temat są zbierane przez opiekunów poszczególnych roczników, którzy zgłaszają problemy odpowiednim jednostkom zapewniającym pomoc studentom, np. w zakresie wypożyczania niezbędnego dla studentów sprzętu. O możliwościach pomocy informowani są zarówno studenci podczas spotkań z opiekunami i kierownikiem, jak i interesariusze w zakresie realizowanych u nich praktyk studenckich. Studenci w corocznych ankietach dokonują oceny funkcjonowania szatni, barów, wifi, sekretariatów, a ich uwagi są uwzględniane w działaniach mających na celu poprawienie sytuacji.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

1. zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach

Uczelnia zapewnia stały dostęp do aktualnych informacji wszystkim grupom interesariuszy, a w szczególności kandydatom na studia, studentom i pracownikom. Podstawowym źródłem informacji jest strona internetowa Uczelni, w tym podstrony kierunku *Filologia angielska*, system USOS oraz Biuletyn Informacji Publicznej. Ponadto dostęp do informacji zapewniany jest studentom poprzez bezpośredni kontakt z Kierownikiem Zakładu, Dyrektorem Instytutu (którzy odbywają co tydzień dyżury dla studentów) oraz z pracownikami administracji w formie obsługi sekretariatu.

Biuletyn Informacji Publicznej, dostępny pod adresem <https://bip.kpu.krosno.pl> to miejsce, gdzie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, znajdują się informacje o: zasadach i trybie przyjmowania na studia, programach studiów, opłatach za usługi edukacyjne, wzorach dyplomów i sprawozdaniach z podziału i wykorzystania środków samorządu studentów, a także dodawane na

bieżąco teksty uchwał i zarządzeń oraz komunikaty Rektora. Informacje, mające charakter informacji publicznej, niezamieszczone na w Biuletynie udostępniane są na wniosek zainteresowanego, zgodnie z art. 10 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. 2022 poz. 902).

Strona internetowa Uczelni (<http://www.kpu.krosno.pl/>) stanowi podstawowe źródło informacji o Uczelni, m.in. o: ofercie dydaktycznej, jej strukturze, jednostkach. Informacje zasadnicze przeznaczone są dla: kandydatów, studentów, pracowników oraz interesariuszy zewnętrznych. Strona zawiera informacje dla kandydatów na studia odnośnie m.in. kierunków studiów, zasad i terminów rekrutacji, oferty kształcenia, stypendiów, zakwaterowania, bazy dydaktycznej. Studenci znajdą informacje dotyczące: kierunków studiów, harmonogramów zajęć, platformy e-Student, USOSweb, kalendarza akademickiego, regulaminów, praktyk, samorządu, kół naukowych, stypendiów, zakwaterowania, inicjatyw studenckich, Biura Karier, BON, Akademickiego Centrum Wsparcia, wyjazdów Erasmus+, sportu, imprez studenckich oraz wzory podań. Interesariusze zewnętrzni mogą zapoznać się z uczelnianą ofertą badań i edukacyjną dla biznesu, a szkoły z propozycjami wykładów oraz innych wydarzeń dla uczniów.

Strona internetowa kierunku *Filologia angielska* dostępna jest z głównej strony z zakładki Studenci/Kierunki studiów: <https://kpu.krosno.pl/fa/>. Jest to podstawowa platforma do pozyskiwania informacji zarówno o kierunku, jak i Zakładzie. Znajdują się tutaj informacje nt. aktualności, programów studiów, harmonogramów zajęć, wykładowców i ich dyżurów, informacje odnośnie egzaminów dyplomowych, praktyk zawodowych, wzory podań, a także inne istotne informacje jak szczegółowe zasady rekrutacji na studia. Na stronie kierunku znajduje się także zakładka dotycząca studenckich kół naukowych, współpracy międzynarodowej, programu Erasmus+, czy kursów telekonferencyjnych.

Na kierunku *Filologia angielska* do każdego z roczników przyporządkowany jest opiekun roku, z którym studenci spotykają się regularnie i rozmawiają o bieżących sprawach. Dodatkowo, studenci mają możliwość kontaktu z opiekunem poprzez pocztę uczelnianą oraz platformę Zoom. W tygodniu poprzedzającym inaugurację roku akademickiego organizowane są dni adaptacyjne, podczas których omawiany jest program studiów i cała infrastruktura uczelni, a także najważniejsze kwestie dotyczące studiowania.

Dla studentów pierwszego roku studenci starszych roczników opracowali instrukcję „ABC studenta 1 roku kierunku Filologia angielska w PANS”, która zawiera najważniejsze informacje praktyczne dla osób rozpoczynających studia i jest dostępna na stronie internetowej Zakładu. Informacje związane z funkcjonowaniem kierunku prezentowane są również za pomocą ogłoszeń umieszczanych na tablicach informacyjnych znajdujących się w przestrzeni publicznej, korytarzach przy ulicy Kazimierza Wielkiego 4. Studenci mają także możliwość stałego kontaktu mailowego z wykładowcami przy użyciu poczty uczelnianej.

2. sposoby, częstotliwość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczność działań doskonalących w tym zakresie

Studenci dokonują oceny publicznego dostępu do informacji raz w roku poprzez anonimową, elektroniczną ankietę. Oceniają uczelnianą stronę internetową, portal e-Student, tablice informacyjne na kierunku, Wi-Fi na Uczelni. Uwagi studentów są na bieżąco analizowane, a wynikające z nich wnioski są w miarę możliwości wdrażane. Władze Uczelni pozostają w regularnym kontakcie z Radą Samorządu Studenckiego w zakresie planowania bieżących działań, ich realizacji i oceny, a także systematycznego rozwiązywania bieżących problemów, w tym w zakresie dostępu do informacji. Podczas spotkań z kierownikiem Zakładu na bieżąco omawiane są sugestie studentów dotyczące np. strony internetowej. Nauczyciele akademicki również mają zapewniony udział w ocenie dostępu do informacji poprzez uczestnictwo w pracach Instytutowej i Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, a w pracach tych uczestniczy także przedstawiciel studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie sformułowano zaleceń.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

1. *sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku*

Nadzór merytoryczny nad kierunkiem studiów *Filologia angielska* sprawuje zespół ds. programu studiów i dokonywania działań naprawczych. Istotną rolę pełni Koordynator Kierunkowy ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (KZZJK), który w porozumieniu z kierownikiem Zakładu, m.in.: koordynuje proces aktualizacji programu studiów oraz weryfikuje efekty uczenia się uzyskane w procesie kształcenia. Szczegółowe obowiązki koordynatora kierunkowego zapisano w Uchwale Senatu nr 41/21.

Na poziomie Uczelni działają Uczelniana oraz Instytutowe Komisje ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, które nadzorują proces uczenia się i doskonalenia jakości świadczonych usług edukacyjnych. Oferta edukacyjna jest stale doskonalona i dostosowywana do oczekiwań studentów oraz aktualnych tendencji na rynku pracy. W pracach nad programem studiów wykorzystywane są informacje pozyskiwane od interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

Nadzór nad organizacją procesu kształcenia na kierunku sprawuje kierownik Zakładu Filologii Angielskiej, który egzekwuje coroczną aktualizację kart przedmiotów; koordynuje treści programowe zawarte w kartach przedmiotów; weryfikuje jakość realizacji treści programowych i osiągniętych efektów uczenia się poprzez: bieżącą kontrolę realizacji zajęć dydaktycznych, system hospitacji zajęć dydaktycznych, analizę wyników okresowej oceny nauczycieli akademickich oraz wyników ankiet studenckich. Odpowiada także za weryfikację uzyskanych kierunkowych efektów uczenia się przez studentów kończących studia; koordynuje proces współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w porozumieniu z dyrektorem Instytutu Humanistycznego i nauczycielami prowadzącymi zajęcia na kierunku *Filologia angielska*; przygotowuje sprawozdanie roczne z realizacji efektów uczenia się na kierunku, z załączoną statystyką ocen każdego rocznika studiów; odpowiada za wprowadzenie, monitorowanie i formułowanie wniosków z zastosowanych działań doskonalących lub naprawczych. Od strony organizacyjno-administracyjnej nadzór nad prawidłowym przebiegiem procesu kształcenia pełni sekretariat Instytutu Humanistycznego.

2. *zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów*

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów są jednym z elementów polityki jakości kształcenia, a tym samym i wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Zmiany w programach studiów następują przy uwzględnieniu następujących wytycznych:

- aktualne przepisy prawa wynikające z właściwych ustaw i rozporządzeń ministerialnych;
- instrukcje i wytyczne prorektora ds. studiów odpowiedzialnego za nadzorowanie i koordynowanie procesu kształcenia;
- przepisy dotyczące programów studiów oraz uchwalanie programu kształcenia (Senat Uczelni);
- bieżące i stałe monitorowanie realizacji programu studiów, które jest podstawą tworzenia propozycji jego zmian;
- sugestie interesariuszy wewnętrznych (np. studentów, pracowników) i zewnętrznych (np. pracodawców, instytucji oferujących praktyki) oraz wyniki monitoringu karier zawodowych absolwentów i trendy na współczesnym rynku pracy.

Plany studiów są tworzone i modyfikowane w zgodności z następującymi dokumentami:

- Zarządzenie nr 21/21 Rektora KPU w Krośnie z dnia 31 maja 2021 r. w sprawie wytycznych dotyczących doskonalenia programów studiów w Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie od roku

akademickiego 2021/22 oraz Zarządzenie nr 22/21 Rektora KPU w Krośnie z dnia 31 maja 2021 r. w sprawie wzorcowej dokumentacji programu studiów dla kierunku studiów.

– Zarządzenie nr 15/19 Rektora PWSZ w Krośnie z dnia 30 kwietnia 2019r. w sprawie wzorcowej dokumentacji programu studiów dla kierunku studiów.

Zmiany w programach studiów wynikające z obowiązujących przepisów są konsultowane z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Programy studiów dla każdego cyklu kształcenia są zatwierdzane Uchwałami Senatu:

- Uchwała nr 30/20 Senatu KPU w Krośnie z dnia 28 lipca 2020 r. w sprawie uchwalenia lub zmiany dokumentacji studiów dla nowego cyklu kształcenia od roku akademickiego 2020/2021 na poszczególnych kierunkach studiów (ogólna charakterystyka kierunku studiów, opis zakładanych kierunkowych efektów uczenia się dla kierunków studiów, plany studiów, karty przedmiotów, łączna liczba godzin oraz punktów ECTS;

– Uchwała nr 36/21 Senatu KPU w Krośnie z dnia 14 września 2021 r. w sprawie uchwalenia lub zmiany dokumentacji studiów dla nowego cyklu kształcenia od roku akademickiego 2021/2022 na poszczególnych kierunkach studiów (ogólna charakterystyka kierunku studiów, opis zakładanych kierunkowych efektów uczenia się dla kierunków studiów, plany studiów, karty przedmiotów, łączna liczba godzin oraz punktów ECTS;

- Uchwała nr 16/22 Senatu KPU w Krośnie z dnia 13 września 2022 r. w sprawie uchwalenia lub zmiany dokumentacji studiów dla nowego cyklu kształcenia od roku akademickiego 2022/2023 na poszczególnych kierunkach studiów (ogólna charakterystyka kierunku studiów, opis zakładanych kierunkowych efektów uczenia się dla kierunków studiów, plany studiów, karty przedmiotów, łączna liczba godzin oraz punktów ECTS.

3. sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach

Kształcenie na kierunku *Filologia angielska* jest monitorowane w każdym roku akademickim i ocena ta przebiega wieloetapowo. Jakość realizowanych zajęć dydaktycznych jest oceniana z wykorzystaniem elektronicznej ankiety wypełnianej przez studentów po zakończeniu roku akademickiego, w której każdy student może wyrazić swoją opinię na temat sposobu realizacji zajęć z danego przedmiotu oraz na temat prowadzącego zajęcia. Formularz ankiety zatwierdza prorektor ds. rozwoju, następnie dokonuje kwalifikacji komentarzy zamieszczonych w ankietach oraz opracowuje roczny raport z badania jakości realizacji zajęć dydaktycznych, który przekazywany jest kierownikom zakładów, a w dalszej kolejności prezentowany i dyskutowany na zebraniach z pracownikami. W przypadku niskiej oceny zajęć oraz krytycznych komentarzy studentów kierownik przeprowadza rozmowę z danym nauczycielem akademickim. Przykładem wdrożenia tego rozwiązania jest zmiana nauczyciela literatury od roku akademickiego 2022/23 po wielu negatywnych komentarzach studentów.

Na Uczelni prowadzone jest również badanie ankietowe dotyczące studiów z perspektywy absolwenta oraz losów zawodowych absolwentów. Dane uzyskane z monitoringu wykorzystywane są do doskonalenia programów studiów oraz procesu kształcenia.

Elementy systemu jakości tworzą spójną strukturę. Swoim działaniem obejmują wszystkie kluczowe obszary związane z szeroko pojętym procesem kształcenia, umożliwiając jego monitorowanie i doskonalenie. Atutami systemu są funkcjonujące na Uczelni ogólnodostępne, transparentne i ciągle doskonalone procedury, wyznaczające tryb oraz standardy działalności dydaktycznej wszystkich interesariuszy procesu kształcenia.

Doskonalenie procesu kształcenia w PANS w Krośnie opiera się na Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia, którego elementem jest Księga Procedur, której najnowsza aktualizację wprowadzono Zarządzeniem nr 79/22 Rektora KPU w Krośnie z dnia 18.10.2022 r.

4. sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Osiągane przez studentów efekty uczenia się, przypisane do poszczególnych przedmiotów, są weryfikowane na bieżąco poprzez realizację różnego rodzaju prac etapowych. Przedmioty kończą się zaliczeniem z oceną lub egzaminem. Szczegółowe sposoby i metody weryfikacji efektów przedmiotowych określono w kartach przedmiotów. Natomiast potwierdzeniem osiągnięcia efektów uczenia się podczas odbywania praktyk zawodowych jest Karta weryfikacji efektów uczenia się.

Końcową formą sprawdzenia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się jest praca dyplomowa oraz ustny egzamin dyplomowy składany przed komisją egzaminacyjną, w skład której wchodzi co najmniej trzech członków.

Na ostatnim etapie cyklu kształcenia studenci zobowiązani są do wypełnienia ankiety samooceny dotyczącej poziomu osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia się. Uwagi studentów są na bieżąco uwzględniane przy tworzeniu i modyfikowaniu programów studiów.

5. zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Na kierunku *Filologia angielska* działa zespół ds. programu studiów i dokonywania działań naprawczych, w skład którego wchodzi interesariusze wewnętrzni (studenci i pracownicy kierunku *Filologia angielska*), a wszelkie prace odbywają się przy współudziale interesariuszy zewnętrznych (przedstawiciele pracodawców). Podstawowym celem pracy zespołu jest opiniowanie, doskonalenie programów studiów oraz dbanie o zgodność ich treści z oczekiwaniami rynku pracy. Lista przedstawicieli, z którymi prowadzone są konsultacje jest otwarta i w miarę potrzeb uzupełniana. Wnioski płynące ze spotkań zespołu doprowadziły do zmian w programie studiów i treściach poszczególnych przedmiotów.

6. sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

W Uczelni obowiązuje Procedura (WSZJK-U/8), która określa zasady współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w tworzeniu oraz doskonaleniu programu studiów na kierunkach prowadzonych w Uczelni. Zakład Filologii Angielskiej współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami z różnego rodzaju instytucji. Przedstawiciele otoczenia wspierają kierunek m.in. poprzez konsultację programów studiów oraz współorganizację praktyk zawodowych.

Uczelnia z należytą powagą traktuje każdorazowo opinie Polskiej Komisji Akredytacyjnej i wprowadza jej zalecenia w życie. Takiej szczególnej analizie poddawane są zarówno wskazania Zespołów Oceniających PKA, powstające w wyniku akredytacji przeprowadzanych na innych kierunkach, jak też opinie dotyczące wniosków o nadanie uprawnień w zakresie kształcenia na nowych kierunkach w Uczelni.

Zakład Filologii Angielskiej wprowadził daleko idące zmiany wynikające z treści uchwały nr 133/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 25 lutego 2021 r.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Pełne i efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia implikujące wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji.	Wdrożono system zapewnienia jakości kształcenia zgodnie z uchwałami i procedurami opisanymi powyżej.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> - Doświadczenie instytucji i kompetencje kadry w prowadzeniu studiów filologicznych (nauczyciele akademicki z dużym doświadczeniem, również praktycznym, zdobytym poza Uczelnią oraz w kontekście międzynarodowym) - Wysoki stopień umiędzynarodowienia – pozytywny wpływ obecności studentów i wykładowców z zagranicy – umożliwienie studentom realnego kontaktu z obcokrajowcami - Małe grupy i indywidualne podejście do studenta - Współpraca z uczelniami akademickimi – UJ, UAM oraz rozbudowana baza nieformalnych kontaktów z lokalnymi interesariuszami, wynikająca m. in. z lokalizacji Uczelni w społeczności małego miasta - Infrastruktura dydaktyczno-naukowa (pracownie, sprzęt telekonferencyjny, sale wykładowe, dom studenta, bogato wyposażona biblioteka, czytelnia, itp.) oraz szerokie wsparcie studentów 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niski poziom językowy studentów - Skromny dorobek naukowy części pracowników dydaktycznych - Niewielka ilość prowadzonych badań naukowych oraz niewielki udział nauczycieli akademickich w konkursach na finansowanie badań w wymiarze krajowym i międzynarodowym - Wysoka średnia wieku zatrudnionych nauczycieli
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rosnąca potrzeba uczenia się języków obcych i zapotrzebowanie na pracowników z dobrą znajomością języka angielskiego - Zainteresowanie szkół w regionie i ich chęć współpracy z Uczelnią - Względnie nisko uposażone społeczeństwo, które chce się rozwijać, korzystając z lokalnych możliwości przy stosunkowo niewielkich kosztach studiowania w Krośnie - Napływ studentów z zagranicy w związku z sytuacją polityczną (wojna w Ukrainie) - Inwestycje Uczelni w infrastrukturę oraz szkolenia kadry, mające na celu stałe polepszanie jakości studiowania 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niż demograficzny - Zmiany przepisów prawnych dotyczących kształcenia i zatrudniania nauczycieli - Sytuacja ekonomiczna studentów wymuszająca rezygnację z dodatkowych form rozwoju (wyjazdy Erasmus, koła naukowe) na korzyść pracy zawodowej - Słabo rozwinięta infrastruktura transportowa w regionie (trudności z dojazdem studentów do mniejszych miejscowości w godzinach wieczornych) - Zmienna popularność kierunków studiów

PAŃSTWOWA AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH W KROŚNIE
Rynek 1, 38-400 Krosno

(Pieczęć uczelni)

REKTOR

Z. Barabasz

dr hab. Zbigniew Barabasz, prof. PANS

DYREKTOR

Instytutu Humanistycznego

Joanna Ziobro-Strzpek

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Krosno, dnia 14.03.2023

(miejsowość)